
PRAVOPIŠ GRADIŠĆANSKOHRVATSKOGA KNJIŽEVNOGA JEZIKA

Izdjelali | Bearbeitung:

Nikola Benčić | Agnjica Csenar-Schuster

Ivan Rotter | Ivo Sučić | Joško Vlašić

Glavni urednik | Redaktionsleitung:

Ivo Sučić

hkdc

Dieses Unterrichtsmittel wird mit Bescheid des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Kultur, GZ 5.000/1-V/9/2007 vom 13. August 2007, gemäß den derzeit geltenden Lehrplänen als für den Unterrichtsgebrauch an **Volksschulen für die 4. Schulstufe im Unterrichtsgegenstand Kroatisch, Lesen, Schreiben sowie an Hauptschulen und an allgemein bildenden höheren Schulen für die 1. bis 4. Klasse im Unterrichtsgegenstand Kroatisch** für geeignet erklärt.

Dieses Werk ist für den Schul- und Unterrichtsgebrauch bestimmt und darf gemäß den Bestimmungen des Urhebergesetzes auch für den eigenen Unterrichtsgebrauch nicht vervielfältigt werden.

Alle Rechte, insbesondere das Recht der Verbreitung, auch durch Film, Fernsehen, fotomechanische Wiedergabe, Bild-, Ton- und Datenträger jeder Art sowie auszugsweiser Nachdruck oder in Übersetzung, vorbehalten.

BNR 140.175

1. Auflage (2009)

ISBN 978-3-9502517-8-4

Izdavač | Herausgeber:

hkdc-Kroatisches Kultur- und Dokumentationszentrum

J. Permayerstr. 9/3, 7000 Eisenstadt, hkdc@croates.at

Izdjelali | Bearbeitung: Dr. Nikola Benčić, Mag. Agnjica Csenar-Schuster,

Mag. Ivan Rotter, Mag. Ivo Sučić, Mag. Joško Vlašić

Glavni urednik | Redaktionsleitung:

Mag. Ivo Sučić

Verlag | Naklada: Edition Rötzer Verlags-GmbH

Srdačna hvala Znanstvenomu institutu za suradnju!

Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung

KAZALO

PREDGOVOR	5
GLASI I SLOVE	7
Pismo	7
GLASI I GLASOVNE KOMBINACIJE	8
Glas <i>č</i>	8
Glas <i>ć</i>	11
Glas <i>dž</i>	12
Glas <i>dj</i>	13
Glas <i>h</i>	15
Glas <i>j</i>	15
Alternacija <i>ije/je/e/i</i>	17
Alternacija vokalov i konsonantov	18
Asimilacija po zvučnosti	18
Asimilacija po mjestu artikulacije	20
Stapanje i ispadanje	22
Nepostojano <i>a</i>	24
Vokalizacija	25
Sibilarizacija	26
Palatalizacija	27
PRAVOPISNI ZNAKI	29
Točka (.)	30
Upitnik (?)	30
Uzvičnik (!)	31
Upitnik i uzvičnik (?!, !?)	32
Zariz/koma (,)	32
Nabrajanje	33
Dodavanje	34
Suprotnost	35
Točka zariz (;)	37
Dvotočka (:)	37
Tri točke (...)	39
Crta i crtica (-, -)	39
Navodnici („, “, ” “)	40
Zagrade	41
Oble zagrade (())	41
Nuglaste zagrade ([])	41
Vitičaste zagrade ({ })	41

Kosa crta (/)	42
Zvezdica (*) i podrubak (¹)	43
Izostavnik (')	43
Znak jednakosti (=)	44
Znak nejednakosti (≠)	44
Znak za „prilično/približno“ (≈)	44
Znaki upućivanja (> , <)	45
Znak za <i>već</i> ili <i>veće</i> , odnosno <i>od toga je</i> nastalo (>)	45
Znak za <i>manje</i> ili <i>od toga je došlo</i> (<)	45
Znak dužine (¨) i znak kratkoće (.)	45
Znak već/plus i znak manje/minus (+ , -)	45
Znak množenja/multiplikacije (×)	46
SKUPA ILI ODVOJENO	47
Temeljna pravila	47
Imenice	49
Pridjevi	54
Zamjenice	56
Broji	59
Glagoli	61
Prilogi	63
Diljenje riči na koncu reda	66
KRATICE	69
Obične kratice	69
Složene (skupastavljene) kratice	74
Znaki	77
Znaki kemijskih elementov	79
Znaki poznatijih pineznih jedinica	82
Znaki poznatijih država	83
Znaki imen gradova na prometnoj tablici	84
Znaki nazivova strana svijeta	85
Kompjutorski znaci	86
VELIKE I MALE POČETNE SLOVE	87
Velika početna slova	87
Prva rič u rečenici i naslovu	87
Riči iz poštovanja	90
Vlastita imena	92
Mala početna slova	101
Tudja vlastita imena	103
PRAVOPISNI RJEČNIK	111

PREDGOVOR

Ovo je izgleda prvi pokušaj med Gradišćanskimi Hrvati, prikazati sažeto i u knjigi glavna pravila za pisanje. Do sada nije bilo posebnoga priručnika za pravopisna pitanja hrvatskoga jezika med Gradišćanskimi Hrvati, ča/što ne znači, da su oni pisali prez načela i pravil. Da istaknemo nek velika imena, kot su to Matijaš Laab, Gašpar Glavanić, Miho Naković ili sam Miloradić. U posljednjem razvitku toga pitanja je u prvom redu bio zaslužan Ignac Horvat, ki se je u mnogobrojni rasprava bavio načelnimi pitanji pravopisanja u našem jeziku. On se je držao u prvom redu Pravopisa prof. Dragutina Boranića, ki je od 1921. do 1951. u Hrvatskoj imao jedanaest izdanj i po kom su se redile generacije u pravilnom pisanju sve do 1961. ljeta. Ignac Horvat je u dvi šapirografirani izdanji Hrvatskoga kulturnoga društva (oko 1940. i 1963.) pokusio udomačiti ta pravopis i med Gradišćanskimi Hrvati. U matičnoj zemlji su po osamostaljenju počele oštre diskusije oko jezika i pravopisa. Poduzimaju se ozbiljne mjere, da se iz književnoga jezika istribu pojave, ke su mu tokom vrmena nametnute. A u Gradišću su izdanja gradišćanskohrvatskoga rječnika (1982., 1991.) i gramatike (2003.) pokrenula sve jače pitanje novoga, modernijega pravopisanja.

Ovom knjigom vam dajemo u ruke priručnik, ki kani mladomu i odrasćenomu pokoljenju pomoći, da se snajde u pisanju suvrimenoga gradišćanskohrvatskoga jezika, ar svaki jezik mora imati zbog boljega razumivanja skupna jezična pravila unutar svojega društva.

Jezik je živ organizam, zato se s vrmenom minjaju i smjernice pravopisa, zbog čega nikada ne moremo očekivati potpuno i konačno rješenje svih pravil, ali nam ona moru za određeno vrime služiti kot črljena nit, po koj moremo skupno dojt do boljega, jasnijega, točnijega izražavanja u pisanoj formi.

Autori su se u svojem djelu ugledavali na knjige: *Priručnik za pravilno pisanje* od Mije Lončarića i Ante Bičanića, Zagreb 2000., *Hrvatski školski pravopis* od Stjepana Babića, Sande Ham i Milana Moguša, Zagreb 2005. kot i *Hrvatski pravopis* od Lade Badurina, Ivana Markovića i Krešimira Mićanovića, Zagreb 2007.

Za obdjelivanje su si podilili tematiku: Agnjica Csenar-Schuster *Glasi i slove*; Joško Vlašić *Pravopisni znaki*; Nikola Benčić *Kratice*, Ivo Sučić *Skupa ili odvojeno*; Ivan Rotter *Velike i male početne slove* i Ivo Sučić *Pravopisni rječnik*.

Djelo su pod uredništvom Ive Sučića koordinirali Hrvatski kulturni i dokumentarni centar i Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov.

Ufamo se, da smo ovom knjigom dali našim školarom kot i odrasćenim, svim kim hrvatska rič leži još na srcu, upute za lakše i lipše pismeno izražavanje u jeziku, ki nam je sudbina.

Spisatelj/ca

GLASI I SLOVE

1 Pismo

Uz govorenje se jezik ostvaruje i pisanjem. Znaki, kimi prenašamo glase u pismo, su slove. Cjelokupnost tih znakov se zove pismeni sistem. Pismo gradišćanskohrvatskoga jezika je latinica, ka slijedi sadašnjemu pismenom sistemu hrvatskoga standardnoga jezika, gajici, s izuzetkom slove *đ*. Ona se u gradišćanskohrvatskom pismenom sistemu ne hasnuje. Popis slov se po prvi dvi grčki slova (alpha i beta) zove alfabet, ili po prvi četiri hrvatski slova (a, be, ce, de) abeceda. Gradišćanskohrvatska gajica ima 30 slov, ke moru biti velike ili male:

1. A a:	<i>andjeo, koruna</i>	16. L l:	<i>lipo, mliko</i>
2. B b:	<i>bižati, baba</i>	17. Lj lj:	<i>ljeto, očalji</i>
3. C c:	<i>cipelar, konac</i>	18. M m:	<i>majka, jama</i>
4. Č č:	<i>črljen, kača</i>	19. N n:	<i>nositi, malin</i>
5. Ć ć:	<i>ćut, ptić</i>	20. Nj nj:	<i>njev, knjiga</i>
6. D d:	<i>desno, jedan</i>	21. O o:	<i>otac, pošten</i>
7. Dj dj:	<i>djundja, rodjen</i>	22. P p:	<i>platiti, opica</i>
8. Dž dž:	<i>džez, budžet</i>	23. R r:	<i>rano, orih</i>
9. E e:	<i>evandjelje, opet</i>	24. S s:	<i>sapun, cvasti</i>
10. F f:	<i>fela, fajfa</i>	25. Š š:	<i>šalan, prošnja</i>
11. G g:	<i>gledati, dug</i>	26. T t:	<i>tajedan, zutra</i>
12. H h:	<i>hraniti, dihati</i>	27. U u:	<i>ura, sunce</i>
13. I i:	<i>imanje, jasllice</i>	28. V v:	<i>vprime, gotov</i>
14. J j:	<i>jezero, jasno</i>	29. Z z:	<i>zemlja, koza</i>
15. K k:	<i>kako, jezik</i>	30. Ž ž:	<i>žajan, nož</i>

Redoslijed slov se zove abeceda. Grafemi, ki označuju glase, kih nije u grafiji latinskoga jezika, se bilježu pomoću dijakritičkih znakov. To su č, ć, š i ž.

GLASI I GLASOVNE KOMBINACIJE

2 Glasi č i ć

Č i ć su dva različni glasi, po ki se razlikuju i značenja pojedinih riči.

Glas č

Suglasnik č se hasnuje u svi obliki riči, čija osnova završava na **-k** ter u izvedenica tih riči:

❖ u vokativu jednine imenice muškoga roda s nastavkom **-e**:

človik > človiče

❖ u prezentu na **-em, -eš, -e, -emo, -ete, -u** glagolov na **-kati i -ći**:

hrkati > hrčem, hrčeš, hrče, hrčemo, hrčete, hrču

peći - prema pekao, pekla > pečem, pečeš, peče, pečemo, pečete, peču

plakati > plačem, plačeš, plače, plačemo, plačete, plaču

sići - prema sikao, sikla > sičem, sičeš, siče, sičemo, sičete, siču

skakati > skačem, skačeš, skače, skačemo, skačete, skaču ...

❖ u tretom licu jednine aorista glagolov na **-ći**:

ispeći - prema ispekao > ispeče

reći - prema rekao > reče ...

❖ u imperativu na **-i, -imo, -ite** glagolov na **-kati**:

plakati > plaći, plaćimo, plaćite

skakati > skaći, skaćimo, skaćite

vikati > vići, vićimo, vićite ...

❖ u pridjevu trpnom na **-en**, glagolov na **-ći**:

peći: pekao > pečen

posići: posikao > posičen

reći: rekao > rečen

❖ u komparativu i superlativu pridjeva:

jak > jači, najjači

❖ u komparativu i superlativu priloga:

jako > jače, najjače

❖ u izvedenica pred nekimi sufiksi:

▪ kod imenic:

človik > človičac, dvojak > dvojče, jarak > jarčac ...

▪ kod pridjevov:

betežnik > betežnički, duhovnik > duhovnički, mliko > mličan, mrak > mračan, pjesnik > pjesnički, rijeka > riječni, ruka > ručni ...

▪ kod glagolov:

jak > jačati, mrak > mračiti ...

Suglasnik **č** je i u oni oblici riči, čija osnova završava na **-c** i u izvedenica tih riči.

❖ u vokativu jednine imenic muškoga roda s nastavkom **-e**:

otac > oče, stric > striče, tetac > teče ...

❖ u prezentu na **-em, -eš, -e, -emo, -ete, -u** glagolov na **-cati**:

klicati > kličem, kličeš, kliče, kličemo, kličete, kliču

nicati > ničem, ničeš, ničemo, ničete, niču ...

❖ u izvedenica pred nekimi sufiksi:

▪ kod imenic:

zec > zečica, jarac > jarčac, ljubica > ljubičica, misec > misečina, mrhunac > mrhunčnjak, stolac > stolčac, zvonac > zvončac ...

▪ kod pridjevov:

iglica > igličast, kamilica > kamiličin, ptica > ptičji, srce > srčen, ulica > ulični, zec > zečji ...

❖ **Suglasnik č more biti i u sufiksi. Nabrojiti ćemo najvažnije sufikse imenic i pridjevov s primjeri:**

-ač: *berač, birač, bižač, djelač, govorač, igrač, jerbač, kazač, kovač, kosač, tobrač, trgač, naslonjač, navijač, otkrivač, pahač, peljač, pokri-vač, pomagač, poviđač, predstavljaj, sankaj, zapaljač, žnjač ...*

-ača: *blatnjača, cidača, gladnjača, himbenjača, hrptenjača, kuhača, pohlepnjača, rasipnjača, rasprudnjača, stipnjača, varljača ...*

-ački: *zagrebački, zločinački ...*

-čan: *Bizmečan, Derfeljčan, Giječan, Jandrofčan, Kisečan, Ključa-revčan, Limforčan, Pajngrčan, Petarštofčan, Pinkovčan, Porčan, Prašćevčan, Prisičan, Ramčan, Rasporčan, Ricinjan, Rohunčan, Selčan, Starohodaščan, Stinjačan, Svetičan, Štamperčan, Štumčan, Vin-cječan, Žarnovčan ...*

-če: *kumče, siroče ...*

-čica: *divičica, klupčica, ovčica, žličica ...*

-čić: *bombončić, kamenčić, obločić, potočić, ukrajčić ...*

-čina: *dobričina, misečina, potripčina ...*

-ičan: *alergičan, ironičan, polovičan, simetričan ...*

-ičar: *alkoholičar, električar, hereičar, historičar, hižičar, knjižničar, nostalgičar ...*

-ičast: *rožičast ...*

-ički: *idealistički, komunistički, realistički, socijalistički ...*

☞ **PAZI:** Naučiti moramo napamet riči, kim ne moremo utvrditi, kako je nastao suglasnik č:

bačva, bič, čaj, čer, čelo, čiji, človik, čudo, grč, hlače, ključ, mačka, mačak, pčela, početi, račun, točan, točka, večer, vrč, žuč ...

Glas ć

Suglasnik *ć* je u oni oblici riči, kim osnova završava na *t* pak u izvedenica tih riči.

❖ u instrumentalu jednine imenic ženskoga roda na suglasnik:

kost > košću i košćom, mast > mašću i mašćom, milost > milošću i milošćom, mladost > mladošću i mladošćom, pamet > pameću i pamećom, radost > radošću i radošćom, smrt > smrću i smrćom ...

❖ u sadašnjem vrimenu na -em, -eš, -e, -emo, -ete, -u glagolov na -tati:

*bleketati > blekećem, blekećeš, blekeće, blekećemo, blekećete, blekeću
klepetati > klepećem, klepećeš, klepeće, klepećemo, klepećete, klepeću
metati > mećem, mećeš, meće, mećemo, mećete, meću
obitati > obićem, obićeš, obićemo, obićete, obiću ...*

❖ u imperativu na -i, -imo, -ite glagolov na -tati:

*bleketati > blekeći, blekećimo, blekećite
klepetati > klepeći, klepećimo, klepećite
metati > meći, mećimo, mećite
obitati > obići, obićimo, obićite ...*

❖ u pridjevu trpnom na -en glagolov na -titi:

*hititi > hićen, kratiti > kraćen, pametiti > pamćen,
pokratiti > pokraćen, razljutiti > razljućen, uskratiti > uskraćen ...*

❖ u izvedenica pred nekimi sufiksi:

▪ kod imenic:

brat > braća, cvijet > cvijeće, pametiti > pamćenje, Split > Splitsan ...

▪ kod imperfektivizacije glagolov na -iti:

dopustiti > dopušćati, krstiti > kršćati, oprostiti > oprašćati, platiti > plaćati, pustiti > pušćati ...

❖ u imenički umanjenica sa sufiksom -ić:

brig > brižić, dičak > dičakić, konj > konjić, križ > križić, kucak > kucić,

kus > kusić, lonac > lončić, nož > nožić, pas > psić, pladanj > pladnjić, potok > potočić, stan > stanić, stol > stolić, varoš > varošić, žep > žepić

❖ **Prezimina sa završetkom -ić:**

Borenić, Dvorniković, Filipić, Gerdenić, Gusić, Horvatić, Ivančić, Jakšić, Jandrišević, Jurasović, Klemenšić, Kliković, Krajašić, Lendavić, Lončarić, Marković, Marulić, Medveniće, Mikšić, Miletić, Palković, Pinezić, Prikosović, Štefanić, Špringšić, Šumić, Vlašić, Žabetić ...

❖ **Imenice sa sufiksom -oća, ke su nastale od pridjevov s apstraktnim značenjem:**

čisto > čistoća, drago > dragoća, gluho > gluhoća, hladno > hladnoća, mrazno > mraznoća, potribno > potriboća, prosto > prostoća, slatko > slatkoća, slipo > slipoća, strašno > strahoća, teško > teškoća, zlo > zloća, žuko > žukoća ...

❖ **Pridjevi sa sufiksom -aći:**

brijaći (brijati), crtaći (crtati), domaći (dom), jahaći (jahati), napajaći (napajati), pisaći (pisati), spavaći (spavati), šivaći (šivati), trkaći (trka) ...

❖ **Glagolski oblici s nastavkom -ći:**

govoriti – govoreći, ići – idući, peći – pečujući, reći – rekući, teći – tekući, tući – tučući ...

☞ **ALI:** Paziti moramo kod riči, kim ne moremo utvrditi, kako je nastao suglasnik *ć*. Nje moramo naučiti napamet:

bećar, ćuk, daća, gaće, kći, kuća, leća, moć, nećak, noć, peć, pluća, već, vrića ...

3 Glas *dž*

Javlja se u oblici riči, u ki je izvršeno ozvučivanje (sonorizacija). Konkretno to znači, da se bezvučni suglasnik *č* nadomjesti zvučnim suglasnikom *dž*, kad je za njim zvučni suglasnik *b*. To je obično slučaj, kad se od glagolov stvaraju nove riči, imenice.

❖ **Kad se pri supstantivizaciji glagolu na -č(iti) dodaje -ba ili -benik:**

jednač(iti) + -ba > jednadžba, naruč(iti) + -ba > narudžba, predoč(iti) + -ba > predodžba, svidoč(iti) + -ba > svidodžba, uč(iti) + -benik > udžbenik, uruč(iti) + -ba > urudžba ...

❖ **Javlja se kod imenic turskoga porijekla kot na priliku:**

džamija (moše), džezva (posuda s držalom za kuhanje črne kave na žeravki), džihad (borba za obranu vjere) ...

❖ **Javlja se u riči, ke smo preuzeli iz engleskoga govornoga područja, ke se i u engleskoj fonetiki tako artikuliraju:**

budžet, deterdžent, džez, džemper, džerzej, džip, džoging, džokej, džoker, džudo, džungla, džus, pidžama ...

4 Glas *dj*

Suglasnik *dj* bilježimo u obliki riči, kim osnova završava na suglasnik *d* ter u njevi izvedenica. U ti obliki se provodi jotacija. To znači, da je nepalatalni suglasnik *d* nadomješćen palatalnim suglasnikom *dj*.

❖ **u instrumentalu jednine imenic ženskoga roda:**

prepovid > prepovidju (i prepovidom), spovid > spovidju (i spovidom), vid > vidju (i vidom), zapovid > zapovidju (i zapovidom), zid > zidju (i zidom) ...

❖ **u prezentu na -em, -eš, -e, -emo, -ete, -u kot i u pridjevu trpnom na -en glagolov na -diti:**

glodati (oglabati) > glodjem, glodješ, glodje, glodjemo, glodjete, glodju, glodjen ...

❖ **u imperativu na -i, -imo, -ite glagolov na -diti:**

glodati > glodji, glodjimo, glodjite ...

❖ **u pridjevu trpnom na -en glagolov na -diti:**

*buditi > bud**đ**en, obraditi > obrad**đ**en, osloboditi > oslobod**đ**en, poroditi > porod**đ**en, posuditi > posud**đ**en, probuditi > probud**đ**en, roditi > rod**đ**en, viditi > vid**đ**en ...*

❖ **u komparativu i superlativu pridjevov:**

*lud > lud**đ**i (i ludiji), najlud**đ**i (i najludije), mlad > mlad**đ**i, najmlad**đ**i, tvrd > tvrd**đ**i (i tvrdiji), najtvrd**đ**i (i najtvrdije) ...*

❖ **u komparativu i superlativu prilogov:**

*ludo > lud**đ**e (i ludije), najlud**đ**e (i najludije), mlado > mlad**đ**e, najmlad**đ**e, tvrdo > tvrd**đ**e (i tvrdije), najtvrd**đ**e (i najtvrdije) ...*

❖ **u izvedenica pred nekimi sufiksi:**

▪ **kod imenic:**

*grad > grad**đ**an, graditi > grad**đ**a, posuda > posud**đ**e, sad > sad**đ**e, svaditi se > svad**đ**a ...*

▪ **kod pridjevov:**

*govedo > goved**đ**i, labud > labud**đ**i, porod > porod**đ**ajni ...*

▪ **kod glagolov:**

*ishoditi > ish**đ**ati, obraditi > obrad**đ**ivati, osloboditi > oslobad**đ**ati, viditi > vid**đ**ati ...*

▪ **kod glagolov od razliĉnih korijenskih morfemov:**

*dojti > dohad**đ**ati, poiti > pohad**đ**ati, priti > prihad**đ**ati, zajti > zahad**đ**ati ...*

☞ **PAZI:** Nauĉiti napamet moramo riĉi, kim ne moremo utvrditi, kako je nastao suglasnik **đj**:

*and**đ**eo, đ**đ**ak, đ**đ**avao, đ**đ**und**đ**a, đ**đ**und**đ**erka, đ**đ**urd**đ**evac, đ**đ**urd**đ**ica, evan-đ**đ**elje, med**đ**a, med**đ**u ...*

5 Glas *h*

Glas *h* se piše:

❖ u pojedini riči:

buha, duha, duhan, gluh, hrustiti (se), hruška, kihati, muha, njihati (se), sluh, snaha, suh, uho ...

❖ u riči pred slogotvornim *r*:

hrbat, hrbudje, hrčak, hrdja, hrga, hrkati, hrnjati, hrptenjača, hrskav, Hrvat, hrvati se, hržulja ...

6 Glas *j*

Glas *j* stvara poteškoće pri pisanju, ar se svenek tako jasno ne izgovara. Kad se izgovara, se ne piše svenek.

❖ Glas *j* se piše med vokali:

▪ med *i-a* (mnoge riči su tudjega porijekla):

akademija, akcija, akontacija, alergija, atrakcija, Austrija, Britanija, ekonomija, emulzija, genijalan, gladijator, grijati, informacija, integracija, intervencija, koegzistencija, konvencija, kivija (gen. prema kivi), linija, Marija, materijal, memorija, partija, penzija, pijan, procesija, sijati, unija, vijak ..., pak u svi riči tudjega porijekla, ke su složene s *dija*: *dijabetičar, dijagnoza, dijaliza, dijalekt, dijamant, dijaspora ...*

▪ med *i-e*:

barijera, cijena, cvijet, dijeceza, dijet, higijena, obavijest, orijentacija, prijelaz, prijevod, prijevoz, rijeka, riješiti, tijesto, vijeće ...

▪ med *i-i*:

bebiji (pl.), čiji, drugačiji, gremiji (pl.), jedostavniji, ljubezniji, miliji, špagetiji (pl.), vrućiji ...

▪ med *i-u*:

krijumčariti, pijukati, trijumf, vijugati se ...

▪ med *e-a* samo kod nekoliko riči:

blejati, uzreјati ... i kod nekih riči tudјega porijekla: *aleja, Europeјac, ideја, Koreја, matineја, orhideја, pleјada, soareја, teја* (G od *te*), *turneја* ...

- ☞ **PAZI:** Moramo naučiti napamet riči tudјega porijekla, u ki se med vokali *ea* ne piše *j*:

areal, cornea, ehinacea, genealogija, ideal, kreacija, nuklearan, ocean, pankreas, realizam, rezimea (G od *rezime*), *Dantea* (G od *Dante*), *bifea* (G od *bife*), *kupea* (G od *kupe*) ...

- ❖ Glas *j* se piše u riči, u ki se jasno izgovara, sveјedno je li na početku, u sredini ili na kraju:

aleluја, bleјati, briјati se, briјač, briјan, broj, broјidba, broјiti, čaj, dvojezičan, јаčka, јаčiti, јаčkar, јаhati, јаhač, jezik, jezikoslovac, ležaj, laјati, nuncij, običaj, običajan, objekt, odaja, policija, televizija, pijan, pijanac ...

- ❖ kod imenic, ke završavaju na *-i* i ke u nominativu nimaju *j*:

poni > ponija > ponijem > poniji > ponijev, taksі > taksija > taksijem > taksiji > taksijev, Verdi > Verdija > Verdijem > Verdijev, žiri > žirija > žirijem > žiriji > žirijev ...

- ❖ kod imenic, ke završavaju na *-io* i u nominativu nimaju *j*:

Mario > Mariја > Mariјem > Mariјev, Pio > Pija > Pijem > Pijev, radio > radiја > radiјem > radiји > radiјski, študio > študija > študijem > študiji > študiјski, Tokio > Tokija > Tokijem > Tokijski ...

Završno moremo reći, da se *j* piše samo u vokalni grupa *ia, ie, ii* pak *iu*, a u drugi ne:

arheologija, beduin, bio, biologija, dio, dvanaest, idiot, jedanaest, kaleidoskop, kamion, mio, mislio, naime, patriot, sociologija, tein, violina ...

7 Alternacija *ije/je/i*

Refleksi staroga jata se kadakoč javljaju i kot *ije, je, e* i *i*. Kad stvaramo nove riči ili preminjamo gramatičke oblike, se minja i refleks jata:

❖ Alternacija *ije/je/i* u osnovi:

- u nominalnoj osnovi *-ije-*, a u verbalnoj *-i-*:

konj bijelac > biliti, dijel > diliti ...

- kad se stvaraju složenice, se alternacija vrši u prvom dijelu riči:

sijeno > sinokoša ...

- kad od imenice nastaje pridjev:

posljedica > posljednji ...

❖ Alternacija *ije/je/i* u pravopisu prilikom tvorbe izvedenic:

cvijet, cvijeće > cvjećarnica > cvitni, ljeto > ljetinja, mjera > zamiriti, rječnik > rič > reći, sjesti > zasidati, presidati ...

❖ Alternacija *ije/je* za slovom *lj* u komparativu:

lijen > ljeniji ...

❖ Alternacija *ije/i*, kad osnova završava na *-l* ili kad se na završetku osnove minjaju *-l* i *-o*:

cio > cijeli, cijela, dio > dijela ...

❖ Alternacija *ije/je* se javlja u pravopisu, u izgovoru se ne minja ništ:

- u tvorbi riči:

lijek > ljekovit, ocijeniti > ocjena, pijesak > pjesnat, pješćan, slijediti > sljedeći, vijek > vječan, vijenac > vjenčac ...

- u komparativu i superlativu pridjevov:

bijel > bjeliji > najbjeliji ...

- pred sufiksi *-ance, -ina, -kast*:

bijel > bjelance ...; bijel > bjelina ...; bijel > bjelkast ...

▪ **pri stvaranju složenic:**

cijeli > cjelodnevni, dijel > djelomičan, cijena > dragocjen ...

Kad od glagolov s prefiksom **pre-** stvaramo imenicu, je dopušćano dualno rješenje **pre-** i **prije-**:

predložiti > prijedlog/predlog, prelaziti > prijelaz/prelaz, prevoditi > prijevod/prevod ...

☞ **PAZI:** Kod sljedećih imenic ostaje **e**:

pregledati > pregled, prekinuti > prekid, prepisati > prepis ...

8 Alternacija vokalov i konsonantov

Glase ne izgovaramo same, nego jednoga za drugim, tako da su pak ulančani u riči. U pismu i govoru je prilagodjujemo jedne drugim.

Jednačenje po zvučnosti je promjena glasov, pri koj se šumniki asimiliraju. To se događa tako, da se prvi konsonant zamini konsonantom po zvučnosti, ki je jednak drugomu konsonantu.

Jednačenje po mjestu tvorbe je promjena glasov, pri koj skupadojdu dva glasi, ki su različni po mjestu tvorbe. Oni se jednaču tako, da se prvi zamini svojim parnjakom, ki je po tvorbi jednak drugomu. Jednaču se šumniki *s*, *z*, *h* i zvonačnik *n*.

9 Asimilacija po zvučnosti

U hrvatskom jeziku se konsonanti prema zvučnosti dila na:

zvučne	b	d	g	z	ž	dj	dž	(dz)	(-)	-
bezvučne	p	t	k	s	š	ć	č	c	f	h

❖ **Zvučni suglasnik/konsonant pred bezvučnim > bezvučni:**

Ako skupadojdu dva šumniki, od kih je prvi zvučan, a drugi bezvučan,

se prvi zamini svojim bezvučnim parnjakom (vidi tablicu).

Promjena iz zvučnoga konsonanta u bezvučni konsonant se zove obezvučivanje.

▪ **b prelazi u p pred c, č, ć, f, h, k, s, š, t:**

babac – bapca, gibak – gipka, gipkoća, ob + sidati – opsidati, ob + skrbiti – op-skrbiti, ob + striti – opstriti, ob + šiti – opšiti, ob + teretiti – opteretiti, ob + tikati – optikati, ob + tužiti – optužiti, vrebac – vrepca, vrepčić ...

▪ **d prelazi u t pred f, h, k, p:**

od + fućkati > otfućkati, od + hraniti > othraniti, od + koracati > otkoracati, od + krhati > otrhati, od + kriti > otrkriti, od + kupiti > otкупiti, od + kvaćiti > otkvaćiti, od + pasti > otpasti, od + peljati > otpeljati, od + pjevati > otpjevati, od + piliti > otpiliti, od + pirati > otpirati, od + pisati > otpisati, od + praviti > otpraviti, od + primiti > otp primiti, od + platiti > otplatiti, od + pluti > otpluti, od + povidati > otpovidati, od + pustiti > otpustiti, od + putovati > otputovati, od + puziti > otpuziti ...; gladak – glatka, glatkoća, sladak – slatka, slatkoća ...

▪ **z prelazi u s pred c, f, h, k, p, t:**

iz + cipati > iscipati, iz + curiti > iscuriti, iz + hustiti > ishustiti, iz + kopati > iskopati, iz + krčiti > iskrčiti, iz + pasti > ispasti, iz + piliti > ispiliti, iz + piti > ispiti, iz + prositi > isprositi, iz + pružiti > ispružiti, iz + puniti > ispuniti, iz + tisnuti > istisnuti ...; klizak – kliska, nizak – niska, niskoća, uzak – uska ...

▪ **ž prelazi u š pred c, k:**

lažac – lašca, težak – teška, teškoća ...

Prefiksi **nat-**, **pot-** i **pret-** kot alomorfi prefiksov **nad-**, **pod-** i **pred-** se realiziraju kod sljedećih riči, kad slijedu bezvučni šumnici **p, t, c, č, k** i **h**:

natčlovik, natkomisar, natpastir, natpis, natpjevati, natporučnik, natprirodan, natkriliti, natkriti ...; potcijeniti, potkopati, potkova, potpis, potpitanje, potpora, potpredsjednik ...; prethistorijski, prethodnik, pretkip, pretplatnik, pretpostavka, pretpostavni ...

☞ **PAZI:** Prema osebnim pravilom unutar riči ne bilježimo asimilaciju šumnika po zvučnosti:

▪ **kod riči tudjega porijekla:**

adhezija (ne *athezija*), *gangster* (ne *gankster*), *Habsburgovci* (ne *Haps-purgovci*), *jurisdikcija*, *plebs* (ne *pleps*), *postdiplomski*, *subkultura* ...

▪ **kod pojedinih vlašćih imen:**

Zagrebtexstil (ne *Zagrepteksil*) ...

▪ **kod složenic s prefiksi *nad-*, *pod-* i *pred-* se zvučni šumnik *d* piše zbog jasnoće pred bezvučnim šumnici *s*, *š*, *p*, *t*:**

nadpartijski, *nadprosječan*, *nadstranački* ...; *podstava*, *podstavan*, *podstaviti*, *podsvist*, *podšav*, *podšiti*, *podtajnik*, *podtaknuti*, *podtekst* ...; *predstava*, *predstaviti*, *predsjednik*, *predškola*, *predturski* ...

▪ **kad bi rič izgubila jasnoću ili dostala drugo značenje, ako bi izostavili *d*:**

odtok (prema *otok*), *podtekst*, *predturski* ...

☞ **PAZI:** Tako pak pišemo ponekad i duplo *dd*:

*pred**dd**jelati* (=vorarbeiten prema *predjelati* = überarbeiten), *najz**add**ojti*, *najz**addr**žati* (*se*) ...

❖ **Bezvučni suglasnik/konsonant pred zvučnim > zvučni:**

Kad bezvučni šumnik skupadojde sa zvučnim, se pretvara u zvučnoga: *bluditi* > *zbluditi*, *brisati* > *zbrisati*, *brojiti* > *zbrojiti*, *buditi* > *zbuditi*, *dolnji* > *zdolnji*, *drmati* > *zdrmati*, *drobiti* > *zdrobiti*, *družiti se* (mit jmd. befreundet sein) > *združiti* (vereinen, verbinden), *dvojiti* (zweifeln) > *zdvojiti* (verzweifeln), *naručiti* > *narud**ž**ba*, *svidočiti* > *svidod**ž**ba*, *učiti* > *ud**ž**benik* ...

10 Asimilacija po mjestu artikulacije

Prvi suglasnik se prilagodi drugomu, posljednji utiče na prethodnoga:

❖ **Zubniki *s* i *z* se u gramatički oblici zaminjaju palatalnim konsonanti *š* i *ž*:**

bliži (blizak), *brži* (brz), *čišći* (čist), *čvršći* (čvrst), *gušćara* (gust),

gušći (gust), iščekivati (izčekivati), iščrpiti se, ispražnjen (isprazniti), kri-pošću/kripošćom (kripost), lišće (list), mašću/mašćom (mast), milošću/milošćom (milost), mišlju (misao, misli), mrži (mrzak), niži (nizak), nošnja (nositi), pažnja (paziti), pažljiv (paziti), podnošljiv (podnositi), prošnja (prošiti), radošću/radošćom (radost), svišću/svišćom (svist), svitlošću/svitlošćom (svitlost), tušći (tust), užī (uzak), viši (visok), vožnja (voziti) ...

- ☞ **PAZI:** Ne asimiliraju se *s* i *z* prefiksa, ako su ovi glasi pred palatalnim suglasnici **lj** i **nj**, ki su istovrimeno i koreni:

ljati – izljati, ljutiti – razljutiti, njihati – raznjihati ...

i kad to nameće pravopisno pravilo u slučaju riči:

sljediti – sljedovanje i sljedeći

- ❖ **Nazal *n* se po mjestu artikulacije zaminja usnenim nosnikom *m*, kad skupadojde sa zvučnim konsonantom *b*:**

prema *hinjiti* = *himba*, *himben*, prema *obraniti* = *obramba*, *obrambeni*, *stan+beni* = *stambeni* ...

- ☞ **ALI:** Paziti moramo kod složenic, kade ostaje ***n*** pred ***b***:

maskenbal, *vanbižati* ...

- ❖ **Velar *h* se na koncu riči pretvori u *š* pri stvaranju deminutiva:**

trbuh + ac – trbušac, *kruh + ac – krušac*, *grah + ac – grašac* ...

- ☞ **PAZI:** Prema osebnim pravilom se unutar riči šumnik ne asimilira po mjestu artikulacije, naime u konsonantnoj grupi **-hć** i **-hlj**:

drhtati > drhćem, *smih > smihljam se* ...

11 Stapanje i ispadanje

U gradišćanskohrvatskom jeziku obično ne moru slijediti dva identični konsonanti jedan za drugim. Jedan od njih ispada.

❖ U neki slučajji se prlje asimilira jedan od konsonantov, da bi se pak izvršilo stapanje:

beznačajan (bez-značajan), bezvučan (bez-zvučan), bežičan (bez-žičan), beživotan (bez-životan), iseliti (iz-seliti), izgati (iz-žgati), odahnuti (od-dahnuti), odiliti (od-diliti), otirati (od-tirati), pedeset (pet-deset), rasrditi se (ras-srditi se), raširiti (ras-širiti), ražalostiti (raz-žalostiti), ražariti (raz-žariti), ruski (rus-ski), šezdeset (šest-deset) ...

☞ **PAZI:** U neki slučajji po osebujni pravili ne ispada suglasnik:

▪ kod superlativa pridjevov, ki počinju sa slovom *j*:

najjači, najjalniji, najjasniji, najjederniji, najjednostavniji, najjeftiniji, najjužniji ...

▪ kod riči (većinom složenic), ke bi drugačije izgubile jasnoću:

dvadesettretina, hiperromantičan, kilogrammetar, kreppapir, naddržavni, poddijalekt, posttraumatski, preddiplomski ...

❖ Ne pišemo *d* i *t* pred suglasniki *c*, *č*:

bratac – braca, dite – dica – diči, mlatac – mlaca, otac – oca – oci – očev, sudac – suca – suci – sučev, svetac – sveca – sveci – svečev, tetac – teca – teci – tečev, trputac – trpuca, želudac – želuca ...

☞ **ALI:** Kod drugih riči sa završetkom *-tac* postojū u odvisni obliki dublete s *t* i prez *t* pred *c*:

bratac – bratca i braca, mlatac – mlatca i mlaca, trputac – trputca i trpuca ...

☞ **PAZI:** U neki slučajji po osebujni pravili ne ispada suglasnik *t* ili *d*:

▪ Ne gubi se *t*, ako je ono na granici dodatka *-ski*, *-stvo*:

bogat – bogatstvo, brat – bratski – bratstvo, Hrvat – hrvatski – hrvatstvo, kmet – kmetski – kmetstvo, proklet – prokletstvo, svit – sviški ...

▪ Ne gubi se *d* pred sufiksom *-ski* i *-stvo*:

brod – *brodski*, *ljudi* – *ljudski*, *ljudstvo*, *sredina* – *sredstvo*, *sud* – *sudski*,
vod – *vodstvo* ...

❖ Na granici osnove i sufiksa pridjevov, kade bi došlo do kombinacije *stn*, ispada *t*:

bolest – *bolestan* – *bolesna*, *bolesni* ..., *korist* – *koristan* – *korisna*, *korisni* ..., *kripost* – *kripostan* – *kriposna*, *kriposni* ..., *milost* – *milostan* – *milosna*, *milosni* ..., *mjesto* – *mjesni*, *mjesna* ..., *porast* – *porastan* – *porasna*, *porasni* ..., *povijest* – *povijestan* – *povijesna*, *povijesni* ..., *prednost* – *prednosni*, *prednosna* ..., *radost* – *radostan* – *radosna*, *radosni* ..., *svist* – *svistan* – *svisna*, *svisni* ..., *žalost* – *žalostan* – *žalosna*, *žalosni* ... i dr.

☞ **PAZI:** Kod pridjeva *mast* – *masan* – *masna*, *masni* ... ispada *t* i u neodređenom obliku m. r., a kod pridjevov, deriviranih od tuđjic, ostaje suglasnička kombinacija *stn* u svi oblici:

azbest – *azbestni* ..., *balast* – *balastni* ..., *damast* – *damastni* ..., *kontekst* – *kontekstni* ..., *protest* – *protestni* ... i dr.

❖ Kad *-ski* dojde za palatali *č*, *ć*, *š*, *ž*, se izostavlja *s*:

brijač + *ski* > *brijački*, *birač* + *ski* > *birački*, *bižač* + *ski* > *bižački*, *djelač* + *ski* > *djelački*, *govorač* + *ski* > *govorački*, *jerbač* + *ski* > *jerbački*, *kovač* + *ski* > *kovački*, *kopač* + *ski* > *kopački*, *kosač* + *ski* > *kosački*, *navijač* + *ski* > *navijački*, *otkrivač* + *ski* > *otkrivački*, *pahač* + *ski* > *pahački*, *peljač* + *ski* > *peljački*, *pjevač* + *ski* > *pjevački*, *pomagač* + *ski* > *pomagački*, *povidač* + *ski* > *povidački*, *predstavljajući* + *ski* > *predstavljajući*, *prodikač* + *ski* > *prodikački*, *sankač* + *ski* > *sankački*, *utirač* + *ski* > *utirački*, *žnjač* + *ski* > *žnjački* ...; *ditić* + *ski* > *ditički*, *plemić* + *ski* > *plemički* ...; *farizejuš* + *ski* > *farizejuški*, *grintoš* + *ski* > *grintoški*, *varoš* + *ski* > *varoški* ..., *muž* + *ski* > *muški* ...

❖ Kad je pridjev deriviran od imenice na *-ac* ili je u imenici na *-ac* očuvano nepostojano *a*, od sufiksa *-ski*, nastaje *-čki*:

činilac + *ski* > *činilački*, *čitalac* + *ski* > *čitalački*, *črnac* + *ski* > *črnački*, *franjevaca* + *ski* > *franjevački*, *mladenac* + *ski* > *mladenački*, *mrtvac* + *ski* > *mrtvački*, *mudrac* + *ski* > *mudrački*, *starac* + *ski* > *starački*, *zločinac* > *zločinački* ...

12 Nepostojano *a*

Nepostojano *a* je glasovna promjena, pri koj vokal *a* u neki riči i obliki skrsne, a u drugi gramatički obliki istih riči se opet javlja.

- ❖ **Skrsne u nominativu množine imenic muškoga roda, ke značu nešto neživo:**

fanjak – fanjki, lapat – lapti, stupac – stupci, tanac – tanci, vjetar – vjetri ...

- ❖ **u nominativu množine imenic muškoga roda, ke značu nešto živo:**

lažac – lašci, lovac – lovci, otac – oci, starac – starci, Trajštofac – Trajštofcı ...

- ❖ **Pojavljuje se u genitivu množine nekih imenic ženskoga roda:**

nominativ množine: *čižme* – genitiv množine: *čižam, crikve – crikav, daske – dasak, divojke – divojak, mačke – mačak, pjesme – pjesam, sest-re – sestar, zemlje – zemalj ...*

- ❖ **u nominativu jednine pridjevov muškoga roda u neodredjenom obliku i kod zamjenice *vas*:**

neodredjen: *dobar*, odredjen: *dobri, kratak – kratki, lagak – laki, mekak – meki, mrtav – mrtvi, siromašak – siromaški, siguran – sigurni, sladak – slatki, vječan – vječni ...; vas – sva, sve ...*

- ❖ **u neki drugi tvorbeni osnova:**

jednina: *stablo*, zbirna množina: *stabalje, staklo – stakalje ...*

- ❖ **kod glavnih brojev:**

osam – osmeri, sedam – sedmeri ...

- ❖ **u glagolskom obliku:**

sam – smo, ste

13 Vokalizacija

Vokalizacija ili promjena *l* u *o* je glasovna promjena. Vrší se na kraju sloga i na kraju riči.

❖ u aktivnom glagolskom pridjevu muškoga roda:

ženski rod: *čitala*, muški rod: *čitao* < *čital*, *bila* – *bio*, *djelala* – *djelao*, *pjevala* – *pjevao*, *sanjala* – *sanjao*, *iskala* – *iskao* ...

❖ u nominativu jednine imenic muškoga roda:

nominativ jednine: *andjeo*, genitiv jednine: *andjela*, *dio* – *dijela*, *kotao* – *kotla*, *posao* – *posla* ...

❖ u pridjevu muškoga roda:

mio – *mila*, *nagao* – *nagla*, *rahao* – *rahla*, *tepao* – *tepla* ...

❖ u genitivu imenic, ke završavaju na *-lac*:

misililac – *mislioca*, *nosilac* – *nosioca*, *prevodilac* – *prevodioca*, *telac* – *teoca*, *tužilac* – *tužioca* ...

❖ pred sufiksom *-ba*:

seliti – *seoba* ...

☞ **PAZI:** U sljedeći slučaji odstupamo od vokalizacije:

▪ kod deminutivov sa sufiksom *-ce*:

ruljalo – *ruljalce*, *staklo* – *stakalce* ...

▪ kod imenic i pridjevov, ki na kraju dugoga sloga imaju *l*:

bijel, *bol*, *gol*, *ral*, *stalno*, *sol*, *stol*, *stolnjak*, *vol*, *znalci* ...

▪ kod nekih imenic, ke imaju *l* na kraju kratkoga sloga:

bolnica, *Jelka*, *molba*, *žalba* ...

▪ u genitivu množine imenic, kim osnova završava na *l*:

nominativ jednine: *kila*, *kolo*, *selo* ..., genitiv množine: *kil*, *kol*, *sel* ...

❖ **Dualno rješenje kod vokalizacije imamo u sljedeći primjeri:**

▪ **kod nekih imenic sa sufiksom -ce:**

čelo – čelce i čeoce, selo – selce i seoce ...

▪ **kod nekih imenic, nastalih od izvedenic glagola *diliti*:**

dijel – dio, odjel – odio, predjel – predio, razdjel – razdio ...

▪ **kod nekih pridjevov na -ski:**

andjelski – andjeoski, selski – seoski ...

14 Sibilizacija

Sibilizacija je pretvaranje velarnih, dakle mekonebnih konsonantov **k, g i h** u sibilante **c, z i s**:

❖ **u imperativu:**

lezi (legao), peci (pekao), reci (rekao), teci (tekao) ...

❖ **kod nesvršenih glagolov prema svršenim:**

dignuti – dizati, uzdahnuti – uzdisati ...

❖ **pri tvorbi riči:**

duh – zadusiti ...

15 Palatalizacija

Palatalizacija (lat.: palatum = nebo u usti) je glasovna promjena, pri koj se konsonanti **k, g, h, c** i **sk** pred sufiksi ili pri tvorbi aspekto minjaju u **č, ž, š, ć** i **šć**.

❖ **k/č**:

▪ **pred sufiksi**:

človik – človičanstvo, junak – junačić, junački, mrak – mračan, muka – mučiti, potok – potočnica, sinak – sinčić, vuk – vučji, zrak – zračiti ...

▪ **pri tvorbi aspekto**:

natakati – natočiti, skakati – skočiti, smakati – smočiti ...

❖ **g/ž (š)**:

▪ **pred sufiksi**:

beteg – betežnik, Bog – Bože, Božji, brig – brižić, drug – družiti se, dug – dužan, dužina, dužičak, sluga – služiti, ubog – uboštvo ...

▪ **pri tvorbi aspekto**:

nalagati – naložiti, slagati – složiti ...

❖ **h/š** pred sufiksi:

grih – grišnik, muha – mušica, orih – orišni, orišnica, peteh – petešić, prah – prašiti, prašno, strah – strašan ...

❖ **c/č** pred sufiksi:

Anica – Aničin, otac – očinski, ptica – ptičar, ptičica, ptičinji, rubac – rupčac, srce – srčen, stric – stričev, ulica – uličica, zec – zečica ...

❖ **sk/šć** pred sufiksi:

daska – dašćica, dašćen ...

☞ **PAZI**: Alternacija **g/ž, h/š, k/č** se ne vrši kod riči:

noga – nogica; buha – buhica, suh – suhiji, Vlah – Vlahija, Vlahinja; majka – majkin, majkica, ruka – rukica ...

PRAVOPIISNI ZNAKI

Ovi znaki nam pomažu kod pisanoga teksta, da nam bude pregledan i jasan, osebujno onda, kada imamo duže rečenice. Zvana toga su nam od pomoći kod stilističkoga oblikovanja i u govoru, kad kanimo nešto naglasiti ili načiniti pauzu.

Popis i pregled znakov:

- 1 točka (.)
- 2 upitnik (?)
- 3 uzvičnik (!)
- 4 upitnik i uzvičnik (?!, !?)
- 5 zariz/koma (,)
- 6 točka zariz (;)
- 7 dvotočka (:)
- 8 tri točke (...)
- 9 crta, crtica (−, -)
- 10 navodnici (” “, „, “)
- 11 zagrade ((), [], { })
- 12 kosa crta (/)
- 13 zvjezdica (*)
- 14 izostavnik/apostrof (')
- 15 znak jednakosti (=)
- 16 znak nejednakosti (≠)
- 17 znak za prilično/približno (≈)
- 18 znaki upućivanja:
 - znak za već/veće, ili: od toga nastalo (>)
 - znak za manje, ili: od toga došlo (<)
- 19 znak dužine (crta zgora)
 - znak kratkoće (točka zdola)
- 20 znak manje/minus (−)
 - znak već/plus (+)
- 21 množenje/multiplikacija (×)

Zbog pojednostavljenja i olakšanja pridržavamo pravila interpunkcije nimškoga jezika, v. Duden, Verbindliche Rechtschreibreform 2006.

16 TOČKA (.)

Točku pišemo:

❖ na kraju izjavne rečenice:

*Bilo je zimi. Postavili su se u red.
Približavalo se je zadnje ljeto boja.*

❖ za rednima broji, i rimskih i arapskih brojkov (svejedno, ki pravopisni znaki stoju za točkom):

*Školsko ljeto 2002. su počeli s veseljem.
U poglavlji I., II. i III. se tumaču gramatička pravila.
Na strani 163. morete najti pogovor autora.
Želježno, 25. VIII. 2003.
Augustin Blazović (1921.-2004.) je bio redovnik.*

❖ za kraticami (zvana za složenima kraticami i onima za mjerne jedinice):

*itd. (i tako dalje)
dr. med. (doktor medicine)
mag. (magistar/magistra)*

☞ PAZI: Točku ne pišemo, kad je rečenica naslov neke knjige, filma, muzike, emisije, zakona i sl. ili neki natpis:

Dok nas smrt ne razluči, Mir dojde iz srca, I takovi smo bili ...

17 UPITNIK (?)

On se piše:

❖ na kraju upitne rečenice:

*Kad si zadnji put jio?
A ki nam je zgradio ciglenku?
Koliko je uri?*

- ❖ **za ričju ili rečeničnim dijelom, kim pitamo (a rečenica, ka ide dalje, se piše malom slovom):**

„Ča to djelaju?“, doktor se čudi kot Ugar buči.

„Ča to djelaju?“, pita doktor začudjeno.

– Eh, ča nij' moguće? – veli učitelj na to.

- ❖ **za rečenicom, kad nismo sigurni, da je zaistinu tako; onda pišemo upitnik u zagrada: (?)**

U marcu se u Niužaljskom jezeru moru kupati (?).

Neki velu, da je u gramatiki sve lako razumljivo (?).

- ☞ **PAZI:** Upitnik ne pišemo u indirektni upitni rečenica. Namjesto upitnika stoji točka:

Pitao sam ga, kamo ide.

18 UZVIČNIK (!)

Uzvičnik se piše:

- ❖ **na kraju uzvične rečenice:**

Marš, po vrtu doli!

Čekaj, ću ti ja tu tvrdu buču smekšati!

Dobar dan, dragi gosti!

- ❖ **po uzvičnoj riči ili po uzvičnom dijelu rečenice (i dalje se piše malom slovom):**

– Ah! – začudu se Bečani.

R-r-r-r-r! – javi se opet školnik na boru.

Vrag je tebe i kuma! da b' te strijela!, – zadrzne mu se glas u vrisku.

- ❖ **po naslovu na početku pisma:**

Draga majka! Lipo Vas pozdravljam ...

(Za uzvičnikom nastavljamo velikom slovom.)

Draga majka, lipo Vas pozdravljam ...

(Ako mjesto uzvičnika pišemo zariz, onda nastavljamo malom slovom.)

❖ **za rečenicom ili rečeničkim dijelom, kad kanimo ča osebujno naglasiti – onda pišemo uzvičnik u zagrada ili hasnujemo rič „sic!“ u zagrada:**

On je, polslip od jada (!), kanio prik ceste i skoro su ga povezli.

Puna zlata i srebra (sic!) je demonstrirala za siromahe u Tretom svitu.

19 UPITNIK I UZVIČNIK (?!, !?)

Upitnik i uzvičnik (skupa) se pišu na kraju rečenice, u koj se uz pitanje izreče i čudjenje ili oduševljenje:

Ta film je dostao prvu nagradu u Berlinu?!

(naglašeno je pitanje)

Ta film je dostao prvu nagradu u Berlinu!?

(Naglašeno je oduševljenje.)

20 ZARIZ / KOMA (,)

❖ **Zariz stavljamo tako, da pisani tekst bude jasan i da moremo točno razlikovati:**

Ne idem rado piše. Ne, idem rado piše.

Sve, ča si pisao njemu, nij' tako važno.

Sve, ča si pisao, njemu nij' tako važno.

Da policija za ovo zna!

Da, policija za ovo zna.

U principu pišemo zariz kod nabiranja, kod dodavanja i kad imamo neku suprotnost.

❖ Nabrajanje

Med rečeničnimi dijeli ili podređenimi rečenicama, ke nabrajamo, se piše zariz:

▪ **Za istovrsnim rečeničnim dijelima stoji zariz:**

Ali je Matac bio podrugljiv, nazloban človik, srdit na kuma.

On pusti Mataca, pobere sprav, odrekeće se najzad, napuni posudu muštom.

Nije duralo dugo, čuo se je tap-tap bosih potplatov, pojavio se je Jurko, prignut pod teškom vrićom.

▪ **Ako imamo veznik med rečeničnim dijelima, se ne piše zariz:**

Ali je Matac bio podrugljiv i nazloban i srdit na kuma.

On pusti Mataca i pobere sprav i odrekeće se najzad i napuni posudu muštom.

▪ **Istovrsni su rečenični dijeli i atributi; oni se moru ali ne moraju odvojiti zarizom:**

To je granica njegove, srcu bliske Hati.

ili: To je granica njegove srcu bliske Hati.

Ar sam milovao te siromaške, krvave živine.

ili: Ar sam milovao te siromaške krvave živine.

▪ **U nezavisno složenoj rečenici povezujemo zarizom podređene rečenice prez veznika:**

A duhi su rasli, pomnožavali se, zamišalo se je i višak, 'ognjeni' su se pojavili.

Zariz se piše i ako se nižu vezničke sastavne ili rastavne rečenice:

A duhi su rasli i su se pomnožavali, i zamišalo se je i višak, a i 'ognjeni' su se pojavili.

Ili zami, ili ostavi, ili hiti – meni je svejedno.

▪ **U zavisno složenoj rečenici se piše zariz med podređenim rečenicama, ako se nižu:**

Ja znam, da nij' preveć srićan, da me gleda teškoga srca, da ima dost uzrokov za to.

▪ **U bibliografiji zariz odvaja podatke:**

Augustin Blazović, Slike i sudbine, Hrvatsko štamparsko društvo, Željezno, 1991.

ili: *Blazović, Augustin, Slike i ...*

Kad pišemo mjesto i datum, onda med njimi stoji zariz:

Željezno, 25. siječnja (ili: januara) 2007.

Ako pišemo 'u Željeznu', izostaje zariz: *U Željeznu 25. januara 2007.*

❖ **Dodavanje**

Dodavanje ili umetanje rečeničnih dijelov i rečenic:

▪ **Atributi i apozicije potribuju zarize:**

Mate Meršić-Miloradić, naš najveći pjesnik, se je rodio 1850. ljeta u Frakanavi.

Kaštel Esterházy, najvažnija historijska zgrada u varošu, privlači čuda turistov.

▪ **Vokativ se svenek odvaja zarizom:**

Kume, ča to stvaraš kume, ča te vjetri trapu? Ča to stvaraš, kume?

Ča to, kume, stvaraš?

Mate, bud si gladan! Bud si gladan, Mate!

▪ **Modalne riči *da, ne, morebit, naprotiv, no, sigurno, vjerovatno, zaistinu* kot izraz našega stava prema odredjenim dijelom rečenice odvajaju se zarizom:**

Ne, tako daleko još nij' bilo s Marom.

Da, i šlus punktum!

Ne, naša Marica ga neće zeti! Naša Marica ga neće zeti, ne!

Sigurno, to su sve žene vjerovale.

Naprotiv, tako se nismo valjali!

Zaistinu, to je prava Božja istina!

▪ **Ako je zavisna podredjena rečenica pred ili za glavnom rečenicom, onda pišemo zariz:**

Ako veljek ne veliš istinu, pojt ćemo po žandare.

ili: *Pojt ćemo po žandare, ako veljek ne veliš istinu.*

Kad dođem domom iz Beča, ću vam sve povidati.
ili: *Sve ću vam povidati, kad dođem domom iz Beča.*

▪ **Umetnute rečenice ili dijeli rečenice se odvajaju zarizom:**

Takov posao, velu, je jako pogibelan.

ili: *Takov posao – velu – je jako pogibelan.*

Isto tako i umetnute rečenice u direktnom govoru:

„To ćemo“, je rekao, „zgotoviti dođuće protuliće“.

ili: *„To ćemo“ – je rekao – „zgotoviti dođuće protuliće“.*

Umetnuta zavisna rečenica se odvaja zarizom, ako je složena rečenica kompletna i prez umetnute rečenice:

Natočio si je vode, ka mu se nij' pila, ar je bio jako žajan. (Natočio si je vode, ar je bio jako žajan.)

▪ **Pred rečeničnim dijelom, ki počinje s “tj” stoji zariz:**

Ta znak moramo hasnovati pravilno, tj. po pravopisni propisi.

❖ **Suprotnost**

▪ **Pred vezniki u suprotivni rečenica (a, ali, nego, no) pišemo zariz:**

Svi su djelali, a staramajka je mirno sidila.

To sam čuo, ali nisam vjerovao.

Nišť ne govori, nego se samo smiši.

☞ **PAZI:** Kad je **nego** partikula za prispodabljanje u komparaciji, se ne piše zariz:

Moja sestra je veća nego tvoj brat.

Obećao je, da neće govoriti duže nego pol ure.

▪ **Pred vezniki isključnih rečenic (npr.: samo, samo ča, stoprv, jedino) i vezniki zaključnih rečenic (npr.: zato, ada, zavolj) pišemo zariz, ar je i to vrst suprotnosti:**

Svi su spali, samo pastiri su virostovali.

Nimaš dost pinez, ada si moraš ča posuditi.

Triba se spomenuti, da smo na početku poglavlja *Pravopisni znaki* u napomeni ukazali na nimški udio u našoj interpunkciji. Njegov red, i tim i za nas relevantan, je podiljenje glavnih pravil: Zariz se piše kod veznikov, med rečenicami, med glavnom i zavisnom rečenicom, med zavisnimi rečenicami i zariz kod grupov s infinitivom.

▪ **Zariz kod veznikov:**

Zariz se piše kod dijelov rečenic, ke povezuju vezniki:

On ide u grad, ali stoprv na večer.

Školar piše svoje zadaće dijelom u školi, dijelom doma.

▪ **Zariz med rečenicami:**

Tome čita novine, Ivan igra tenis, Jandre djela u vrtu, svi su zaposleni.

☞ **PAZI:** Ako med glavnimi rečenicami hasnujemo veznike *i* ili *ili*, onda moremo, ali ne moramo imati zariz:

On će zaklenuti vrata(,) i ona će njega čekati.

Češ poiti na bal sam(,) ili imaš jur društvo?

▪ **Zariz med glavnom i zavisnom rečenicom. Pri tom more zavisna rečenica stati na početku, ili u sredini, ali i na kraju:**

Da će on još danas zgotoviti, to ne vjerujem.

Kuću, ku je još stariotac zgradio, kanu sada zrušiti.

Mislim, da to rješenje svim odgovara.

▪ **Zariz med zavisnimi rečenicami prez veznikov i odnosno ili:**

Svi očekuju, da će ispuniti obećanje, ko je dao.

Reza je rekla, da će to udjelati, ča si je najperzela.

▪ **Zariz kod grupov s infinitivom:**

Ovde postoji tendencija, kot gradišćanskohrvatsko rješenje, da mjesto infinitiva hasnujemo „da-konstrukcije“.

▪ **Grupa s: nego, (na)mjesto, zvana, prez, da:**

Nije mogao drugo činiti, nego platiti. (...nego da plati.)

Oni samo diskutiraju, mjesto pomoći. (...mjesto da pomoru.)

▪ **Infinitivna grupa odvisi od supstantiva:**

Njemu je palo na pamet, prominiti mjesto. (... da promini mjesto.)

Imali su želju, bolje hasnovati svoje mogućnosti. (... da bolje hasnuju svoje mogućnosti.)

▪ **Na infinitivnu grupu ukazuje pokazna/demonstrativna rič:**

Oni su bili za to, veljek početi štrajk. (... da veljek počnu štrajk.)

Matac je bio toga mišljenja, u selu sve obnoviti. (... da u selu sve obnovi.)

▪ **Zariz more (zbog razumivanja) stati, ali ne mora:**

Mi preporučamo(,) njemu slijediti.

Mi preporučamo njemu(,) slijediti.

21 TOČKA ZARIZ (;)

Točku zariz pišemo u nabranju i kod dužih rečenica ili rečeničnih dijelova, ki su po sadržaju vezani, ali ipak samostalni. Ovde bi bila točka prejak, a zariz preslab znak.

Nekoč se je plaćala školarina za gimnazije, preparandije, trgovačke akademije i druge sridnje škole; danas se plaća samo za univerzitete i ostale visoke škole.

Vihor je učinio veliku škodu u različni dijeli Europe; išao je od zapada prema istoku; jedna od najveć uškodjenih zemalj je bila Nimška.

22 DVOTOČKA (:)

Dvotočka stoji:

❖ **pred direktnim govorom:**

On je pitao: „No, ča si vidio ili našao na putovanju?“

Ja sam mu odgovorio: „Meni je ovo dost, Šandore.“

❖ **pred citati:**

*Ivan Vuković je napisao muziku za: „Hrvat mi je otac“, našu himnu.
Narod to zna: „Ki komu jamu – ta sam va nju.“*

❖ **kod nabiranja:**

*U gramatici razlikujemo različne vrste riječi: npr. imenice, glagole, pridjeve, zamjenice ...
Točno su sve pregledali: govorni i pisani jezik a i jezik medijev.*

❖ **pred dijeli rečenic i pojedinačnim riječi:**

*početak predstave: u tri otpadne
kompozitor: W. A. Mozart*

❖ **pred rečeničnim dijelom, kad se nešto objašnjava:**

To mi ne odgovara: čuda govoriti, a malo učiniti.

☞ **PAZI:** Kada pišemo prvu riječ po dvotočki velikom, a kada malom početnom slovom, v. pogl. *Velike i male početne slove*, str. 87 i 88.

❖ **kod plana i mirenja:**

*Zemljopisna karta Austrije: 1 : 100.000;
To je model 1 : 1.*

❖ **kod diljenja/divizije:**

$20 : 5 = 4$
Dvadeset diljeno s pet je četire.

☞ **PAZI:** I kod **plana ter mirenja i pri dividiranju** je pred i za dvotočkom špacija.

23 TRI TOČKE (...)

Tri točke pišemo:

- ❖ **kada dio rečenice ili teksta izostavljamo, svejedno je li je to na početku, u sredini ili na kraju teksta:**

Rekao je: „... da to nij’ tako važno, ... nij’ glavni problem, ali ... njeva zadaća.“

- ❖ **kod duže stanke ili isprekidanoga govora:**

*Vani je bilo sve mirno ... nutri se je čuo samo plač ... a onda glas oca:
„Bilo kako bilo, ... mi moramo dalje“.*

24 CRTA i CRTICA (– , -)

Crta i crtica/spojnica su si jako spodobne; crta je duža, crtica kraća i u prostoru uže povezana. Crta se more pisati:

- ❖ **namjesto zariza:**

*Matac je bio podrugljiv, nazloban človik, srdit na kuma.
Matac je bio podrugljiv – nazloban človik – srdit na kuma.*

- ❖ **namjesto zagrade:**

*Došao je domom (trudan kot kucak).
Došao je domom – trudan kot kucak.*

- ❖ **namjesto navodnikov:**

*„To ćemo“, je rekao, „zgotoviti dojdūće protuliće“.
– To ćemo – je rekao – zgotoviti dojdūće protuliće.*

❖ **mjesto dvotočke:**

To mi ne odgovara: čuda govoriti, a malo učiniti.
To mi ne odgovara – čuda govoriti, a malo učiniti.

❖ **pred dijeli, ke nabrajamo:**

Zariz pišemo kod: – apozicije
 – grupe s infinitivom
 – nabranja itd.

Na raskršću/križanju je samo to važno: – črljeno
 – žuto
 – zeleno

❖ **Spojnica je kraća i ona povezuje:**

60-ih ljet
dva-tri korake
Nimško-hrvatski rječnik
program ORF-a

25 NAVODNIKI („“, ”“)

❖ **Navodnike pišemo, kada kanimo doslovno prikazati rečeni ili pisani tekst, i onda moru stati na početku zdola, na kraju zgora, ili obadva pute zgora:**

„Da, i šlus punktum!“, je rekla.
”Da, i šlus punktum!“, je rekla.
Mati su rekli: „Naša Marica ga neće zeti“.
Mati su rekli: ”Naša Marica ga neće zeti“.

❖ **Kod doslovno citiranoga teksta:**

Izdavač piše u uvodu knjige: ”Nastao je borac za prava svojih istojezičnih domorocev“.

❖ **Kad kanimo izraziti ironiju:**

"Lipo" su nas nasamarili ...

Tako "tiho" su jačili, da nam još sad u ušima odzvanja.

❖ **Polnavodniki ('...') ili druga vrst navodnikov (» ... «):**

Ako se u citiranom tekstu nahadja rič ili rečenica, ka je jur u navodniki, onda moramo upotribiti polnavodnike ili drugu vrst navodnikov:

„Poznate Miloradićevu pjesmu 'Naša teta Kate'?", pita učitelj u razredu.

„Poznate djelo »Naša teta Kate?«“, pita učitelj u razredu.

26 ZAGRADE

Razlikujemo: a) oble zagrade ()
 b) nugalaste zagrade []
 c) vitičaste zagrade { },
 ove samo u strogo stručnom tekstu.

U zagrade se piše sve to:

❖ **ča je manje važno:**

Vikao je tako glasno, da su ga morali svi čuti (i ne samo oni, ki su blizu stali).

❖ **ča se objašnjava bliže:**

Autori naše himne su M. M. Miloradić (tekst) i I. Vuković (muzika).

❖ **umetnuta rečenica:**

Bogovićev molitvenik „Hiža zlata“ (prvi put štampana 1754. ljeta u Šopronu) je najprošireniji molitvenik svoje dobe.

❖ **zgrade u zagrada:**

Ove pišemo u rečenici, kad je prvobitne zgrade stoje:
SAD (Sjedinjene Amerikanske Države [United States of America]) su zasada najjača vojna sila.

❖ **Ukazuju na jezične osebnosti slove:**

P(e)rve žrtve takove sm(e)rti ...

❖ **Polzagrada (polovična zagrada) stoji, kad nabrajamo brojkami ili kad pišemo tabele:**

<i>1) točka</i>	<i>1) A ...</i>
<i>2) upitnik</i>	<i>2) B ...</i>
<i>3) uzvičnik</i>	<i>3) C ...</i>

27 KOSA CRTA (/)

Ona se hasnuje:

❖ **kot znak razlomka:**

1/2 (polovina), 1/3 (tretina), 1/10 (desetina)

❖ **kod razdoblja, jedno za drugim:**

školsko ljeto 2006./2007.

❖ **mjesto da pišemo „na“ kod mirenja:**

50 km/h (pedeset kilometrov na uru)

❖ **kod ravnopravnosti formov u gramatici ili riči:**

*došao/-šla, važan/-žna;
veljek/odmah, kot/kao, varoš/grad, ča/što*

28 ZVJEZDICA (*) I PODRUBAK (¹)

Zvezdica odnosno podrubak se piše:

- ❖ za bilješku ili napomenu. Onda pišemo zgora (za ričju) zvezdicu ili malu brojku. To znači, da su dodatni podatki na zdoInjem rubu strani, na kraju poglavlja ili kot registar na kraju članka ili knjige:

E. M. Kragel predstavlja vrhunac naše barokne literature.*

** (1725. – 1788.)*

ili: E. M. Kragel¹ predstavlja vrhunac ...

¹ (1725. – 1788.)

Franz Josef I.¹ je vladao od ...

¹(austrijanski cesar i ugarski kralj)

- ❖ u jezikoslovlju (u uskostručnoj literaturi):

Zvezdica pred ričju znači, da je to forma samo na temelju pretpostavke:

**legiti > *legeti > ležati*

**svet'ja > svijeća*

29 IZOSTAVNIK (')

- ❖ Izostavnik ili apostrof se piše, kada izostavljamo slovu u riči; čudakrat se javlja u pjesničtvu:

Mudra rič je već neg' zlato!

Znamo onda svoje duge, ter ostan'mo drugim sluge.

Otac mu j' ostavio očinstva ne malo.

On nij' mogao toliko, koliko je kanio.

- ❖ Krnji (nekompletni) infinitiv pred pomoćnim glagolom *htiti* se ne piše s apostrofom:

Znat će bolje, ako se bude već učio.

U gradišćanskohrvatski teksti se čudakrat javlja nekompletni infinitiv:

To ne odgovara pravopisnim pravilom!

(Ali opravdane su npr. obadvi forme: *kad/kada*.)

30 ZNAK JEDNAKOSTI (=)

❖ Znak se piše, kad su riči po čemu jednake:

kad = *kada*

siječanj = *januar*

odmah = *veljek*

❖ u matematiki

$4 + 6 = 10$

$1 \text{ km} = 1.000 \text{ m}$

31 ZNAK NEJEDNAKOSTI ($\neq$)

elipsa $\neq$ *krug*

$4 + 6 \neq 11$

nautička milja $\neq$ *kopnena milja*

mūka $\neq$ *muka*

32 ZNAK ZA „PRILIČNO/PRIBLIŽNO“ ($\approx$)

To će stati: $\approx 1.500,-$ eurov (okolo 1.500 eurov)

Željezno – Beč: $\approx 50 \text{ km}$

33 ZNAKI UPUĆIVANJA (>, <)

❖ Znak za već ili veće, odnosno od toga je nastalo:

$10 > 6$, *Sunce > Misec*, *vrebac > vrepca*

❖ Znak za manje ili od toga je došlo:

$6 < 10$, *Misec < Sunce*, *vrepca < vrebac*

34 ZNAK DUŽINE (ˇ) I ZNAK KRATKOĆE (˘)

Crta zgora, iznad dužičkoga vokala, određuje izgovaranje, a tim i značenje; točka zdola, točka pod kratkim vokalom, isto tako:

mȃka Kristuševa; mĭka je sve draža;

Rekao je: „Sam sām“.

35 ZNAK VEĆ/PLUS I ZNAK MANJE/MINUS (+ , -)

❖ I plus i minus su znaki za matematiku i mirenje:

$4 + 6 = 10$, $10 - 6 = 4$,

Prognoza vremena: po danu još +5 (°C), ali po noći jur od -3 do -6 (°C).

☞ **PAZI:** Kad plus ili minus služu za računanje, ostavlja se pred i za njimi špacija, a pri označivanju pozitivnih odnosno negativnih brojev ne ostavljamo med plus odnosno minus i med brojem špaciju.

36 ZNAK MNOŽENJA/MULTIPLIKACIJE (×)

❖ Znak se hasnuje u matematiki i za označenje prostorne veličine:

$$4 \times 6 = 24$$

Hiža je 4×6 (4 široka, 6 dužička).

SKUPA ILI ODVOJENO

(složeno i odvojeno pisanje riči)

TEMELJNA PRAVILA

37 Složenice

Svaka rič ima neko značenje, zato ju u napisanom obliku odvajamo od druge malimi prazninami, špacijami. Dvi ili već riči moremo spojiti ili složiti u jednu, da bi spajanjem dostala novo značenje. Tu novu rič onda pišemo skupa, a zovemo ju **složenica**. Složenice u pravilu imaju jedan naglasak.

Složenice nastaju:

❖ kad spajanjem dvih riči stvorimo rič novoga značenja:

kratko vidan (kratko je vidan stan)

na zadnje (na zadnje noge)

postaviti na stup

po malo (idem po malo staklo)

kratkovidan (kratkoga vida)

nazadnje (konačno)

nastup (na predstavi)

pomalo (postepeno, polako)

Razlikuj!

*Gleda si **na glas**.*

***Pred izbori** su svagdir visili šari plakati.*

*Svaki si mora zadiliti **svoj čas**.*

*Mislim **na dom**.*

***Jedan put** pelja k sriči.*

*Došli smo **na kraj** sela.*

*Čitao je **naglas**.*

*Na **predizbori** se odibiraju kandidati za izbore.*

***Svojčas** smo ljeti hodili bos.*

*Dovezu mi sve **nadom**.*

*I **jedanput** je preveć.*

*Dojt ćemo **nakraj** pet dan.*

❖ kad jedan dio sastavljene riči nima samostalno značenje:

*brzjav (-**jav** nije samostalna rič)*

*nadimak (-**imak** nije samostalna rič)*

*praznovjerje (-**vjerje** nije samostalna rič)*

*razvalina (-**valina** nije samostalna rič)*

*rukovet (-**vet** nije samostalna rič)*

sućut (su- nije samostalna rič)
velegrad (vele- nije samostalna rič)
vukodlak (-dlak nije samostalna rič)

38 Polsloženice

Riči se spajaju crticom, kad su polsloženice. Polsloženice nastaju povezanjem dvih riči. U ti stalni sveza, sintagma, prva rič određuje drugu. Tako je npr. *ploča* opća rič, ada svaka vrst ploče, a *spomen-ploča* je samo ta ploča, ku ljudi postavu komu ili čemu na spominak. Kod polsloženic pridrži svaki dio svoj naglasak:

spòmen-plòča, râk-ràna, plâvo-bijêlo-plâva (zastava), čèsko-slovàčka (granica), kî-tâ, pêt-šêst, kàda-tàda, sìmo-tàmo ...

Kod imenic i pridjevov dekliniramo samo drugi dio, kod zamjenic i brojev obadva dijele polsloženice.

Prisposodi!

*Postavili su **spomen-ploču**.*
*Stoji na **nimško-poljskoj** granici.*
*Nimam **črlyeno-bijelo-črlyene***
zastave.
*Gliv smo našli nek **ovde-onde**.*

*Sliv je bilo nek na **kom-tom** stablu.*
*Pogadja se nek s **kim-tim** učiteljem.*
*Čekaj do **petih-šestih**!*
*S **dvimi-trimi** ljeti je govorila u rečeni-*
nica.

39 Odvojeno pisanje

Odvojeno pišemo riči, ke tvorü neku smisaonu jedinicu, kad svaka rič ima svoje vlašće značenje.

IMENICE

40 Složenice

Imenice se pišu skupa, kad je njev **prvi dio**:

❖ **imenička, pridjevska, brojevná, glagolska, zamjenička i priložna osnova:**

brodogradnja, drivodjelac, kišobran, očevidac, parobrod, perječihanje, suncokret, zborovodja ...; črljenkapica, dalekozor, mladohižnik, tustokljun, sridnjoškolic ...; dvokolce, trokut, stonoga ...; puzipave, visibaba ...; samodržac, samoobramba ...; maloprodaja, polbrat, poluvrime ...

❖ **prefiks domaćega ili tudjega porijekla:**

bezbroy, doušnik, izgovor, nadgradnja, podstava, potpredsjednik, predračun, primorje, protivdokaz, sudionik, zakutak ...; analfabet, antišifram, arkandjeo, bigamija, bioritam, cirkumfleks, epicentar, infuzija, insubordinacija, koadjutor, koordinator, kontrafagot, prodekan, reorganizacija, sublegat, viceretor ...

❖ **rič audio-, auto-, foto-, kino-, radio-, tele-, termo-, turbo-, video-:**

audiokaseta, audiomikser, autodidakt, autosugestija, fotolabor, fotomontaža, kinopredstava, kinoteka, radiomehaničar, radiostanica, teleobjektiv, televizor, termogalvanometar, termohlače, turboagregat, turbokompresor, videorekorder, videosignal ...

❖ **mjerna jedinica:**

hektolitar, kilopond, kilovatsat, megaherc, mikroamper, milibar, mililitar, nanofarad, nanometar, nanosekunda, pikoampermetar ...

❖ **niječna partikula:**

nečistoća, neistina, nejasnoća, nemir, nemoć, neprijatelj, neprilika, nesloga, nesreća, nezahvalnost ...

- ❖ imena stanovnikov onih sel i varošev, ki se sastoju od dveh samostalnih riči:

Dolnje Šice – Dolnjošicanac, Dolnjošicanka; Gornja Pulja – Gornjopuljanac, Gornjopuljanka; Mali Medveš – Malomedvešac, Malomedveška; Novo Selo – Novoselac, Novoselka; Veliki Borištof – Velikoborištofac, Velikoborištofka ...

Prispodobi!

Bud, ti si Gornjopuljanka.

A ti si Novoselac?

Ne, nisam iz Gornje Pulje.

Da, ja sam iz lipoga Novoga Sela.

- ☞ **IZNIMKE:** Riči *stariotac* (dida) i *staramajka* (baba) su zbog razlikovanja prema staromu, nemladomu ocu odnosno staroj, nemladoj majki složenice, kod kih se obadva dijeli dekliniraju:

kod starogaoca, pismo staromuocu, sa starimocem, od staremajke, k starojmajki, za starumajku, sa staromajkom

Razlikuj!

*Kasno su se oženili, zato su jur prilično **stari** oci.*

*Moj otac si poštuje svoju **staru** majku.*

***Starioci** i **staremajke** čudaputi čuvaju svoje unuke.*

*U ferija svenek pohodimo **starumajku**.*

41 Polsloženice

Sa crticom pišemo stalne sveze dvih imenic:

- ❖ kad se prva rič, ka odredjuje drugu, ne deklinira:

bruto-plaća, džez-grupa, lovor-vijenac, minus-tolerancija,

*neto-zaslужak, plus-pol, pop-muzika, rak-rana, remek-djelo,
spomen-ploča ...*

*Ča stoji na **spomen-ploči**?*

*Nisam zadovoljan svojom **bruto-plaćom**.*

*To bi mogli zvati **rak-ranom** današnjega društva.*

*Dva **plus-poli** se odbijaju, **plus-pol** i **minus-pol** se privlaču.*

❖ **kad je prvi dio neka slova ili simbol:**

*a-deklinacija, a-osnove, B-dur, b-matura, c-činovnik, c-mol, CD-pleyer,
γ-zrake, H-bomba, LCD-tiskač, o-noge, y-kromosom ...*

☞ **ALI: TV program.** Kad kratica stoji za pridjev, ne pišemo crticu.
Ovde TV stoji za pridjev *televizijski*.

❖ **kod dvostrukih ženskih imen:**

Ivana Brlić-Mažuranić, Marica Ivšić-Pavletić ...

Ženska prezimena se ne dekliniraju:

Ivana Brlić-Mažuranić, Ivane Brlić-Mažuranić, Ivani Brlić-Mažuranić ...

*U Hrvatskoj mnoga dica poznaju **Ivanu Brlić-Mažuranić**.*

*Došao je po kofere gospe **Angelike Ribić-Matković**.*

*Povežite me, prosim, s **Anom Smoljan-Ivanšić**.*

❖ **Crticom izražavamo i odnos ili pravac od-do:**

Obadva dijeli ostaju nepreminjeni:

grad-selo, kopno-otok, sjever-jug, zemlja-zrak

*Kovačić je opisivao odnos **grad-selo**.*

*Veza **kopno-otok** je prekinuta.*

*Mnoge zemlje posjeduju rakete **zemlja-zrak**.*

❖ **kot i nazive štacijov za dvojja mjesta:**

Bučje-Koprivnica, Hrašćina-Trgovišće, Marz-Rohrbach, Opatija-Matulji, Spielfeld-Straß, Zdenci-Orahovica ...

☞ **ALI:** Udaljenost med dvimi mjesti izražavamo dužom crtom med njimi. Pred i za crtom je špacija:

let New York – London, linija Beč – Pariz, vlak Milano – Rim ...

U ovom slučaju se ne deklinira nijedan dio sveze:

Razlikuj!

*Na letu New York – London su
kazali jako zanimljive filme.*

*Liniju Zagreb – Beč hasnuje
mnogo putnikov.*

To je štacija Stainach-Irdning.

*Kroz prozor vidim natpis
kolodvora Opatija-Matulji.*

☞ **ALI:** Obične složenice su **točnije određene strani svita:**

jugoistok, jugozapad, sjeveroistok, sjeverozapad

*Hrvatov je bilo i na sjeveroistoku Austrije.
Dubrovnik leži na jugozapadu Hrvatske.*

42 Odvojeno pisanje:

❖ **Kod imen sel i varošev sveze moru biti:**

▪ **jedna rič:**

*Belocrikva, Bratislava, Koljingrob, Novigrad, Starigrad, Svetojurje,
Vrginmost, Vulkaprodrštof ...*

▪ **dvi ili već riči:**

Bošnjakov Brig, Bečko Novo Mjesto, Bijelo Selo, Dobro Polje, Dolnja

Borta, Gornji Čatar, Hrvatski Cikljin, Kisela Voda, Mala Cjenka, Nimška Čenča, Novi Grad, Stinjački Vrh, Ugarski Stari Grad, Veliki Borištof ...

Prispodobi!

***Belocrikva i Bijelo Selo** ležu na sjeveru naše zemlje.*

*Autobus se vozi od **Novoga Grada** u Gradišću do **Novigrada** u Primoju.*

*Njegova žena djela u **Bečkom Novom Mjestu**.*

☛ **ALI:** Iako im se prvi dio ne deklinira, pišemo **imena tuđjih varošev** tako, kot se pišu u originalu:

*U blizini **Addis Abebe**, teplice u **Bad Gasteinu**, u kasinu u **Monte Carlu**, ulice **New Yorka** ...*

Dvo- i većdijelna muška imena se pišu odvojeno. Dekliniraju se svi dijeli:

Andrija Kačić Miošić, Franjo Meršić Frakanavac, Mate Meršić Miloradić, Ivan Kukuljević Sakcinski ...

Razlikuj!

*Simpozijum je posvećen **Mati Meršiću Miloradiću**.*

*Posvetila je pjesmu **Ivani Brlić-Mažuranić**.*

*Zasluge **Ivana Kukuljevića Sakcinskoga** su velike.*

*Ovo je adresa mlade pjevačice **Ane Barić-Pavlovski**.*

PRIDJEVI

43 Složenice

Većdjelni pridjevi se pišu skupa, kad je njev prvi dio:

❖ **osnova sa spojnikom -o-:**

dobročudan, dugočasan, čudotvoran, kratkovidan, mukotrpan, punobrojan, škurozelen, tupokutan ...

❖ **domaći ili tuđji prefiks:**

besmrtan, besposlen, bezobrazan, doživotan, nadzemaljski, natprirodan, predvrimen, preskrajan, prevelik, privržen, prikoredan, zamišljen, zvrhunaravan ...; amoralan, abnormalan, antipatičan, eksteritorijalan, inkompetentan, imobilan, internacionalan, ultrakonzervativan, ultrakratak ...

❖ **negacija ne-:**

nedobar, nekriv, nemiran, nekvašen, neodlučan, nezavisan ...

❖ **prilog (adverb), ki bliže označuje pridjev:**

malopòznāt, visokopoštováni, škûroplāv, tûposûr, vîdnožût ...

☞ **PAZI:** Kad prilog posebno ističemo, onda ostaju prilog i pridjev dvi samostalne riči:

málo pòznāt, vîsoko poštováni, škûro plāv, tûpo sûr, vîdno žût

Razlikuj!

Te dvi ptice slišu malopoznatim vrstam.

Vuga i šojka su mi malo poznate ptice.

Visokopoštovani prijatelji!

Visoko poštovani gospodine biskupe!

- ❖ **Skupa se pišu i pridjevi, ki su nastali od dvodijelnih geografskih imen:**

Dolnja Austrija – dolnjoaustrijanski, Gornja Pulja – gornjopuljanski, Mala Holovajna – maloholovajnski, Novo Selo – novoselski, Sridnja Europa – sridnjoeuropski, Veliki Medveš – velikomedveški ...

- ❖ **kot i pridjevi, ki su nastali od sveze pridjeva i imenice:**

Gradišćanski Hrvati – gradišćanskohrvatski, književni jezik – književno-jezični, niski razred – niskorazredan, osnovna škola – osnovnoškolski, slatka voda – slatkovodan, velika duša – velikodušan ...

44 Poldsloženice

S crticom pišemo:

- ❖ **sveze pridjevov, ravnopravnih po značenju:**

gradišćansko-štajerska suradnja (uključeni su i Gradišće i Štajerska), *hrvatsko-nimški rječnik* (sadržava i hrvatske i nimške riči), *črljeno-bijelo-črljena zastava* (sastavna od trih polj u ti dvi farba), *rusko-kineski odnosi* (odnosi med Rusijom i Kinom) ...

- ❖ **posvojne pridjeve, nastale od dvostrukih ženskih prezimen:**

Brlić-Mažuranić: Brlić-Mažuranićkine knjige,
Ebner-Eschenbach: Ebner-Eschenbachin stil ...

- ❖ **posvojne pridjeve, nastale od prezimen dvih autorov:**

Meršić-Žganec: Meršić-Žgančeve Jačke,
Težak-Babić: Težak-Babićeva gramatika ...

- ❖ **kad je prvi dio brojka, slova ili kratica:**

18-karatni prstanj, 60-ljetni jubilej, HIV-pozitivan, T-nadomjesni spoj ...

ZAMJENICE

45 Složenice

Velik dio složenih zamjenic su prave složenice, ke se pišu skupa. Uz novo značenje imaju zvećega i samo jedan naglasak. Pri slaganju se dodaje zamjenicam **gdo, ki, ča/što, čiji, kakov, kolik** ili neki prefiks ili im se pridodaje neka partikula, pri čem dostanu neodređeno značenje. Te zamjenice se slažu:

❖ s prefiksi *ne-*, *ni-*, *sva-*:

▪ ***ne-* daje značenje neodređenosti, nesigurnosti:**

negdo, neki, nešto, nečiji, nekakov, nekolik ...

▪ ***ni-* im daje negirano značenje:**

nigdo, niki, ništa, ničiji, nikakov, nikolik ...

▪ ***sva-* u gradišćanskohrvatskom nije produktivan prefiks:**

svaki

☞ **PAZI:** Složenice **potom i zatim** su nastale prilogi (adverbi):

❖ s partikulom *god*:

Potom je prošao domom.

Zatim su svi prestali djelati.

▪ **Kad se *god* piše skupa sa zamjenicom, daje joj značenje neodređenosti, nesigurnosti:**

gdogod (negdo), kigod (neki), čagod/štogod (nešto), čijigod (nečiji), kakogod (nekako) ...

▪ **Kad se *god* piše odvojeno od zamjenice, daje joj značenje ravnodušnosti prema izboru:**

gdo god (bilo gdo), ki god (bilo ki), ča/što god (bilo ča/što), čiji god (bilo čiji), kako god (bilo kako) ...

Razlikuj!

*Svi su jačili, **kigod** (neki) lipo, **kigod** manje lipo.*

***Kigod** (neki) dan sam dočula, da ćete doći.*

***Čagod/Štogod** (nešto) je spio, no nije bilo čuda.*

*Daj mu **ku god** (bilo ku) knjigu, pročitati ju neće.*

***Ča/Što god** (bilo ča/što) veliš, ne vjerujem ti.*

***Koga god** (bilo koga) su pitali, nijedan nije mogao odgovoriti.*

46 Palsloženice

S crticom pišemo

❖ prefiks ko-:

ko-ki, ko-ča/što, ko-kakov ...

*Nek **ko-ki** je razumio, ča je povidao starac.*

***Ko-čega** se je spomenuo.*

*Kupile su nože i vilice, **ko-kakove** kuhače, rajne i spodobno.*

❖ Posloženice su i sveze:

ki-ta, ča/što-to

U takovi sveza se dekliniraju obadva dijeli, a imaju značenje neodređenosti s prizvukom ograničenja, a *kakov-takov* značenje ravnodušnosti prema izboru:

*Čuda nismo našli, samo **ku-tu** droptinku.*

*Dugo sam gledao mjesto, na ko sam posipao mrvice bakaruša, jaj, šunke, tri ili četire vlase čihanoga hrena i **ko-to** zrnce soli.*

*Dajte mi **kakove-takove** cipele, da nek nisam bos.*

*Nisam vam ja veljek rekla, da je to nek **kakova-takova** norija?!*

47 Odvojeno pisanje

Odvojeno pišemo sve druge neodredjene zamjenice. Partikule *bar*, *bilo*, *kade*, *kar*, *mar* stoju pred zamjenicama *gdo*, *ki*, *ča/što*, *čiji*, *kakov*, *kolik*, a partikula *god* za njimi:

*Človik, **bar gdo** si, molim te, gani se!*
***Bilo ki** od odrašćenih neka dojde s njim.*
***Kade koga** u selu sam još poznao.*
***Mar ku** kiticu otkineš, vidit će mi se.*

BROJI

48 Složenice

Skupa se pišu:

❖ **glavni broji, ki su složeni s deset i sto:**

jedanaest (11), dvanaest (12) ..., devetnaest (19), dvadeset (20) ..., devedeset (90) ..., dvisto (200) ..., devetsto (900) ...

☛ **PAZI:** Kot složenice sa *sto* se vladaju *i dvitisuć, tritisuć, četiretisuć (4000)*, ali od pet početo stoji brojena imenica u G mn., zato od *pet tisuć (5000)* nadalje pišemo broj i tisućku odvojeno: *šest tisuć (6000) ... devetsto tisuć (900 000)*.

❖ **redni broji, kad su složeni sa stoveti, tisući, milionti, milijardni:**

dvistoveti, petstoveti, sedamtisući, petmilionti, četiremilijardni ...

❖ **pridjevi, složeni s rednimi broji:**

dvodnevni, sedamdnevni, devetmisečni, desetljetni, tisućljetni ...

❖ **brojeve imenice za označivanje razlomkov:**

jedna pedesetjednina (1/51), dvi četrdesetdvojine (2/42), pet tridesettretin (5/33), šest dvadesetpetin (6/25) ...

49 Polsloženice

S crticom pišemo:

❖ **svezu brojev za izricanje neodredjene vridnosti:**

dva-tri, pet-šest, sto-dvisto, sedam-osam tisuć

- ❖ **sveze imenice s brojem *dva*, kimi se takaj izražava broj neodredjene vrijdnosti:**

korak-dva, tajedan-dva ...

*Došli smo nek na **dan-dva**.*

50 Odvojeno pisanje

Odvojeno se pišu:

- ❖ **većdijelni glavni i redni broji:**

dvadeset pet, trideset prvi, sedamsto sedamdeset pet, tristo pedeset peti ...

- ❖ **sveze glavnih i rednih brojev s dodatkom *put*:**

*dvadeset jedan **put**, sedamdeset tri **pute**, trideset drugi/peti **put**, sedamsto sedamdeset pet **puti** ...*

*Nazvala sam jur **dvadeset osam puti**.*

*To mi poviđaš jur po **dvisto trideset peti put**.*

*U listi naticateljv sam na **sedamsto sedamdeset sedmom** mjestu.*

GLAGOLI

51 Složenice

Glagolske složenice kot i nove glagole tvorimo dodavanjem prefiksov jur postojećemu glagolu:

dodiliti, izbrusiti, ispitati, nadomjestiti, nadozidati, nastati, nadjačati, nadletiti, našiti, očuvati, opisati, obdjelati, opkoliti, odrizati, popiliti, poudavati, poduzeti, potkopati, prenačiniti, predviditi, prethoditi, razrizati, zaustaviti ...

☞ **PAZI:** Koč-toč prefiksi služu samo za izricanje vida glagola:

Prispodobi!

pisati – napisati = schreiben
Dugo je pisao i napisao cijelu knjigu.
Napisao sam zadaću sam.

upisati (inskribirati)
Študenti su upisali kemiju.
Otpisao si zadaću od prijatelja.

52 Odvojeno pisanje

❖ Odvojeno od glagola pišemo niječnu partikulu *ne*:

ne branim se, ne djelam, ne čitam, ne morem, ne smim, ne znam ...

Skupa pišemo u gradišćanskohrvatskom samo:

negirani glagol *neću, nećeš, neće, nećemo, nećete, nećedu*,
složeni glagol s potvrdnim značenjem *nestati – nestajati* (skrsnuti) kot i
složenicu, čiji drugi dio nije samostalan glagol: *neka, nekamo, nekat*

☞ **PAZI:** Glagoli **biti** i **imati** se negiraju partikulom *ni*, ka se piše neodvojeno od glagola:

nisam, nisi, nije, nismo, niste, nisu
nimam, nimaš, nima, nimamo, nimate, nimaju

Razlikuj!

Ne smim se zakasniti na sastanak.

*Stariotac **ne zna** engleski.*

Ne dam ti knjige.

Ne jimo mesa.

Ne kanu dojt.

Ne spin dobro.

Ne vidu ga.

Gdo neće, ta neće.

*Zutra **nećemo** djelati.*

*Danas **nisam** doma.*

Nismo bile na izletu.

*Nikad **nimaš** lazno.*

***Neka** dojt prerano!*

***Nekate** tako vikati!*

PRILOGI

53 Složenice

Jedna rič su prilogi:

- ❖ kad se jedan ili obadva dijeli, iz kih su složeni, ne pojavljuju kot samostalne riči:

dokle, dosle, dotle, dovre, neprestano, navrijedi, nikarko, odavle, podmučkoma, snočka, svakudir, zbogom, zdesna ...

(kle, sle, tle, vle, prestano, vrijedi, karko, mučkoma, nočka, kudir, z ne postojü kot samostalne riči.)

- ❖ kad se pojavljuju obadva dijeli u istom obliku kot u složenici takaj i samostalno, ali u drugom značenju:

izbliza, izdaleka, kljetu, nadaleko, nadesno, nakraj, nakratki, naslipi, nastran, navijeke, nazadnje, ovkraj, ončas, pomalo, smirom, zaistinu ...

Razlikuj!

*Skrenuli smo **nalivo**.*

***Ončas** je sve bilo drugačije.*

*Sve si znala **napamet**.*

*Bila je **nadaleko** poznata.*

***Zaistinu** ćemo ti pomoći.*

***Kljetu** sam trideset.*

*S ničim nisu **smirom**.*

*Kušnula ga je **na livo** lice.*

*Spominjem se na **on čas**, kad smo bili mladi.*

*Gizdav si je **na pamet**.*

*Dali su se **na daleko** putovanje.*

***Za istinu** su svega podnosili.*

***K ljetu** se je vrime poboljšalo.*

***S mirom** su došli i bolji časi.*

- ❖ složeni prilogi s nenaglašenim *god*, kad kanimo izraziti neodredjenost:

kadegod, kadgod, kamogod, kudegod ...

- ☞ **PAZI:** Kad pišemo *god* odvojeno od priloga, kanimo izraziti ravnođušnost prema izboru:

*kade **god**, kad **god**, kamo **god**, kude **god** ...*

Razlikuj!

*Dojdi **kadgod** (koč-toč, kočkrat) domom!*

***Kad god** (bilo kada) **dojdeš**, ćemo se veseliti.*

***Kudegod** (negde) se moraš dovesti.*

***Kude god** (bilo kim putem) se budete vozili, najt ćete dobre ceste.*

Skupa se pišu i sveze prijedloga i riči podne: *dopodne, napodne, otpodne* kot i *vadne* ter *navečer, podnoć*.

54 Polsloženice

Kad se dva prilogi zvečega suprotnoga značenja upotribu kot jedan prilog, pišemo je kot polsloženice s crticom:

danas-zutra, gori-doli, izbliza-izdaleka, jednoč-dvakrat, kako-tako, koliko-toliko, livo-desno, ovde-onde, simo-tamo, zovkraj-zonkraj, zvana-znutra ...

***Danas-zutra** ćeš biti samostalna.*

***Koliko-toliko** gliv ćeš najti.*

***Kako-tako** ćemo najti domom.*

***Ovde-onde** je bilo i velikih hiž.*

55 Odvojeno pisanje

Odvojeno se pišu prilogi onde, kade se dvi riči nisu spojile u jednu s novim značenjem. To su:

❖ **prilogi s partikulami *bar, bilo, kar, mar*:**

***bar** kamo, **bilo** kade, **kar** kada, **mar** kada, **bilo** kude, **bar** kudaj ...*

❖ **sveze prijedloga *po* i pridjeva ili zamjenice:**

po človičju, *po* domaću, *po* kucju/kucinju, *po* selsku, *po* našu, *po* vašu ...

❖ **sveze prijedloga i imenice, mnogokrat u izrazi prenesenoga značenja:**

do jeseni, *na* doseg, *na* protuliće, *na* dušak, *na* jesen (uz najesen), *na* ruku, *pod* zimu, *pred* oči, *prez* sumlje, *pri* ruki, *protiv* dlake, *u* višak ...

❖ **sveze prijedlogov *do*, *od*, *za* i prilogov vrimena:**

do ljetos, *do* prikčer, *od* onda, *od* lani, *za* denas, *za* zutra ...

☞ **PAZI:** Prilogi *kada* i *sada* moru se s timi prijedlogi složiti u jednu rič, osebito kad su pokraćeni:

dosad/dosada i *do sada*, *zasad/zasada* i *za sada*, *dokad/dokada* i *do kada*, *otkad/otkada* i *od kada*

DILJENJE RIČI NA KONCU REDA

56 Riči moremo diliti

Kad na kraju reda nimamo dost mjesta, da napišemo cijelu rič, moremo ju diliti na dva dijele.

Kade dilimo rič, pišemo po posljednjoj slovi crticu (-), a drugi dio riči prenosimo u sljedeći red.

Riči u principu dilimo po slogi, zato:

❖ ne dilimo jednosložne riči:

bič, ćut, dan, gut, krt, mak, red, sad, zub ...

❖ ne dilimo digrafe (dvoslove), kimi pišemo jedan glas: *dj, dž, lj, nj*:

Pazi!

ne

rod-jen

svidod-žba

vesel-je

kamen-je

nego

ro-djen

svidodž-ba

vese-lje

kame-nje

❖ Novi red ne počinjemo dvimi slogotvornimi suglasniki:

Pazi!

ne

mi-šljenje

svido-džba

duho-vnik

rje-čnik

nego

miš-ljenje

svidodž-ba

duhov-nik

rječ-nik

❖ **Složenice dilimo po sastavni dijeli:**

bez-božnik, od-učiti, pred-java, pri-pisati, ras-pad ...

❖ **Kad dilimo polysloženice na mjestu crtice, onda ostavimo jednu crticu na koncu reda, a drugu stavimo na početak novoga reda:**

<i>pop-</i>	<i>kakov-</i>	<i>rusko-</i>	<i>simo-</i>
<i>-muzika</i>	<i>-takov</i>	<i>-kineski</i>	<i>-tamo</i>

KRATICE

57 Riči, ke gustokrat upotribljavamo u teksti, se kod pisanja čudakrat pokraćuju tako, da pišemo samo jednu slovu ili nekoliko slov. Nje zovemo kratice/znaki ¹.

Pokidob da je gradišćanskohrvatski jezik dost kasno nastao u Gradišću drugi službeni jezik, imamo u pismenosti potvrđeno samo neke kratice/znake.

Kratice moru biti stalne, po utvrdjeni pravili pisanja, ali imamo i kratice po prilika, ke odredjuje sam pisac po svojoj potreboći. Sve ostalo se mora preuzeti iz druge pismenosti, uglavnom hrvatske, nimške ili međunarodne.

Naša nakana je, prikazati vrste kratic/znakov, pokazati na to, kako se u principu stvaraju, upotribljavaju i dati pojedine primjere.

Čisto grubo podiljenje vršimo po tom, kako je načinjamo. Razlikujemo: obične i složene kratice odnosno znake.

58 Obične kratice

Obične kratice nastanu pokraćenjem jedne riči ili skupine riči tako, da se zame prva slova riči ili slova od grupe riči. One se čitaju, kot da bi bile napisane cijele riči, a iza njih se piše točka kot znak pokraćenja:

<i>r.</i>	– <i>razred</i>
<i>v.</i>	– <i>vidi</i>
<i>prof.</i>	– <i>profesor</i>
<i>str.</i>	– <i>stranica</i>
<i>usp.</i>	– <i>usporedi</i>
<i>d. d.</i>	– <i>dioničko društvo</i>
<i>i sl.</i>	– <i>i slično</i>
<i>npr.</i>	– <i>na primjer i na priliku</i>
<i>o. lj.</i>	– <i>ovo ljeto</i>
<i>tj.</i>	– <i>to je</i>
<i>v. r.</i>	– <i>vlašćom rukom</i>

Većina običnih kratic je načinjena po odredjeni pravili i samo neke nastanu koč-toč po osobnoj potreboći.

¹ kratica – pokraćenje jedne riči ili skupine riči
znak – pismeni znak, označenje nečega

❖ **Kratice, u ki se piše samo prva slova riči ili skupine s točkom na kraju:**

<i>č.</i>	– <i>čitaj</i>
<i>f.</i>	– <i>femininum</i>
<i>itd., i t. d.</i>	– <i>i tako dalje</i>
<i>l.</i>	– <i>lice</i>
<i>M. P.</i>	– <i>mjesto pečata</i> ili lat. <i>L. S., locus sigilli</i>
<i>o. m.</i>	– <i>ov misec</i>
<i>t.</i>	– <i>točka</i>
<i>v.</i>	– <i>vidi</i>
<i>ž. r.</i>	– <i>ženski rod</i>

❖ **Kratice, u ki se pišu slove do drugoga samoglasnika u riči. Početni samoglasnik se ne računa. Na kraju imaju točku:**

<i>adj.</i>	– <i>adjektiv</i>
<i>bot.</i>	– <i>botanički</i>
<i>dr.</i>	– <i>drugo</i>
<i>fig.</i>	– <i>figurativno</i>
<i>fot.</i>	– <i>fotografski</i>
<i>gram.</i>	– <i>gramatički</i>
<i>gosp.</i>	– <i>gospodin</i>
<i>jur.</i>	– <i>juristički</i>
<i>kl.</i>	– <i>klasa</i>
<i>lit.</i>	– <i>literarno</i>
<i>mag.</i>	– <i>magistar</i>
<i>mag^a.</i>	– <i>magistra</i>
<i>med.</i>	– <i>medicinski</i>
<i>ml.</i>	– <i>mladji</i>
<i>muz.</i>	– <i>muzički</i>
<i>pokr.</i>	– <i>pokrajinski</i>
<i>st.</i>	– <i>stoljeće i starji</i>
<i>str.</i>	– <i>stran</i>
<i>um.</i>	– <i>umanjenica</i>
<i>usp.</i>	– <i>usporedi</i>

- ❖ Kratice, u ki se pišu slove u prvom slogu do drugoga suglasnika za samoglasnikom, a na kraju imaju točku:

<i>fran.</i>	– <i>francuski</i>
<i>grad.</i>	– <i>gradišćanski</i>
<i>poet.</i>	– <i>poetski</i>
<i>sub.</i>	– <i>subjekt</i>
<i>tur.</i>	– <i>turski</i>

- ❖ Kratice, u ki se pišu slove do tretoga samoglasnika, a na kraju imaju točku:

<i>augm.</i>	– <i>augmentativ</i>
<i>uspor. i usp.</i>	– <i>uspoređi</i>

- ❖ Kratice, u ki se pišu prva i zadnja slova, a na kraju je točka:

<i>dr.</i>	– <i>doktor</i>
------------	-----------------

- ❖ Kratice po prilika, ke završavaju na suglasnik, s točkom na kraju:

<i>gosp.</i>	– <i>gospodin</i>
<i>pred. i predsjedj.</i>	– <i>predsjednik</i>

- ❖ Kratice, ke su nastale na drugi način s točkom na kraju:

<i>impf.</i>	– <i>imperpekt</i>
<i>jd.</i>	– <i>jednina</i>
<i>mlrd.</i>	– <i>milijarda</i>
<i>opslav.</i>	– <i>općeslavski</i>
<i>plperf.</i>	– <i>pluskvamperpekt</i>
<i>rkt. ili rkat.</i>	– <i>rimokatoličan</i>
<i>vlč.</i>	– <i>velečasni</i>

❖ Neke prigodne kratice:

<i>bac.</i>	– <i>baccalaureus</i> , <i>bakalaureus</i>
<i>dr. sc.</i>	– <i>doktor scientiarum</i>
<i>gh.</i>	– <i>gradišćanskohrvatski</i>
<i>GH</i>	– <i>Gradišćanski Hrvati</i>

❖ Neke poznate latinske kratice:

<i>a. a.</i>	– <i>ad acta</i>	med spise
<i>etc.</i>	– <i>et cetera</i>	i tako dalje
<i>L. S.</i>	– <i>locus sigilli</i>	mjesto pečata
<i>m. p.</i>	– <i>manu propria</i>	vlašćom rukom
<i>N. N.</i>	– <i>nomen nescio</i>	ne znam ime
<i>N. B.</i>	– <i>nota bene</i>	bilješka
<i>P. S.</i>	– <i>post scriptum</i>	poslije napisanoga

❖ Kratica *gdja* – gospodja, *gdjica* – gospodjica, *gdjicom* – gospodjicom se piše prez točke i deklinira se. Iznimno se prez točke piše i *fra* – *fratar*, lat. *frater*, *don* – lat. *dominus*, *mc* – irsko *mac*, ...

❖ Kratice poznatijih lingvističkih nazivov, stvorene po različni, zgora navedeni načini:

<i>A</i>	– <i>akuzativ</i>
<i>adj. (pridj.)</i>	– <i>adjektiv (pridjev)</i>
<i>adv. (pril.)</i>	– <i>adverb (prilog)</i>
<i>aor.</i>	– <i>aorist</i>
<i>coll. (zb. im.)</i>	– <i>collektivum (zbirna imenica)</i>
<i>čak.</i>	– <i>čakavski</i>
<i>D</i>	– <i>dativ</i>
<i>dekl. (skl.)</i>	– <i>deklinacija (sklonidba)</i>
<i>dem. (um.)</i>	– <i>deminutiv (umanjenica)</i>
<i>dijal.</i>	– <i>dijalekatski</i>
<i>ekav.</i>	– <i>ekavski</i>
<i>ě</i>	– <i>jat</i>

<i>f.</i> (ž. r.)	– <i>femininum</i> (ženski rod)
<i>fut.</i> (b. v.)	– <i>futur</i> (buduće vreme)
<i>G</i>	– <i>genitiv</i>
<i>I</i>	– <i>instrumental</i>
<i>ijek.</i>	– <i>ijekavski</i>
<i>ikav.</i>	– <i>ikavski</i>
<i>imp.</i> (z. n.)	– <i>imperativ</i> (zapovidni način)
<i>impf.</i> (nesv.)	– <i>imperfekt</i> (nesvršeni)
<i>indekl.</i>	– <i>indeklinabilno</i>
<i>ie.</i>	– <i>indoeurospki</i>
<i>inf.</i> (neod. n.)	– <i>infinitiv</i> (neodredjen način)
<i>inter.</i> (uzv.)	– <i>interjekcija</i> (uzvik)
<i>kajk.</i>	– <i>kajkavski</i>
<i>komp.</i>	– <i>komparativ</i>
<i>konj.</i> (spr.)	– <i>konjugacija</i> (sprezanje)
<i>konj.</i> (vez.)	– <i>konjunkcija</i> (veznik)
<i>L</i>	– <i>lice</i>
<i>L</i>	– <i>lokativ</i>
<i>m.</i> (m. r.)	– <i>maskulinum</i> (muški rod)
<i>N</i>	– <i>nominativ</i>
<i>n.</i> (sr. r.)	– <i>neutrum</i> (sridnji rod)
<i>nom.</i> (im.)	– <i>nomen</i> (imenica)
<i>num.</i> (br.)	– <i>numerus</i> (broj)
<i>O</i>	– <i>objekt</i>
<i>P</i>	– <i>predikat</i>
<i>part.</i>	– <i>particip</i>
<i>pf.</i> (svrš., pr. v.)	– <i>perfektivni i perfekt</i> (svršeni i prošlo vreme)
<i>pl.</i> (mn.)	– <i>plural</i> (množina)
<i>pl. t.</i>	– <i>plurale tantum</i>
<i>pos.</i> (posv.)	– <i>posesivno</i> (posvojno)
<i>prep.</i> (prij.)	– <i>prepozicija</i> (prijedlog)
<i>prez.</i> (s. v.)	– <i>prezent</i> (sadašnje vreme)
<i>pron.</i> (zamj.)	– <i>pronomeni</i> (zamjenica)
<i>r.</i>	– <i>rod</i>
<i>S</i>	– <i>subjekt</i>
<i>sg.</i> (jd.)	– <i>singular</i> (jdnina)
<i>subst.</i> (im.)	– <i>substantiv</i> (imenica)
<i>sup.</i>	– <i>superlativ</i>
<i>štok.</i>	– <i>štokavski</i>

v.	– <i>vidi</i>
V	– <i>vokativ</i>
verb. (gl.)	– <i>verbum (glagol)</i>
=	– <i>jednak isti</i>
>	– <i>postaje, daje</i>
<	– <i>postalo, dalo</i>
->	– <i>preoblikuje se</i>
<-	– <i>pretkaže</i>

U rječnici moru biti kratice i prez točke, ali se onda preporuča to pisati drugačijim tipom slov.

59 Složene (skupastavljene) kratice

❖ Ove kratice se pišu velikimi slovami i prez točke na kraju.

Napravljaju se od prvih slov svake riči. To su najvećkrat imena inštitucijov, društav, držav, klubov, poduzeć, ...

BZÖ	– <i>Bündnis Zukunft Österreich</i>
CGG	– <i>Crikveni glasnik Gradišća</i>
DM	– <i>Dan mladine</i>
DHK	– <i>Društvo hrvatskih književnika</i>
DOGH	– <i>Društvo za obrazovanje Gradišćanskih Hrvatov</i>
EU	– <i>Europska unija</i>
EZ	– <i>Europska zajednica</i>
FPÖ	– <i>Freiheitliche Partei Österreichs</i>
FUEN	– <i>Federalistička unija europskih narodnih grup</i>
FUEV	– <i>Föderalistische Union Europäischer Volksgruppen</i>
GŠ	– <i>Glavna škola</i>
HAZU	– <i>Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti</i>
HAK	– <i>Hrvatski akademski klub</i>
HKDC	– <i>Hrvatski kulturni i dokumentarni centar</i>
HN	– <i>Hrvatske novine</i>
HGKD	– <i>Hrvatsko gradišćansko kulturno društvo u Beču</i>
HKD	– <i>Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću</i>
HMI, HM	– <i>Hrvatska matica iseljenika</i>

HND	– H rvatsko n akladno d ruštvo
HNK	– H rvatsko n arodno k azalište
HŠtD	– H rvatsko š tamparsko d ruštvo
INA	– I ndustrija n afta
KPÖ	– K ommunistische P artei Ö sterreichs
LINAK	– L iterarno n aticanje m ladih k njiževnikov
MIM	– M lada i nicijativa M jenovo
NAMA	– N arodni m agazin
ORF	– O esterreichischer R undfunk
OŠ	– O snovna škola
ÖVP	– Ö sterreichische V olkspartei
PAIN	– P anonski i nstitut
SAD	– S jedinjene A meričke/ A merikanske D ržave
SPÖ	– S ozialdemokratische P artei Ö sterreichs
SC	– S portclub
SV	– S portverein
TOP	– T amburaški o rkestar P inkovac
TELEKOM	– T elekommunikation
TV	– T elevision, t elevizija
UAD	– U jedinjene A meričke/ A merikanske D ržave
USA	– U nited S tates of A merica
ZIGH	– Z nanstveni i nstitut G radišćanskih H rvatov

❖ **Spojene početne slove ili grupe slov od većidijelnih nazivov se čitaju kot riči i dekliniraju se tako:**

EU-a	HAK-a	HKD-a	HKDC-u
EU-u	HAK-u	HKD-u	HKDC-u
EU-om	HAK-om	HKD-om	HKDC-om

☞ **PAZI:** Od nekih složenih kratic je moguće izvesti i nove riči:

HAK	– <i>hakovac, hakovca, hakovcem ...</i> <i>hakovka, hakovki, hakovkom ...</i>
------------	--

Kratice titulov ali zadržu svenek isti oblik, tj. ne dostanu padežne nastavke, a čitaju se kot pune riči u padežu po smislu:

piše se:	čita se:
<i>prof. Lukić</i>	– <i>profesor Lukić</i>
<i>od prof. Lukića</i>	– <i>od profesora Lukića</i>
<i>o prof. Lukiću</i>	– <i>o profesoru Lukiću</i>
<i>s prof. Lukićem</i>	– <i>s profesorom Lukićem</i>

❖ Neke kratice su nastale na drugačiji način:

<i>DZ</i>	– <i>Djelatna zajednica hrvatskih komunalnih političarov u Gradišću</i>
<i>Grüne</i>	– <i>Die Grünen – Die grüne Alternative, Zeleni</i>
<i>HNVS</i>	– <i>Hrvatska narodna visoka škola</i>
<i>KUGA</i>	– <i>Kulturna zadruka</i>
<i>Prezidij</i>	– <i>Prezidij socijalističkih mandatarov hrvatskih i mišanojezičnih općin</i>
<i>ZORA</i>	– <i>Društvo gradišćanskohrvatskih pedagoga</i>

❖ Neke uobičajene kratice osobnih imen u gradišćanskohrvatskom tisku:

<i>A.B., a.b.</i>	– <i>Augustin Blazović</i>
<i>FS</i>	– <i>Feri Sučić</i>
<i>I. H., i.h.</i>	– <i>Ignac Horvat</i>
<i>ILS</i>	– <i>Ivo Lav Sučić</i>
<i>JČ, jč</i>	– <i>Jurica Čenar</i>
<i>NB</i>	– <i>Nikola Benčić</i>
<i>PT, Pt</i>	– <i>Petar Tyran</i>

❖ Kratice iz stranih jezika se pišu po izgovoru i ponašaju se kot tudje riči:

FUEV, FUEV-u
ÖVP, ÖVP-u
SPÖ, SPÖ-om
UNICEF, pomoć od UNICEF-a

60 ZNAKI

- ❖ Jedinice za mirenje i pinezne jedinice, znaki kemijskih elementov, imena držav, gradov, strani svita, šahovske figure, jezikoslovni (lingvistički) termini i dr. imaju svoje međunarodne znake.

Ti znaki se pišu malimi ili velikimi slovami, ali prez točke na kraju.

❖ Međunarodni sistem za mirenje

Ovi znaki nisu direktno predmet pravoga pisanja, ali se upotribljavaju u stručni priručnici (matematiki, kemiji, fiziki, glazbi i dr.). Kratice i znaki u ti predmeti se pišu većinom malimi slovami i prez točke.

Osnovne i izvedene jedinice:

Znak	Naziv	Odredjenje
<i>A</i>	– <i>amper</i>	jakost električne struje
<i>C</i>	– <i>kulon (Coulomba)</i>	elektricitet
<i>°C</i>	– <i>Celzijev stupanj</i>	temperatura
<i>cd</i>	– <i>candela</i>	svitlosna jakost
<i>cl</i>	– <i>centilitar</i>	tekućina
<i>cm</i>	– <i>centimetar</i>	dužina
<i>dag</i>	– <i>dekagram (novo)</i>	masa, težina
<i>dcl, dl</i>	– <i>decilitar</i>	tekućina
<i>dkg</i>	– <i>dekagram</i>	masa, težina
<i>dm</i>	– <i>decimetar</i>	dužina
<i>g</i>	– <i>gram</i>	masa, težina
<i>H</i>	– <i>henri</i>	induktivnost
<i>hl</i>	– <i>hektolitar</i>	tekućina
<i>Hz</i>	– <i>herc (Hertz)</i>	frekvencija
<i>J</i>	– <i>džul (Joule)</i>	djelo, energija, toplina
<i>K</i>	– <i>kelvin</i>	termoelekt. temperatura
<i>kg</i>	– <i>kilogram</i>	masa, težina
<i>km</i>	– <i>kilometar</i>	dužina
<i>l</i>	– <i>litar</i>	tekućina
<i>lm</i>	– <i>lumen</i>	svitlost
<i>lx</i>	– <i>luks (lux)</i>	rasvjetljenje
<i>m</i>	– <i>metar</i>	dužina

<i>ml</i>	– <i>mililitar</i>	tekućina
<i>mm</i>	– <i>milimetar</i>	dužina
<i>N</i>	– <i>njuton</i>	sila
<i>P</i>	– <i>paskal</i>	tlak, pritisak
□	– <i>om (Ohm)</i>	električni otpor
<i>q</i>	– <i>kvintal (Quintal)</i>	površina
<i>s</i>	– <i>sekunda</i>	vrime
<i>t</i>	– <i>tona</i>	masa, težina
<i>T</i>	– <i>tesla</i>	magnetska indukcija
<i>V</i>	– <i>volt</i>	elektr. potencijal, napon
<i>W</i>	– <i>vat (Watt)</i>	elektr. snaga

❖ Ostale jedinice za mirenje, dopuštene zvana međunarodnoga sistema:

Znak	Naziv	Odredjenje
<i>a</i>	– <i>ar</i>	površina, 100 qm
<i>bar</i>	– <i>bar</i>	tlak, pritisak
<i>eV</i>	– <i>elektronvolt</i>	energija
<i>g</i>	– <i>gram</i>	težina
<i>h</i>	– <i>ura (hora)</i>	vrime
<i>ha</i>	– <i>hektar</i>	površina
<i>kW</i>	– <i>kilovat</i>	električni napon
<i>mbar</i>	– <i>milibar</i>	pritisak
<i>min</i>	– <i>minuta</i>	vrime
<i>MHz</i>	– <i>megaherc</i>	milion hercov
<i>MW</i>	– <i>megavat</i>	milion vatov
<i>sec</i>	– <i>sekunda (secunda)</i>	
°	– <i>stupanj, grad</i>	
'	– <i>minuta</i>	
"	– <i>sekunda</i>	

❖ Prez točke i velikom slovom se pišu i kratice za šahovske figure:

D	– dama
K	– kralj
L	– lovac
P	– pišak

S	– skakač
T	– turam

61 Znaki kemijskih elementov

❖ Svi kemijski elementi (*danās do tabličnoga broja 114*) imaju svoj pokraćeni znak. Oni su postavljeni u tzv. "periodički sistem elementov". Znak im je izveden iz latinskoga i nimaju točku na kraju. Ovde donāšāmo znake i nazive:

Znak	Naziv
<i>Ac</i>	– <i>actinij</i>
<i>Ag</i>	– <i>srebro (argentum)</i>
<i>Al</i>	– <i>aluminij</i>
<i>Am</i>	– <i>americij</i>
<i>Ar</i>	– <i>argon</i>
<i>As</i>	– <i>arsen</i>
<i>At</i>	– <i>astat</i>
<i>Au</i>	– <i>zlato (aurum)</i>
<i>B</i>	– <i>bor</i>
<i>Ba</i>	– <i>barij</i>
<i>Be</i>	– <i>berilij</i>
<i>Bh</i>	– <i>bohrij</i>
<i>Bi</i>	– <i>bizmut</i>
<i>Bk</i>	– <i>berkelij</i>
<i>Br</i>	– <i>brom</i>
<i>C</i>	– <i>ugljik, ugljen (carboneum)</i>
<i>Ca</i>	– <i>kalcij (calcium)</i>
<i>Cd</i>	– <i>kadmij (cadmium)</i>
<i>Ce</i>	– <i>cerij</i>
<i>Cf</i>	– <i>kalifornij (californium)</i>
<i>Cl</i>	– <i>klor (chloros)</i>
<i>Cm</i>	– <i>kirij (curium)</i>
<i>Co</i>	– <i>kobalt</i>
<i>Cr</i>	– <i>krom (chrom)</i>
<i>Cs</i>	– <i>cezij (caesium)</i>

Cu	– bakar (cuprum)
Dy	– disprozij (dysprosium)
Er	– erbij
Es	– einsteinij
Eu	– europij
F	– fluor
Fe	– željezo (ferrum)
Fm	– fermij
Ga	– galij
Gd	– gadolimij
Ge	– germanij
H	– vodik (hydrogenium)
He	– helij
Hf	– hafnij
Hg	– živa (hydrargyrum)
Hs	– hasij
Ho	– holmij
In	– indij
Ir	– iridij
I	– jod
K	– kalij
Kr	– kripton
La	– lantan
Li	– litij
Lr	– lavrencij
Lu	– lutecij
Md	– mendelevij
Mg	– magnezij
Mn	– mangan
Mo	– molibden
N	– dušik, nitrogenij (nitrogenium)
Na	– natrij
Nb	– niobij
Nd	– neodimij
Ne	– neon
Ni	– nikal
No	– nobelij
Np	– neptunij
Os	– osmij

P	– fosfor (p hosphoros)
Pa	– p rotaktinij
Pb	– olovo (p lumbum)
Pd	– p aladij
Pm	– p rometij
Po	– p olonij
Pr	– p raseodimij
Pt	– p latina
Pu	– p lutonij
Ra	– r adij
Rb	– r obidij
Re	– r enij
Rh	– rodij (r hodon)
Rn	– r adon
Ru	– r utenij
S	– sumpor (s ulphur)
Sb	– antimon (s tibium)
Sc	– skandij (s candium)
Se	– s elenij
Sg	– seaborgij
Si	– s ilicij
Sm	– s amarij
Sn	– cin, kositar (s tannum)
Sr	– s troncij
Ta	– t antal
Tb	– t erbij
Tc	– t ehnecij
Te	– t elur
Th	– t orij (t horium)
Ti	– t itanij
Tm	– tulij (t ulium)
Unb	– u n u n b ij
Unn	– u n u n n ilij
Uns	– u n u n s eptij
Unu	– u n u n u nij
V	– v anadij
W	– volfram
Zn	– cink (z inkum)
Zr	– cirkonij (z irkonium)

<i>Xe</i>	– ksenon (<i>xenon</i>)
<i>Y</i>	– itrij (<i>yttrium</i>)
<i>Yb</i>	– iterbij (<i>ytterbium</i>)

62 Znaki poznatijih pineznih jedinica

- ❖ U međunarodnoj pineznoj izmjeni se novčane jedinice pišu trimi slovima – prve dva slova su od imena države, a treća je od naziva pinezne jedinice.

Naziv	Znak
<i>ATS</i>	– austrijanski šiling
<i>CAD</i>	– kanadski dolar
<i>CHF</i>	– švicarski franak
<i>CZK</i>	– česka koruna
<i>DEM</i>	– nimška marka
<i>EUR</i>	– euro
<i>FRF</i>	– francuski franak
<i>GBP</i>	– britanska funta
<i>HRK</i>	– hrvatska kuna
<i>HUF</i>	– ugarski forint
<i>ILS</i>	– izraelski šekel
<i>JPY</i>	– japanski jen
<i>PLZ</i>	– poljski zloti
<i>RUR</i>	– ruski rubalj
<i>SEK</i>	– švedska koruna
<i>SKK</i>	– slovačka koruna
<i>TRL</i>	– turska lira
<i>USD</i>	– američanski dolar

63 Znaki poznatijih držav

Dvoslovni znak	Troslovni znak	Ime
<i>AT</i>	<i>AUT</i>	– <i>Austrija</i>
<i>AU</i>	<i>AUS</i>	– <i>Australija</i>
<i>BH</i>	<i>BIH</i>	– <i>Bosna i Hercegovina</i>
<i>BR</i>	<i>BRA</i>	– <i>Brazil</i>
<i>ME</i>	<i>MNE</i>	– <i>Črna Gora</i>
<i>CH</i>	<i>CHE</i>	– <i>Švicarska</i>
<i>CN</i>	<i>CHN</i>	– <i>Kina</i>
<i>CZ</i>	<i>CZE</i>	– <i>Česka</i>
<i>DE</i>	<i>DEU</i>	– <i>Nimška</i>
<i>ET</i>	<i>EGY</i>	– <i>Egipat</i>
<i>ES</i>	<i>ESP</i>	– <i>Španjolska</i>
<i>FI</i>	<i>FIN</i>	– <i>Finska</i>
<i>FR</i>	<i>FRA</i>	– <i>Francuska</i>
<i>GB</i>	<i>GBR</i>	– <i>Velika Britanija</i>
<i>HR</i>	<i>HRV</i>	– <i>Hrvatska</i>
<i>HU</i>	<i>HUN</i>	– <i>Ugarska/Madžarska</i>
<i>IN</i>	<i>IND</i>	– <i>Indija</i>
<i>IT</i>	<i>ITA</i>	– <i>Italija</i>
<i>JP</i>	<i>JPN</i>	– <i>Japan</i>
<i>MK</i>	<i>MOC</i>	– <i>Makedonija</i>
<i>ME</i>	<i>MEX</i>	– <i>Meksiko</i>
<i>PL</i>	<i>POL</i>	– <i>Poljska</i>
<i>RU</i>	<i>RUS</i>	– <i>Ruska</i>
<i>RS</i>	<i>SRB</i>	– <i>Srbija</i>
<i>SE</i>	<i>SWE</i>	– <i>Švedska</i>
<i>SK</i>	<i>SVK</i>	– <i>Slovačka</i>
<i>SL</i>	<i>SLO</i>	– <i>Slovenija</i>
<i>US</i>	<i>USA</i>	– <i>Amerika</i>
<i>VA</i>	<i>VAT</i>	– <i>Vatikan</i>
<i>YU</i>	<i>YUG</i>	– <i>Jugoslavija</i>

64 Znaki imen gradov na prometni tablica

❖ U Austriji

U Austriji postoji 112 razliĉnih sluŹbenih prometnih znakov, od kih ovde donasamo samo gradišćanske u potpunosti, a kod ostalih saveznih zemalj samo glavne grade. Glavni gradi imaju jednu veliku slovu, a kotari dvi.

Znak	Ime grada	Savezna zemlja
B	– <i>Bregenz</i>	Vorarlberg
E	– <i>Eisenstadt</i>	Burgenland/Gradišće
EU	– <i>Eisenstadt Umgebung</i>	Burgenland/Gradišće
G	– <i>Graz</i>	Steiermark/Štajerska
GS	– <i>Güssing</i>	Burgenland/Gradišće
I	– <i>Innsbruck</i>	Tirol
JE	– <i>Jennersdorf</i>	Burgenland/Gradišće
K	– <i>Klagenfurt</i>	Kärnten/Koruška
L	– <i>Linz</i>	Oberösterreich/Gornja Austrija
MA	– <i>Mattersburg</i>	Burgenland/Gradišće
ND	– <i>Neusiedl am See</i>	Burgenland/Gradišće
OP	– <i>Oberpullendorf</i>	Burgenland/Gradišće
OW	– <i>Oberwart</i>	Burgenland/Gradišće
P	– <i>Sankt Pölten</i>	Niederösterreich/ Dolnja Austrija
S	– <i>Salzburg</i>	Salzburg/Solnograd
W	– <i>Wien</i>	Wien/Beč

❖ U Hrvatskoj

Samo glavni grad i sjedišća Źupanijov:

Znak	Ime grada	Źupanija
BJ	– <i>Bjelovar</i>	Bjelovarsko-bilogorska
ĆK	– <i>Ćakovec</i>	Međimurska

DU	– Dubrovnik	Dubrovačko- neretvanska
GS	– Gospić	Ličko-senjska
KA	– Karlovac	Karlovačka
KC	– Koprivnica	Koprivničko- križevačka
KR	– Krapina	Krapinsko-zagorska
OS	– Osijek	Osječko-baranjska
PA	– Pazin	Istarska
PŽ	– Požega	Požeško-slavonska
RI	– Rijeka	Primorsko-goranska
SK	– Sisak	Sisačko-moslavačka
SB	– Slavonski Brod	Brodsko-posavska
ST	– Split	Splitsko-dalmatinska
ŠI	– Šibenik	Šibenska
VT	– Virovitica	Virovitičko-podravska
VU	– Vukovar	Vukovarsko-srijemska
VŽ	– Varaždin	Varaždinska
ZD	– Zadar	Zadarsko-kninska
ZG	– Zagreb	Zagrebačka

65 Znaki nazivov stran svita

Hrvatski znak	Naziv	Medjunarodni znak
I	<i>istok</i>	E <i>east</i>
J	<i>jug</i>	S <i>south</i>
JI	<i>jugoistok</i>	SE <i>southeast</i>
JZ	<i>jugozapad</i>	SW <i>southwest</i>
S	<i>sjever</i>	N <i>north</i>
SI	<i>sjeveroistok</i>	NE <i>northeast</i>
SZ	<i>sjeverozapad</i>	NW <i>northwest</i>
Z	<i>zapad</i>	W <i>west</i>

66 Neki kompjutorski znaki

Kratika	Naziv	Hrvatski
<i>Bit, bit</i>	– <i>Binary Digit</i>	dvojčana jedinica
<i>CD</i>	– <i>Compact Disk</i>	kompaktna ploča
<i>CD-ROM</i>	– <i>CD-Read Only Memory</i>	CD-ispisni kompaktni disk
<i>DOS</i>	– <i>Disk Operating System</i>	diskovni operativni sistem
<i>EDV</i>	– <i>Elektronische Datenverarbeitung</i>	elektroničko obdjelanje podataka
<i>E-Mail</i>	– <i>Elektonic Mail</i>	elektronska pošta
<i>G</i>	– <i>Giga</i>	giga
<i>GB</i>	– <i>Gigabyte</i>	gigabajt
<i>HD</i>	– <i>High Density</i>	visoka gustoća
<i>HDTV</i>	– <i>High Definition Television</i>	televizija visoke rezolucije
<i>http</i>	– <i>Hypertext Transfer Protocol</i>	
<i>Hz</i>	– <i>Hertz</i>	herc
<i>LCD</i>	– <i>Liquid Crystal Display</i>	ekran s tekućimi kristali
<i>LED</i>	– <i>Light Emitting Diode</i>	svitluća dioda
<i>M</i>	– <i>Mega</i>	mega
<i>MS-DOS</i>	– <i>Microsoft Disk Operating System</i>	Mikrosoftov diskovni operativni sistem
<i>OCR</i>	– <i>Optical Karakter Recognition</i>	optičko čitanje znakov
<i>ONLINE</i>		izravno priključen
<i>RAM</i>	– <i>Random Access Memory</i>	privremena memorija
<i>ROM</i>	– <i>Read Only Memory</i>	ispisna memorija
<i>SMS</i>	– <i>Short Message Service</i>	kratka tekstovna v.ist
<i>www</i>	– <i>World Wide Web</i>	svetska veza

VELIKE I MALE POČETNE SLOVE

U gradišćanskohrvatskom jeziku za razliku od nimškoga pišemo obično sve riči, ada i imenice, malom početnom slovom. No zbog čim veće jasnoće napisanoga dost puti odstupamo od toga, pak pišemo neku rič ili grupu riči velikom početnom slovom. Za pisanje velike i male početne slove postoju određena pravila.

VELIKA POČETNA SLOVA

Velikom početnom slovom pišemo:

- ❖ prvu rič u rečenici i naslovu
- ❖ riči iz poštovanja
- ❖ vlastita imena

PRVA RIČ U REČENICI I NASLOVU

67 Velikom početnom slovom pišemo:

- ❖ prvu rič u rečenici:

Za koga zaistinu djelam? Za Brittinge, Datalingue, Numberlines i za druge multije, ki nastaju sve bogatiji.

Magla se je bila spustila na zemlju, i nad nami su gakale divlje guske.

Pravi okvir našega položaja! Maglena budućnost i oko nas krivi proroki, ki prorokuju naš skori narodni grob.

- ☞ **PAZI:** Pokidob da rečenice završavaju točkom, upitnikom ili uzvičnikom, u pravilu pišemo i rič, ka slijedi za timi znaki, velikom početnom slovom:

❖ **prvu rič po dvotočki, ka otvara upravni ili direktni govor:**

*I putem je spitkovao učenike svoje govoreći im: „Za koga me držu ljudi?“
A onda je još dodala: „To bi moglo valjati i za nas”.*

❖ **prvu rič po dvotočki, kad ona nazvišćuje samostalnu rečenicu:**

*To je nek pravično: Gdo zapovida, ta neka i odgovara.
Redili su se po geslu: Nima smisla, davati drugomu krivicu.*

☞ **ALI:** Kada po upitniku ili uzvičniku nastavljam o rečenicu, pišemo nastavak malom početnom slovom:

*„Vidiš ga?“ – pita Ivac svoju mladju sestru..
„Ubit su me kanili!“ – izusti on kratko izmed stisnutih zubi.*

▪ **Malom početnom slovom po dvotočki pišemo i rečenične dijele, kot npr. nabrajanja:**

*Razvijaju se svi ljudski posli: znanost i umjetnost, društveni i gospodarski žitak i sve ono, ča sliši človičjoj kulturi.
I siromašne koludrice su imale tešku službu: podvarati teško naranjene i bolesne vojake.*

▪ **To valja i za prvu rič po dvotočki, ka u formulari upućuje na podatke:**

*Obiteljski staliž: neoženjen odnosno neudata
Spol: muški odnosno ženski*

▪ **Malom početnom slovom za dvotočkom pišemo i rečenicu po nabrajanju:**

Muži, žene, junaki i divojke, da još i dica: svi su bili veseli i srićni.

☞ **PAZI:** U pjesničtvu se pjesnik more poslužiti pjesničkom slobodom: napisati sve riči malom početnom slovom ili svaku prvu rič u redu/u stihu velikom početnom slovom ili more slijediti pravopisnim pravilom.

Jurica Čenar

panji
mlad sam
mlad
i
mladji
med
starimi panji

*prilikom Dana mladi-
ne u Pandrofu,
2.9.1997.*

Augustin Blazović

PRAZNOVJERJE

Moj prijatelj Habakuk
pun je praznovjerja.
Ni lav, ni slon, niti vuk
ne preplaši njega.
Ceste je on gospodar,
kad sidi u auti.
Prevest će on svakoga.
A stoprv pišaki! ...
Ko na mah ne skoknu kraj,
jur ležu u jarki.

Samo onda žesne se
pun ludoga straha,
ako skoči prik ceste
pred njim črna mačka.

(1963)

Mate Meršić Miloradić

Žabe

Zvečera pri škurom mraki
Svadba je va svakoj mlaki,
Žabe vršu pir, veselje, ...
Ja je morem čut iz stelje;
“Kra-kra-kra” su trumbi-
taši;
Kre-kre-kre” su tamburaši;
Kot da škriplje kolo suho,
Misliš, puknut će ti uho!

Ne znam, je li mislu žabe,
Da ča one jaču s grabe,
To je jačka, a uza nje
Sve je ništ neg’ blebetanje.
Ali znamo svi va fari,
Da se hvalu proletari
Va kantini uz guljaše:
Djelo je nek djelo naše.

68 Naslove časopisov i novin, filmov, knjig, molitav, umjet- ničkih i znanstvenih djel i zakonov takaj pišemo velikom početnom slovom:

- **časopisi i novine:** *Novi glas, Glasilo, Dvotočka, Put, Znanstveni zbor-
nik, Moj novi minimulti; Glasnik, Hrvatske novine, Die Presse, Večernji
list, Vjesnik ...*
- **filmi:** *Harry Potter, Kako je počeo rat na mome otoku, Pir na selu, Pro-
fesor Baltazar, Što je muškarac bez brkova, Titanic, Tko pjeva, zlo ne
misli ...*
- **knjige:** *Biblija, Croatia liberata, Hrvatski kulinarijum Mali Borištof,
Mali princ, Spominki, Sveto pismo, Velika čitanka ...*
- **molitve:** *Očenaš, Te Deum, Vjera Božja, Zdravamarija ...*

- **naslovi članokov:** *Borba protiv A3, Manjinska politika kod Gradišćanskih Hrvatov, Športski događaj ljeta ...*
- **slike:** *Adele (Klimt), Krik (Munch) ...*
- **umjetnička djela:** *Čarobna frula, Mala noćna muzika (Mozart) ...*
- **zakoni:** *Državni ugovor 1955. ljeta, Zakon o narodni grupa 1976. ljeta*
- **znanstvena djela:** *Na izvori gradišćanskohrvatskoga jezika i književnosti, Povijest i kultura Gradišćanskih Hrvatov ...*

RIČI IZ POŠTOVANJA

69 Velikom početnom slovom pišemo:

- ❖ **osobne i posvojne zamjenice za 2. osobu množine, kad se obraćamo u pismu jednoj peršoni ili grupi ljudi, s kimi smo na Vi:**

Poštovana gospa, šaljem Vam naručene knjige. Prosim Vas, doznačite pineze na naš račun.

- ☞ **ALI:** Kad se obraćamo većemu broju peršon, s kimi nismo na Vi, pišemo zamjenice malom početnom slovom:

Prispodobi!

Poštovani gospodine, slobodni smo, da Vas spomenemo na Vaš obećani članak.

Dragi prijatelji, nažalost vam moramo javiti, da vas ljetos ne moremo pohoditi.

- ❖ **nazive, kimi se tituliraju poglavari u direktnom obraćanju:**

Ekscelencija, Vaša Ekscelencija, Eminencija ili Uzoritost, Vaša Eminencija/Uzoritost (za kardinale), Svetost, Vaša Svetost (Sveti Otac), Veličanstvo, Vaše Veličanstvo (cesarska ili kraljevska titula), Visost, Vaša Visost (član vladarske obitelji) ...

I u neizravnom obraćanju, npr. u službeni izvještaji, se obično tako piše:

Njegovo Veličanstvo, Njegova Ekscelencija ...

☞ **PAZI:** Malom početnom slovom se općenito pišu :

▪ **titule i njeve kratice:**

admiral, akademik, ban, biskup, cesar/cesarica, dekan, direktor/direktorica (dir.), doktor/doktorica (dr.), kralj/kraljica, magistar/magistra (mag.), opat/opatica, papa, profesor/profesorica (prof.), provincijal/provincijalka, rektor/rektorica, sudac/sutkinja, savjetnik/savjetnica ...

*Dragi **profesore** Ivanšić! Draga **doktorica** Karal!*

*Na znanstvenom skupu su bili nazočni: **dr.** Deblić, **nadzornica mag.** Katić, **prof.** Slavić i študenti.*

*Ljeta 2006. je **kraljica** Elizabeta II. svečevala 80. rođendan.*

*Izložbu je otvorio **predsjednik** Mesić.*

*Rodjen je **papa** Ivan Pavao II. u poljskom varošiću Wadowice.*

▪ **takaj i nazive vrhovnih poglavarov držav, kad stoju prez imena, kot i posvojne pridjeve, izvedene iz tih nazivov:**

cesar, cesarev/cesarov; emir, emirov; kralj, kraljev; kraljica, kraljičin; papa, papin; predsjednik, predsjednikov; sultan, sultanov ...

☞ **PAZI:** Počasna titula **Sveti Otac** za papu kot i naziv dalaj lame u službi vlastitoga imena pišu se **velikom početnom slovom:**

Prispodobi!

*Na Božić je **papa** pozvao sve vjernike na mir; nazočni su primili **papin** blagoslov „urbi et orbi“.*

*I konačno se je pojavio **Sveti Otac** Benedikt XVI. na balkonu bazilike sv. Petra.*

*Nije isključeno, da bi se **dalaj lama** mogao inkarnirati i u ženskom obliku.*

*To je izjavio **Dalaj Lama** XIV. na konferenciji za štampu u Milanu.*

VLASTITA IMENA

- 70 Vlastita imena, kod kih pri većdijelni nazivi zvana pomoćnih riči sve dijele pišemo velikom početnom slovom. To su:**

❖ **peršonska imena:**

▪ **imena i prezimena:**

Ivan, Katarina, Marija, Marija Terezija, Mate, Petar; Blazović, Borenić, Ficko, Horvat, Mekinić, Miloradić; Franc Jožef I., Gajus Julijus Cezar, Hans Christian Andersen, Herbert von Karajan, Leonardo da Vinci, Ludwig van Beethoven, Sigmund Freud ...

- ☞ **PAZI:** Prvo se piše ime, a onda prezime (*Augustin Blazović*). Ako pišemo prvo prezime, a onda ime, po prezimenu pišemo zariz (*Blazović, Augustin*):

Ili:

*Ivana Brlić-Mažuranić
Lovre Karall
Marija Šimić
Mate Meršić Miloradić*

Ili:

*Brlić-Mažuranić, Ivana
Karall, Lovre
Šimić, Marija
Meršić Miloradić, Mate*

- ☞ **PAZI:** Kad je pomoćna rič (prijedlog, veznik ili član) na početku imena, se piše **velikom početnom slovom:** *Da Vinci, Van Beethoven, Von Karajan itd.*

▪ **posvojni pridjevi na -ov/-ev/-in, izvedeni od peršonskih imen:**

Antonov, Horvatov, Petrov, Vladimirov ...; Blazovićev, Jurkačev, Miloradićev, Mekinićev ..., Agnjičin, Jandrin, Maričin, Marijin, Vjerin ...

▪ **nadimki, hižna imena i njevi stanovniki:**

Bela, Debeli, Dužički, Gegi, Gogo, Lero, Mali, Maus, Mišić, Stari, Tanki ...; Bartolovi, Bartolac, Jakačevi, Jakač, Juretini, Jureta, Jurklovi, Jurkl, Kolarovi, Kovačevi, Krčmarovi, Lodnarovi, Magdini, Magdoš, Mesarovi,

Mihačevi, Mihač, Mikini, Miko, Orišićevi, Šujstarovi ...

▪ **atributi, ki su srasli s imenom ili prezimenom:**

Bela II. Slipi, Filip Lipi, Ivan Grozni, Ivan Pavao Drugi/Ivan Pavao II., Karlo Veliki, Rihard Lavljega Srca ...

- ☞ **PAZI:** Imenice, ke značu **zanimanje, titulu, položaj, akademski stupanj** i sl. se pišu **malom početnom slovom**:

diplomirani inženir Šubašić, fra Marko, kancelar Kreisky, knez Esterházy, kralj Tomislav, doktor Ivan Müller, ministar Bach, papa Ivan Pavao I., sveta Barbara, sveti Anton Paduanski, veleposlanik prof. dr. Katalinić ...

❖ **ime Božje, vjerska i mitološka imena:**

▪ **ime Božje u različni vjera:**

Bog, Duh Sveti, Gospodin, Presveto Trojstvo, Svevišnji, Svemogući ...; Alah, Jahve, Krišna, Manitu, Veliki Duh ...

▪ **različni nazivi za Jezusa i Mariju:**

Agnjac Božji, Kristuš, Mali Jezuš, Mesijaš, Otkupitelj, Spasitelj ...; Blažena Divica Marija, Bogorodica, Gospa, Majka Božja ...

- ☞ **ALI:** Ako je imenica *Bog* u službi opće imenice, onda se piše **malom slovom**:

Prispodobi!

*To je ljubav, ku ima **Bog Otac** prema ljudem.*

*Grčki **bog** Zeus je **otac** svih **bogov** Olimpa.*

▪ **mitološka božanstva kot Grkov, Rimljanjov i Slavov kot i nazivi za vraga:**

Afrodita, Apolo, Atena, Bakhus, Hera, Zeus ...; Jupiter, Mars, Merkur, Venera...; Davor, Perun, Vesna ...; Belzebub, Lucifer, Mefisto, Satan, Zali ...

- ☞ **ALI:** Ako je neki od tih nazivov u službi opće imenice, onda se piše **malom slovom:**

Prispodobi!

*Faust se je družio s **Mefistom**.
Velu, da je **Lucifer** bio andjeo.*

*Zvijan je kot lesica, pravi **mefisto**.
Okrutan si kot živi **lucifer**.*

❖ **imena živin:**

Belo, Fifi, Maca, Maja, Mimi, Reks, Šiša ...

- **Prva rič u stručnom latinskom nazivu živine ili biljke se piše velikom početnom slovom:**

Canis lupus (vuk); *Primula officinalis* (jaglac, popove gaćice) ...

- ☞ **ALI:** Kad nazivi živin značu rasu, se pišu **malom početnom slovom:**

afganac (kucak/cucak/pas), *dalmatinac* (pas), *lipicanac* (konj), *mangalica* (svinja), *montafonka* (krava) ...

Razlikuj!

*U Dalmaciji živu **Dalmatinci**.
Govori alemanski, ar je rođena
Montafonka.*

*Bijeli kucak s crnim pigami je
dalmatinac.
U štali ima tri **montafonke** i pet
simentalkov.*

❖ **imena stanovnikov kontinentov, držav, pokrajini i naseljenih mjest:**

Afrikanac, Afrikanka, Afrikanci, Amerikanac, Amerikanka, Amerikanci, Europejac, Europejka, Europejci ...; Austrijanac, Austrijanka, Austrijanci, Čeh, Čehinja, Čehi, Slovak, Slovakinja, Slovaki, Slovenac, Slovenka, Slovenci, Ugar, Ugrička, Ugri ...; Dalmatinac, Dalmatinka, Dalmatinci, Gradišćanac, Gradišćanka, Gradišćanci, Tirolac, Tirolka, Tirolci, Vlah, Vlahinja, Vlasi ...; Bečan, Bečanka, Bečani, Novoselac, Novoselka, Novoselci, Uzlopac, Uzlopka, Uzlopci, Željezanac, Željezanka, Željezanci, Velikoborišćanac, Velikoborišćanka, Velikoborišćanci ...

❖ imena narodov, etnografskih skupin i njevih pripadnikov:

Hrvat, Hrvatica, Nimac, Nimica, Rom, Romkinja, Talijan, Talijanka, Ugar, Ugrica, Židov, Židovka ...

☞ ALI: Malom početnom slovom se piše:

▪ takovo ime, sraslo sa *ne* ili kom drugom partikulom:

nehrvat, polirac, velikonimac ...

▪ imena rasov i njevih pripadnikov:

azijat, europeid, bijelac, crnac ...

❖ imena kontinentov, držav, gradov i sel:

▪ **kontinenti:** *Afrika, Antarktika, Australija, Azija, Europa, Južna Amerika, Sjeverna Amerika*

▪ **države:** *Kneževina Monako, Kraljevina Danska, Republika Austrija, Republika Hrvatska, Ruska Federacija, Savezna Republika Njemačka, Sjedinjene Amerikanske Države (SAD) ...*

▪ **gradi i sela:** *Beč, Bečko Novo Mjesto, Bratislava/Požon, Budimpešta, Prag, Zagreb, Željezno ...; Gornje Šice, Hrvatska Čenča, Hrvatski Jandrof, Narda, Pervane, Petrovo Selo, Trajštof, Veliki Borištof, Vukaprodštof ...*

☞ ALI: Veznik i prijedlogi med vlastitim imeni se pišu **malom početnom slovom:**

Bosna i Hercegovina (BiH); Brod na Kupi, Svetica za Jezerom ...

Povijesne države:

Austro-Ugarska/Habsburška Monarhija

Dubrovačka Republika

Rimsko Carstvo

Sveto Rimsko Carstvo Njemačke Narodnosti

Treći Reich

Tursko/Osmansko/Otomansko Carstvo

▪ **općeprihvaćena simbolična imena držav i naseljenih mjest:**

Amerika, Austrija, Hrvatska, Austro-Ugarska, Bosna, Lijepa Naša (u Hrvatskoj za Republiku Hrvatsku), *Monarhija, Sveta Stolica* (Vatikan), *Vječni Grad* (Rim), *Zemlja Izlazećega Sunca* (Japan), *Zemlja Tisuć Jezera* (Finska) ...

- ☞ **ALI:** Kad simbolično ime ne stoji za određenu državu, nego za cijelu grupu držav ili za neki dio svita, pišemo samo **prvu rič** velikom početnom slovom:

Črni kontinent (Afrika), *Daleki istok, Novi svijet* (Amerika), *Stari svijet* (Euroazija i Afrika), *Treći svijet* (zemlje u razvitku) ...

71 Vlastita imena, kod kojih pišemo velikom početnom slovom prvu rič, a kod većdijelnih druge pišemo malom početnom slovom, ako one po sebi nisu vlastita imena:

❖ **zemljopisna imena:**

▪ **brigi:** *Bečanska šuma, Goli brig, Kisečka gora, Lajtanska gora, Sigropsko sedlo, Sveto brdo* ...

▪ **krajine:** *Gorski kotar, Hrvatsko zagorje, Ličko polje, Moravsko polje* (Marchfeld), *Panonska nizina, Požeška kotlina, Ravni kotari, Tibetska visoravan, Vratna dolina* ...

▪ **otoki:** *Apeninski poluotok, Dugi otok, Elafitski otoci, Goli otok, Kornatski otoci* ...

▪ **vode:** *Baćinska jezera, Dunajski kanal, Golfska struja, Jadransko morje, Mrtvo morje, Niuzaljsko jezero, Plitvička jezera, Sredozemno morje, Tihi ocean, Vransko jezero* ...

- ☞ **PAZI:** Kad je drugi dio dvodijelnoga imena takaj vlastita imenica, piše se i ona velikom početnom slovom: *Bavarske Alpe* (su dio *Alpov*), *Mala Kapela* (ar se brigovlje zove *Kapela*), *Mali Karpati* (ar se brigovlje zove

Karpati), Trg *Presvetoga Trojstva* (ar su riči *Presvetoga* i *Trojstva* dio Božjega imena i po sebi vlastito ime), *Veli Lošinj* (uz *Mali Lošinj*) ...

▪ Na dva načine se pišu nazivi za strani svita i od njih izvedeni pridjevi:

Kad *istok*, *zapad*, *sjever*, *jug* značu strani svita, se pišu **malom početnom slovom**.

Kad *Istok*, *Zapad*, *Sjever*, *Jug* značu politička područja, onda se pišu **velikom početnom slovom**.

Razlikuj!

U Sjevernoj Irskoj je vjerski konflikt med katoličani i protestanti.

U Zapadnoj Europi je sve manje stanovnikov.

Mnoga poduzeća su premjestila produkciju na Istok.

U sjevernoj Irskoj je klima vlažnija nego u južnoj.

Portugal leži u zapadnoj Europi.

Na istoku se jur dani.

❖ imena nebeskih tijel:

Danica, Mala kola, Mali medvid, Mars, Misesec, Mlična staza, Sunce, Venera, Veliki medvid, Zemlja ...

☞ **ALI:** Kad **sunce**, **zemlja**, **misec** označavaju predmete i pojave neposrednoga doživljavanja, se pišu **malom početnom slovom**.

Razlikuj!

Planeti Zemlja i Mars se kreću oko Sunca.

U ovom stoljeću će se zatepliti Zemlja.

Armstrong je bio prvi človik na Misesecu.

Svaki dan ne sviti sunce.

Na zemlji je čuda nepravde.

Dojdući misec smo na odmoru.

❖ imena ulic i trgov, dijelov grada, prometnic (mostov, tunelov, autocest):

Glavna ulica, Mala staza, Šopronska cesta, Ulica Lovre Karalla, Trg bana Josipa Jelačića (Zagreb), Trg sv. Petra (Rim) ...; Dolnji kraj, Gornji grad (Zagreb), Mala stran (Prag), Na brigu (Željezno, Oberberg) ...; Autocesta Zagreb-Split, Brza cesta S 31, Istočni autoput (A4), Južni autoput (A2), Krčki most, Tauernski tunel, Zapadni autoput (A1) ...

❖ **imena vjerskih svetkov i državnih praznika:**

Badnjak, Božić, Duhi, Macicna nedilja, Martinja, Mrtvih god, Novo ljeto, Svi sveti, Svičnica, Tijelova, Tri kralji, Vazam, Velika maša, Veliki tajedan ...; Dan ljudskih prav, Majkin dan, Prvi maj ...

❖ **imena škol, ustanov, vjerskih zajednica, društava, poduzeća, političkih stranaka:**

Dvojezična savezna gimnazija Borta, Dvojezična glavna škola Veliki Borištof, Glavna škola Sveti Mihalj, Gospodarsko sveučilište, Osnovna škola Bandol, Savezna gimnazija Željezno, Trgovačka akademija Santa-lek; Austrijska vojska, Črljeni križ, Europska unija (EU), Hrvatski sabor, Kotarski sud u Željeznu, Muzej suvrnene umjetnosti, Nacionalna biblioteka, Ujedinjeni narodi (UN); Protestantska crkva, Rimokatoličanska crkva; Društvo za turizam, Hrvatski kulturni i dokumentarni centar (HKDC), Hrvatsko gradišćansko kulturno društvo u Beču (HGKD), Mlada tamburica Filež; Isosport, Fabrika cipelov Nono, Sunčana terma Lučman; Narodna stranka, Socijaldemokratska stranka ...

☞ **PAZI:** Kad je općenito govor o tipu škol, društava i sl., pišu se **malom početnom slovom:**

Razlikuj!

Društvo za polipšanje sela i

*Skoro svako selo ima **nogometno**
i **ognjobransko društvo**.*

Društvo za turizam imaju redovito sjednice.

*U našoj zemlji je samo jedna **dvo-***

*Moja sestra pohađa **Dvojezičnu**
saveznu gimnaziju u Borti.*

***jezična gimnazija**.*

❖ **imena saveznih zemalja, biskupij, općinskih i drugih uredov:**

Beč, Dolnja Austrija, Gornja Austrija, Gradišće, Koruška, Salzburg,

Štajerska, Tirol, Vorarlberg ...; Bečanska nadbiškupija, Biškupski dvor, Željezanska biškupija ...; Farski ured Bandola, Matični ured Uzlopa, Općinski savjet Cindrofa ...

- ☞ **ALI:** I ovde moramo razlikovati, je li se rič hasnuje za određenu inštituciju, za razliku od drugih inštitucijov svoje vrsti, ili je govor općenito o inštitucija:

Razlikuj!

*Po krsni list Trajštofci moraju proći u **Farski ured** Trajštofa. Stanovnici Gerištofa, Mjenova i Fileža se moru molbami obratiti **Općinskomu uredu** veleopćine Filež.*

*U svi **farski uredi** se čuvaju podatki o vjerniki. Subotom je **općinski ured** u naši seli obično zatvoren.*

❖ **imena gradjevin i spomenikov kot i prometnih sredstav:**

*Babilonski turam, Berlinska zid, Eiffelov turam, gostionica **Ohr**, hotel **Hilton**, crikva svetoga **Petra** i **Pavla**, katedrala sv. **Štefana**, knjižara **Manz**, krčma **Derdak**, opatija sv. **Martina**, restoran **Dubrovnik**, **Štatua slobode**, **Zid plača** ...; brod **Dunaj**, trajekt **Liburnija**, vlak **Wiener Walzer** ...*

- ☞ **ALI:** Čudaputi kod ovih imen upotribljavamo samo drugi dio, ada vlastito ime. Ako se to odnaša na neku crikvu, piše se i **Sveti velikom početnom slovom**.

Prispodobi!

*Jili smo u gostionici **Ohr**.
Vidili smo **turam Big Ben**.
Med znamenitosti Rima iz nove dobe je **crikva svetoga Petra** najzmožnija.*

*Jili smo kod **Ohra**.
Vidili smo **Big Ben**.
Med znamenitosti Rima iz nove dobe je **Sveti Petar** najzmožnija crikva.*

❖ **nazivi odlikovanj i nagradov, naticanj i sl.:**

*Kulturna nagrada Gradišćanskih Hrvatov, Nobelova nagrada, **Orden sv.***

Martina, Pulitzerova nagrada ...; Literarno naticanje Ignac Horvat, Literarno naticanje mladih književnikov (LINAK), Gradišćanskohrvatska jačka mladih (GRAJAM), Naticanje u strani jeziki ...

❖ **imena javnih skupov, spravišč, kongresov, simpozijev, konferencijov, sjednic:**

Drugi vatikanski koncil, Generalno spravišće Društva za polipšavanje sela, Odborna sjednica HKD-a, Prvi hrvatski slavistički kongres, Simposition croaticon, Znanstveni simpozij o Ignacu Horvatu i Martinu Meršiću ...

❖ **zaštićena imena produktov:**

brijač Gillette, čokolada Milka, Karlovačko pivo, pivo Tuborg, prašak za pranje Ariel, televizor Panasonic, vino Vrbnička žlahtina, krema za kožu Nivea ...

☞ **ALI:** Kad se zaštićeno ime upotribljava u značenju općega pojma/naziva, a ne kot posebno ime produkta, se piše prilagodjeno gradišćanskohrvatskomu jeziku kot i **malom početnom slovom:**

aspirin, džip, folksvagen, marlboro, mazda, opel ...

*Zadnje vrime se dobro prodavaju **opeli**, najveć i **Opel Astra i Opel Caravan**.*

*On sada vozi **kadilak**, a pred tim je vozio **mercedes**.*

*Od svih **žiletov** najradje hasnujem **Gillette i Bic**.*

*Zeo sam **aspirin**.*

❖ **imena povijesnih događajev:**

***Prvi svitski boj** je durao od 1914. do 1918., a **Drugi svitski boj** od 1939. do 1945. ljeta.*

*Ljeta 1789. je zbusnula **Francuska revolucija**.*

*Organizator **Berlinskoga kongresa** 1878. je bio Bismarck.*

*Habsburška Monarhija je preuredjena **Austro-ugarskom nagodbom** 1867. ljeta.*

MALA POČETNA SLOVA

72 Malom početnom slovom pišemo:

❖ opće imenice:

brig, človik, dite, jilo, ljudi, majka, morje, otac, poduzeće, promet, ptica, ulica, vrt ...

❖ mjerne jedinice i druge nazive, nastale od tuđjih peršonskih imen:

amper (po imenu Ampère), *bojkot* (protestno ugibanje od nečega, po imenu Boycott), *farad* (mirenje električnoga kapaciteta, po imenu Faraday), *herc* (po imenu Hertz), *mercedes* (po imenu Mercedes), *om* (po imenu Ohm), *paskal* (po imenu Pascal), *reno* (po imenu Renault), *rendgen* (po imenu Röntgen), *vat* (po imenu Watt), *volt* (po imenu Volta) ...

☞ **PAZI:** Kot opće i dost frekventne imenice su se ove riči prilagodile gradišćanskohrvatskomu pravopisu, dokle vlastito ime, po kom su nastale, pišemo u originalnom obliku:

rendgen : Röntgen, paskal : Pascal ... (Usp. pogl. *Zaštićena imena*, str. 100).

❖ nazive povijesnih razdobljev i kulturnih, društvenih, vjerskih i ideoloških pokretov:

barok, brončana dob, budizam, gotika, hrvatski narodni preporod, humanizam, idealizam, impresionizam, islam, jozefinizam, klasicizam, kršćanstvo, komunizam, liberalizam, neolitik, pacifizam, prosvititeljstvo, renesansa, reformacija, romantizam, simbolizam, socijalizam, sridnji vijek, tisućljeće ...

❖ nazive za pripadnike i sljedbenike društvenih, kulturnih, političkih, znanstvenih pokretov, crikvenih redov, organizacijov:

aristotelovac, ateist, benediktinac, budist, dinamovac, dominikanac,

fašist, francišan/franjevac, hajdukovac, hakovac (HAK), ilirac, jezuit/ isusovac, komunist, nobelovac, realist ...

❖ **imenice, ke izriču položaj, titulu i svetost neke peršone:**

akademik Finka, biškup ddr. Štefan László, dipl. inž. Katić, grof Janko Drašković, kralj Tomislav, ministar Bach, načelnica Radić, sveti Mikula ...

❖ **odnosni pridjevi na -ski (-ovski, -evski), ki su postali od vlašćih imen:**

amerikanski, austrijanski, bečanski, bortanski, europski, gradišćanski, gradišćanskohrvatski, hakovski, hrvatski, maloborištofski ...

TUDJA VLASTITA IMENA

73 Tudja vlastita imena pišemo izvorno, ada onako, kako se pišu u jeziku, iz koga potiču, kad se on služi latinskim pismom, a druga su kroatizirana/pohrvaćena:

Charles Spencer Chaplin, Peter Esterházy, Johann Wolfgang von Goethe, John Fitzgerald Kennedy, Henry Kissinger, Gina Lollobrigida, Jean-Jacques Rousseau, William Shakespeare; Bochum, Leipzig, Marseilles, München, New York, Oxford ...

- ☞ **PAZI:** Ako nimamo hrvatski naziv, pišemo u gradišćanskohrvatskom književnom jeziku imena varošev i sel u izvornom obliku, **u pohrvaćenom obliku** se pojavu koč-toč nazivi varošev, ke gustokrat spominjemo:

*Brüssel : **Brisel**, Graz : **Grac** (uz udomaćeni gradišćanskohrvatski oblik Grace) Luxemburg : **Luksemburg** ...*

74 Prilagodbe hrvatskomu jeziku se vršu:

- ❖ kod posvojnih pridjevov na **-ov, -ev, -in** od tudjih imen i prezimen. Pišu se velikom početnom slovom:

- od muških imen na suglasnik **-e** i **-o**:

Baudelaireov, Beethovenov, Schillerov ...; Goetheov, Molièreov, Suppéov ..., Ecov, Orlandov, Pirandellov ...

- od muških imen na **-cio, -gio, -i, -y, -ee**:

Boccacciev, Caravaggiev ...; Da Vincijev, Kennedyjev, Rouneyjev ...; Attleejev ...

- ☞ **PAZI:** med koncem osnove i nastavkom **-ev** se umeće **-j-**, ako se **-i, -y, -ee** izgovaraju kot **-i**.

Razlikuj!

Nagyeva politika je izazvala okrutnu reakciju ruske vojske.

Mayeve knjige su jako poznate.

Rayev album još nimam.

Andrássyjev kabinet je imenovan 20. februara.

Garibaldijeve zasluge za Italiju su velike.

Rooneyjeva karijera se je rano počela.

▪ od ženskih vlastitih imen se tvori posvojni pridjev sufixsom **-in**:
Angelinin, Brigittin, Gisellin, Penelopin ..., *Baltsin, Cruzin, Netrebkin* ...

❖ kod odnosnih pridjevov na **-ski**. Odnosni pridjevi se pišu malom početnom slovom:

▪ odnosni pridjevi na **-ski** od nepohrvaćenih nazivov gradov i držav se pišu na izvorni način, ali u izgovoru su prilagođeni hrvatskomu jeziku:

dijonski [dižonski], *düsseldorfski*, *würzburški* [vircburški] ..., *liechtensteinski* [lihtenštajnski], *michiganski* [mišigenski], *venezuelski* [venecuelski] ...

☞ **PAZI:** Na koncu osnove i sufixa **-ski** se vršu navadne **glasovne promjene**:

Innsbruck : *Innsbruški* simfonijski orkestar, *Naumburg* : *naumburška* katedrala

▪ odnosni pridjevi na **-ski** (**-ovski, -evski**) od peršonskih imen se i u pismu prilagođuju hrvatskomu izgovoru:

darvinski, pitagorejski ..., *šekspirovski, volterovski* ..., *botičelijevski* ...

❖ u imeničkoj deklinaciji. Imenice se sklanjaju tako, da se osnovi dodaju hrvatski padežni nastavki. Pri tom je mjerodavna ortografija tudjega imena:

▪ Muška imena i prezimena na suglasnik. Odlučuje pravopisni lik, a dekliniraju se po vrsti **-a** (G **-a**, D **-u**, A **-a**, V = **e/-Ø**, L **-u**, I **-om**):

Balzac, Balzaca, Balzacu ..., *Mann, Manna, Mannu* ... (suglasnik se

izgovara), *Dumas, Dumasa, Dumasu ...*, *Foucold, Foucolda, Foucoldu ...* (suglasnik se ne izgovara)

▪ **Muška imena i prezimena na samoglasnik -e:**

Goethe, Goethea, Goetheu ..., *Pelé, Peléa, Peléu ...* (-e se izgovara) ..., *Bruère, Bruèrea, Bruèreu ...*, *Shakespeare, Shakespearea, Shakespeareu ...* (-e se ne izgovara) ...

▪ **Muška imena i prezimena na naglašeni samoglasnik -o, -eau:**

Hugo, Hugoa, Hugou, ... *Miró, Miróa, Miróu ...* (-o se piše i izgovara); *Cocteau, Cocteaua, Cocteauu, ...* *Rousseau, Rousseaua, Rousseauu, ...* (-eau se piše, a izgovara kot o)

▪ **Muška imena i prezimena na nenaglašeno -o:**

Alberto, Alberta, Albertu ..., *Boccaccio, Boccaccia, Boccacciu ...*, *László, Lászla, Lászlu ...*, *Picasso, Picassa, Picassu ...* (-o u odvisni padeži ispada)

▪ **Muška imena i prezimena na -i, -y, -ee se dilo na dvi grupe:**

-i, -y, -ee se izgovara kot *i*, pak se med koncem osnove i padežnim nastavkom umeće *-j-*:

Garibaldi, Garibaldija, Garibaldiju ...; *Andrássy, Andrásyja, Andrásyju ...*; *Esterházy, Esterházyja, Esterházyju ...*; *Attlee, Attleeja, Attleeju ...*

-y, -ee se ne izgovara kot *i*, zato se ne umeće med koncem osnove i padežnim nastavkom *j*:

May, Maya, Mayu ...; *Nagy, Nagya, Nagyu ...*; *Mérimée, Mériméa, Mériméeu ...*

▪ **Muška imena i prezimena na -a dekliniraju se po vrsti -e (G -e, D -i, A -u, V = N [-o], L -i, I -om):**

Batista, Batiste, Batisti ..., *Spinoza, Spinoze, Spinozi ...*, *Tomizza, Tomizze, Tomizzi ...*

❖ **Ženska imena pripadaju pretežno vrsti -e:**

▪ **ženska imena na -a:**

Angelina, Angeline, Angelini ...; Massima, Massime, Massimi ...; Vanessa, Vanesse, Vanessi ...

*Ministrica **Ursula** Plassnik je pregovarala s američanskom ministricom vanjskih poslova **Condolee** Rice.*

▪ **ženska imena na -e (u N piše se -e, ali se ne izgovara):**

Babette, Babette, Babetti ...; Cécile, Cécile, Cécili ..., Jacqueline, Jacqueline, Jacquelin ...

*Uzlopci se divu svojoj uspješnoj kimboksačici **Nicoli** Trimmel.*

▪ **ženska imena na -e (e se izgovara):**

Beatrice, Beatrice, Beatrici ...; Chloe, Chloe, Chloi ...; Daphne, Daphne, Daphni ...

▪ **Ženska imena na suglasnik ili samoglasnike -o i -i/-y se ne dekliniraju:**

Dagmar, Carmen/Karmen, Ines, Manon ...; Caro, Coco, Dido ...; Conni/Conny, Dolly, Gabi/Gaby, Molly ...

75 Zemljopisna imena

❖ **Za mnoge grade i mnoga sela, krajine, vode i brige postoji u gradišćansko-hrvatskom ili prilagodjen i prevodjen naziv ili je preuzet iz hrvatskoga standardnoga jezika:**

▪ **iz ugarskoga imena:**

Beč < Bécs, Božok < Bozsok, Čatar < Csátár, Filež < Füles, Žira < Zsira ...

▪ **iz nimškoga naziva:**

Gerištof < Geresdorf, Horka < Harkau, Koljnof < Kolnhof, Vorištan < Hornstein ...

☞ **ALI:** Stoprv po Prvom svitskom boju je Miloradić za *Burgenland* stvorio hrvatsku rič *Gradišće*.

▪ **gradišćanskohrvatski nazivi:**

Bojane (Steingraben), Lipovac (Steinfurt), Selce (Strebersdorf), Stinjaki (Stinatz), Cikleš (Sigleß) ...

▪ **iz hrvatskoga standardnoga jezika su preuzeti svi zemljopisni nazivi, ki se odnašaju na Hrvatsku:**

Gorski kotar, Jadran, Lika, Osijek, Korčula, Rijeka, Slavonija, Split, Velebit, Zadar, Zagreb ...

Prispodobi!

Prilagodjena imena gradov:

Borta/Jerba (Oberwart), Brisel (Brüssel), Budimpešta/Pešta, Bukarest, Celje (Mariazell), Jura (Győr), Kiseg (Kőszeg), Krakova, Lovreta (Loretto), Matrštof (Mattersburg), Niuzalj (Neusiedl am See), Padova, Pariz, Požon (Bratislava), Rim, Sambotel (Szombathely), Trst, Varšava, Venecija ...

Prevodjena hrvatska imena:

Bečko Novo Mjesto (Wiener Neustadt), Gornja Pulja (Oberpullendorf), Novi Grad (od ugarskoga Ujvár za Güssing), Novo Selo (Neudorf bei Parndorf), Pinkovac (od ugarskoga Pinkóc za Güttenbach), Peticriky (Fünfkirchen za Pécs), Širokani (Allersgraben), Žarnovica (Heugraben), Željezno (Eisenstadt) ...

▪ **savezne zemlje i krajine:** *Bavarska, Dolnja Austrija, Koruška, Štajerska; Bliski istok, Panonija ...*

▪ **rijeke:** *Drava, Dunaj, Lajta, Majna, Mura, Rajna, Rebac (Rabnitzbach), Vulka ...*

▪ **otoki:** *Brač, Cres, Korzika, Pag, Sardinija, Sicilija ...*

▪ **Većina imen držav je prilagodjena hrvatskomu jeziku i je ženskoga roda:**

Bavarska, Belgija, Engleska, Francuska, Hrvatska, Italija, Kolumbija, Nimška, Nizozemska, Poljska, Ruska, Slovenija, Španjolska, Štajerska, Ugarska ...

▪ **Zemljopisna imena, ka se pišu izvorno i završavaju na suglasnik ili samoglasnike -i, -o, -u, su muškoga roda i dekliniraju se po vrsti -a:**

Burundi, Burundija, Burundiju ... (završetak se izgovara kot *i*); *Dubai, Dubaia, Dubaiu ...* (završetak se izgovara kot *j*) ...; *Kongo, Konga, Kongu, Meksiko, Meksika, Meksiku ...*; *Baku, Bakua, Bakuu ...*

▪ **Zemljopisna imena na -a ili tzv. muklo -e (ne izgovara se u N, ali se piše) pripadaju ženskomu rodu, npr. *Calcutta, Champagne*. Pišemo je izvorno, a dekliniramo po vrsti -e:**

Calcutta, Calcutte, Calcutti ...; *Auvergne, Auvergne, Auvergni ..., Champagne, Champagne, Champagni ...*

▪ **Kod imenic na -ia (ž. r.) i -i (m. r.) umeće se u odvisni padeži -j-:**
Olympia, Olympije, Olympiji; Mississippi, Mississippija, Mississippiju ...

☞ **PAZI:** Kad se dio završetka riči ne izgovara, dodaju se hrvatski nastavki **pravopisnomu obliku**, a izgovor slijedi izvornomu jeziku:

Prispodobi!

*Sveti Martin je postao biskup u **Toursu** [izg.: Turu] u Francuskoj.
Filmski festival u **Cannesu** [izg.: Kanu] dodiljuje svako ljeto Zlatu palmu.*

Arles, Arlesa, Arlesu ... [izgovor: Arl, Arla, Arlu ...]

▪ **Dvodijelna zemljopisna imena se pišu odvojeno. Prvi dio se ne deklinira:**

u New Yorku, u Port Arthuru, u Saint Nazaireu, u San Marinu, u Sao Paulu ...

*Stinjačan Feri Grandić je pokrenuo socijalne projekte u **Burkina Fasu**. Vorištanka Nikola Hofmanova je dobitnica Orange-Bowla u **Key Biscaynu** u Floridi.*

76 Tudijice, ke nisu vlastita imena

- ❖ **Tudjice, ke nisu vlastita imena, se ne pišu izvorno, nego prema izgovoru u jeziku iz koga potiču. U gh. jezik su ušle riči iz tudjih jezikov (engleskoga, francuskoga, latinskoga, nimškoga, talijanskoga, ugarskoga i dr.):**
- **iz engleskoga:** *bejzbol, bend, biznis, čarter, čips, diler, džez, džins/džinsi, džoker, festival, flop, haker, hobi, kemp, lider, pank, parti, ranking, rejting, reket, rok, roker, skrining, spiker, tim, voting ...*
 - **iz francuskoga:** *angažman, apartman, bife, frizer, kostim, krem, krupje, kupe, marš, parfem, renome, režiser, šampion, šarmantan, šofer, turnir, žurnalist ...*
 - **iz latinskoga:** *alternativa, djak, kamra, kauzalan, kostanj, kvadrat, kvalitet, mama, plenum, privileg, purgatorijum, realan, simulator, traktor, tribut, ultimatum, varijacija, verzuš ...*
 - **iz nimškoga:** *cukor, farba, fleka, gladak, gmajna, gveljba, hiža, jupa, kumaj, lodna, meštar, oblatti, ofer, pinez, putor, šikan, šmohan, šoljin, šostar, šparati, štrok, tram, žveplo ...*
 - **iz talijanskoga:** *banka, brokat, burza, cimator, dukat, facol, fešta, gušterna, kantina, konto, orkan, placa, pladanj, puncirati, škur, žiro ...*
 - **iz ugarskoga:** *aldov, bantovati, birov, fela, gubonac, gumbica, hasan, hasnovit, jezero [1000], mulatovati, orsag, rakaš, rovaš, šereg, tanač, valovati, vankuš, virostovati ...*

❖ **Navadne medjunarodne nazive pišemo izvorno:**

▪ **muzičke nazive:**

adagio, allegro, allegretto grazioso, crescendo, fortissimo, piano, pianissimo, vivace ...

▪ **druge navadne internacionalizme:**

fast food, in, lingua franca, offline, online, open air, out, snowboard, tsunami ...

- ☞ **ALI:** Kad kod nekih tudjic kanimo pokazati na njevo porijeklo, pišemo je u izvornom obliku, a kad je gledamo već kot udomaćene riči, prilagodjujemo je i u pismu i u izgovoru hrvatskomu jeziku:

Prispodobi!

hardware, software, toilette, boom, crème fraîche, handy, mail, container, intermezzo ...

hardver, softver, toalet, bum, hendi, mejl, kontejner, krem freš, intermeco ...

PRAVOPISNI RJEČNIK

Pravopisni rječnik je uz pregled i opis pravil mišljen kot dodatno pomagalo za korisnika, kim će se on pri nesigurnosti u pisanju najprvo poslužiti, ar će mu u većini slučajev neposredno i hitro ponuditi željenu informaciju. Rječnik sadržava u prvom redu takove riči, ke bi mogle zadati teškoće pri pisanju. Zato se ne zadovoljava leksičkim fondom, ki je zastupan u primjeri prvoga dijela knjige, nego donša čim već takovih riči, kod kih se u bilo kom gramatičkom ili tvorbenom obliku vršu glasovne promjene. Pak takove riči ne nabraja samo u osnovnom obliku, nego i u jednoj od tih različnih formov.

A Kod imenic stoji natuknica:

1. samo u N jd., kad joj se osnova u odvisni padeži ne razlikuje od nominativa, npr. **gospodin**, **gora**, **selo** ...
2. u N i G jd., kad joj se osnova u odvisni padeži bilo kako razlikuje od nominativa, npr. **andjeo**, andjela; **babac**, bapca; **dite**, diteta; **dodatak**, dodatka; **pakao**, pakla ...
3. u N, G i I jd. stoju imenice *I*-vrsti: **aktivnost**, aktivnosti, aktivnošću i aktivnošćom; **krv**, krvi, krvlju i krvljom; **sol**, soli, solju i soljom ..., da se pokaže na njev ž. r., na fonetske promjene i dubletne oblike u V.
4. Spominju se rijetki V jd. s rezultati 1. palatalizacije: **Bože**, **človiče**, **oče** ...
5. U N i G mn. ili samo u G mn. se dodatno spominju imenice ž., m. i sr. r. s kratkim G mn. i nepostojanim *-a*, npr. **crikve**, crikav (mn. od crikva); **lapti**, lapat i laptov (mn. od lapat); **telci** i **teoci** (mn. od telac, G mn. telac), **društvo** (G mn. društav) ...
6. Da bi se obašli mogući nesporazumi, navedena su tudja peršonska imena i tudji zemljopisni nazivi na samoglasnik u tri padeži, u N, G, i D jd. skupa s preporučenim izgovorom: **Chloe**, Chloe, Chloi (čit. Kloe, Kloe, Kloi); **Giselle**, Giselle, Giselli (čit. Žizel, Žizele, Žizeli) ... ; **Baudelaire**, Baudelairea, Baudelaireu (čit. Bodler, Bodlera, Bodleru); **Goethe**, Goethea, Goetheu ...;

Auvergne, Auvergne, Auvergni (geogr., krajina u Francuskoj, čit. Overnj, Overnje, Overnji); **Champagne**, Champagne, Champagni (geogr., čit. Šampanj, Šampanje, Šampanji) ...

B Kod **pridjevov** stoji natuknica:

1. samo u N jd. m. r. neodr. vida, kad joj se osnova u odvisni padeži ne razlikuje: **bogat**, **sur**, **zaspan** ...
2. u N i G jd., kad joj se osnova u odvisni padeži bilo kako razlikuje od nominativa: **gladak**, glatka; **nizak**, niska; **težak**, teška; **veseo**, vesela ...
3. Komparativ se donša zato, ar se kod njega čudaputi minja osnovni suglasnik ili se pojavljuje alternacija *ije/je*. Svenek se u zagradi ukazuje na pozitiv: **čišći** (komp. od čist), **deblji** (komp. od debeo), **draži** (komp. od drag), **ljeniji** (komp. od lijen), **mrži** (komp. od mrzak), **redji** (komp. od rijedak), **veći** (komp. od velik), **viši** (komp. od visok) ...

C Kod **glagolov** stoji natuknica:

1. samo u infinitivu, kad su po infinitivu svi drugi oblici predvidivi: **gledati**, **kupati** ...
2. u infinitivu, prvom licu prezenta i imperativu, kad se infinitivna i prezentska osnova razlikuju. Imperativ se donša samo zbog boljega razumivanja, ar se kod mnogih glagolov rijetko hasnuje: **čuti**, čujem, čuj; **ganuti**, ganem, gani; **klati**, koljem, kolji; **kupovati**, kupujem, kupuj; **pisati**, pišem, piši ...
3. u infinitivu i u pridjevu trpnom (pasivnom participu), kad im se osnovni suglasnik razlikuje: **misлити**, mišljen; **pozdraviti**, pozdravljen; **roditi**, rođen ...
4. u infinitivu, prvom licu prezenta, imperativu, u pridjevu radnom (aktivnom participu) jd. m. i ž. r. (koč-toč još i u prilogu sadašnjem i ili u pridjevu

trpnom) onda, kad se u ti obliki pojavljuju alternante ili prezentske ili infinitivne osnove, ili kod glagolov niske frekventnosti: **dojti**, dojdem, dojdi, dojdajući, došao, došla; **oblići (se)**, obličem (se), oblici (se), oblikla (se), oblikao (se), obličen; **reći**, rečem, reci, rekući, rekla, rekao, rečen ...; **obuti**, obujem, obuj, obula, obuo, obut ...

5. Posebno se ukazuje i na dubletne oblike: **gibati**, gibam i gibljem, gibaj i giblji, giban i gibljen; **otkriti**, otkrijem i otkrem, otkrij i otkri, otkrila i otkrla, otkrio i otkro, otkrit i otkrt ...

D Kod **izvedenic** se svenek u zagradi ukazuje na to, prema koj riči su stvorene. Na ta način se velje vidi, ke promjene su izvršene pri njevoj tvorbi. U zagradi se zvečega donasaju i sinonimi ili dodatna objašnjenja: **betežan**, betežna (prema beteg); **bobičast** (prema bobica, zrnast); **božji** (prema bog: božja kravica), **Božji** (prema Bog: Božja volja); **časni** (prema čast, honorarni: časni konzul, časna sestra); **potočić** (um. od potok); **Selčan** (prema Selce) ...

E Rječnik sadržava i hrvatske nazive svih držav, ke su priznali Ujedinjeni narodi, nadalje hrvatska imena dvojezičnih sel Gradišća, graničnoga dijela Ugarske i Slovačke kot i od tih imen izvedene nazive stanovnikov ter odgovarajuće odnosne pridjeve. To je leksika, ka bi mogla biti mnogim, osebujno mladjim korisnikom, manje poznata, zato je dobro, da ju imaju velje pri ruki.

A

a (suprotivni vez., kratica za ar, 100 m²)

A (znak za amper, krat. za akuzativ)

a. a. (krat. za ad acta, med spise)

A.B. i **a.b.** (krat. za Augustin Blazović)

abeceda (alfabet)

ABK (krat. za Austrijska biskupska konferencija)

abnormalan, abnormalna

Ac (znak za actinij)

ada (vez.)

adagio, adagia (muz.)

Addis Abeba, Addis Abebe (geogr.)

a-deklinacija

adj. (krat. za adjektiv, pridjev, gram.)

administrativna jedinica

administrativni

admiral

A-dur

adv. (krat. za adverb, prilog, gram.)

afganac, afganca (kucak/cucak/pas)

Afganac, Afganca (stanovnik Afganistana)

Afganistan (geogr.), Islamska Država

Afganistan (država)

Afrika

Afrikanac, Afrikanca

Afrikanci

Afrikanka

Afrodita

Ag (znak za srebro)

Agnjac Božji

Agnjica

Agnjičin (posv. pridj. od Agnjica)

aids (sida)

akademija

akademik (akademik Finka)

akademski (akademski stupanj)

akcent (naglasak, gram.)

akcija

akontacija

akt (spis, djelo, čin)

aktivan, aktivna

aktivist

aktivnost, aktivnosti, aktivnošću i aktivnošćom

aktualan, aktualna i **aktuelan**

Al (znak za aluminij)

Alah

Albanija (geogr.), Republika Albanija (država)

Alberto, Alberta, Albertu

aldov (ofer, žrtva)

aleja

aleluja

alergičan, alergična

alergija

alfabet (abeceda)

alfabetski (prema alfabet)

alfa-zrake i **α-zrake**

ali (suprotivni vez.)

alkohol

alkoholičar

allegretto (muz.)

allegro (muz.)

Alpe (geogr.)

alpinizam, alpinizma

alternacija (gram.)

alternativa

aluminijum i **aluminij** (Al)

Alžir (geogr.) Demokratska Narodna Republika Alžir (država)

Am (znak za americij)

ambicija

ambiciozan, ambiciozna (prema ambicija)

americij (Am)

Amerika

Amerika (geogr.), Sjedinjene Ameri-

kanske Države (država, krat. SAD i USA)

Amerikanac, Amerikanca

Amerikanci

Amerikanka

amerikanski

Amerikanski gradjanski boj

amoralan, amoralna

amper (mjera, prema Ampère)

Ampère (ime)

analfabet

analiza

andjelski i andjeoski

andjeo, andjela

Andora (geogr.), Kneževina Andora (država)

Andrássy, Andrássyja, Andrássyju

Andrássyjev (posv. pridj. prema Andrássy)

Andrija Kačić Miošić, Andrije

Kačića Miošića

angažman

Angelina, Angeline, Angelini

Angelinin (posv. pridj. prema Angelina)

anglicizam, anglicizma

Anglikanska crikva

Angola (geogr.), Republika Angola (država)

Anica

Aničin (posv. pridj. od Anica)

Antarktika (geogr.)

antifašizam, antifašizma

Antigua i Barbuda (geogr., država)

antimon (Sb)

antipatičan, antipatična

Antonov (posv. pridj. prema Anton)

aor. (krat. za aorist, gram.)

aorist (gram.)

a-osnova (gram.)

apartman

apelativ (opći pojam)

Apeninski poluotok (geogr.)

Apolo

apostrof (izostavnik)

apozicija (imenica, ka kot atribut bliže označuje drugu imenicu u istom padežu, gram.)

apstraktan, apstraktna

ar (vez.)

Ar (znak za argon)

Arab

Arabija

Arapkinja

arapski (prema Arabija)

Arapski Emirati (geogr.) Ujedinjeni

Arapski Emirati (država)

arbitar, arbitra (sudac, posrednik)

areal (površina)

Argentina (geogr.), Republika Argentina (država)

argon (Ar)

aristokrat (plemić, velikaš)

Aristotel i Aristoteles

aristotelovac, aristotelovca

aritmetika

arkandjeo, arkandjela

Arles, Arlesa, Arlesu (geogr., čit. Arl, Arla, Arlu)

Armenija (geogr.) Republika Armenija (država)

arsen (As)

arsenal i arzenal

artikulacija

As (znak za arsen)

asimilacija (jednačenje, gram.)

asistirati

aspekt (vid, gram.)

astat (At)

astr. (krat. za astronomski)

astrologija

astrološki (prema astrologija)

At (znak za astat)
AT i AUT (znak za Austrija)
ateist
ateizam, ateizma
atelje, ateljea
Atena
Atlantski ocean (geogr.)
Atlee, Atleeja, Atleeju
Atleejev (posv. pridj. prema Atlee)
atrakcija
atribut (gram.)
atrij i atrijum
ATS (znak za austrijski šiling)
Au (znak za zlato)
AU i AUS (znak za Australija)
audiokaseta
audiometar, audiometra (aparatus za mirenje sluha)
auditorij i auditorijum
augm. (krat. za augmentativ)
augmentativ (uvećanica, gram.)
Augustin
Australac, Australca
Australija (geogr., država)
Australka
australski
Austrija (geogr.) Republika Austrija (država)
Austrijanac, Austrijanca
Austrijanci
Austrijanka
Austrijanska biškupska konferencija
Austrijanska nacionalna banka
Austrijanska nacionalna biblioteka
Austrijanska vojska
austrijanski i austrijski
Austrijanski parlamenat
austrijski i austrijanski
Austrijski kulturni forum u Zagrebu

austropop
Austro-Ugarska
Austro-Ugarska Monarhija
Austro-ugarska nagodba
Autocesta Zagreb-Split
autodidakt
autokracija
autosugestija
autoput
autor
autorski
autovozač
Auvergne, Auvergne, Auvergni (geogr., krajina u Francuskoj, čit. Overnj, Overnje, Overnji)
azbest
azbestni
Azerbajdžan (geogr.) Republika Azerbajdžan (država)
Azija
Azijat
Azijatkinja
Azijati
azijatski

B

B (znak za bor, znak za Bregenz)
b. v. (krat. za buduće vrijeme, futur, gram.)
Ba (znak za barij)
baba (staramajka)
babac, bapca
Babette, Babette, Babetti (čit. Babet, Babete, Babeti)
babica (brana)
Babilonski turam
bac. (krat. za bakalaureus)
baciti, bačen

bačić (um. od batac)
bačva (lagav)
Bad Gastein
Badnjak
Bahami (geogr.), Zajednica Bahamov
(država)
Bahrein (geogr.), Država Bahrein
(država)
Bajngrob (Weingraben)
Bajngrobac, Bajngropca
Bajngropci
Bajngropka
bajngropski
bakalaureat
bakalaureus (akademska titula)
bakar (Cu)
Bakhus
Baku, Bakua, Bakuu (geogr.)
bal
balast
balastni
Balkan (geogr.)
Baltsa
Baltsin (posv. pridj. prema Baltsa)
Balzac, Balzaca, Balzacu
ban
Bandol (Weiden bei Rechnitz)
Bandolac, Bandolca
Bandolci
Bandolka
bandolski
Bangladeš (geogr.), Narodna Repu-
blika Bangladeš (država)
banka
bantovati, bantujem, bantuj
bar (znak za bar)
bar gdo (bilo gdo)
bar kamo (pril.)
bar kudaj (pril.)
Barbados (geogr., država)
barij (Ba)

barijera
barok
barokizirati
barokni
Bartolac (pripadnik Bartolovih)
Bartolovi (hižno ime prema Bartol)
Bartolovo (svetak)
bas
bat (klatno, klepac)
batac (um. od bat)
bataljon (vojna jedinica)
Batista, Batiste, Batisti
Baudelaire, Baudelairea, Baudelaireu
(čit. Bodler, Bodlera, Bodleru)
Baudelaireov (posv. pridj. prema
Baudelaire, čit. Bodlerov)
Bavarac, Bavarca
Bavarska (geogr.)
Bavarska šuma (geogr.)
Bavarske Alpe (geogr.)
bavarski (bavarske loze)
baviti se
bavljenje
bazen
B-dur
Be (znak za berilij)
Beatrice, Beatrice, Beatrici
bebi, bebija (ditešce)
bebiji (pl. od bebi)
Beč (geogr., Wien)
Bečan
Bečani
Bečanka
Bečanska nadbiškupija
Bečanska opera
Bečanska šuma (geogr.)
bečanski i bečki (opći pojam:
bečanske ulice)
bečki i bečanski
Bečko Novo Mjesto (geogr., Wiener
Neustadt)

bećar
bedav (zjalav)
Beethovenov (odn. pridj. od Beetho-
ven)
bejzbol
bekstejdž
Bela
Bela II. Slipi
Belgija (geogr.), Kraljevina Belgija
(država)
Belize (geogr., država)
Belo (nadimak)
Belocrikva (geogr., Donnerskirchen)
belzebub (čovik s osebinami Belze-
buba)
Belzebub (ime vraga, v. str. 93)
bend
benediktinac, benediktinca
beneficija
beračica
berde (pl. t., bas, bombe)
berilij (Be)
berkelij (Bk)
Berlinska zid
berlinski
Berlinski kongres
Bermudski otoki (prema Bermudas)
bermuda (hlače do koljen)
besmrtn, besmrtna
besposlen
beta-čestica i **β-čestica**
beteg
betežan, betežna (prema beteg)
betežljiv (prema beteg)
betežnički (prema betežnik)
betežnik
betovenovski (prema Beethoven)
bezbožnik
bezbroj
beznačajan, beznačajna
bezobrazan, bezobrazna

bezvučan, bezvučna
bezvučni suglasnik (gram.)
bežičan, bežična (bez žiče)
beživotan, beživotna
Bh (znak za bohrij)
BH i **BiH** (znak za Bosna i Hercego-
vina)
Bi (znak za bizmut)
Biblija
bibliografija
bič
bičić (um. od bik)
biće
bife, bifea
Big Ben (turam Big Ben)
bigamija
BiH i **BH** (znak za Bosna i Hercego-
vina)
bijel, bijela
Bijelo Selo (Pama)
bik (bika)
bilica (buboljica)
biliti, biljen
bilo kade (pril.)
bilo ki (bar ki)
bilo kude (pril.)
biljeg
bilješka (notica)
bilježiti
bilježnik (notar i noter)
biljka (raslina)
biljni (prema biljka)
biografija (životopis)
biolog
biologija
bioritam, bioritma
biráč
biráčki (prema birač)
biro, biroa
birov (načelnik)
birokracija

biruš (marofski djelač)
biškup (biškup ddr. Štefan László)
biškupija (opći pojam)
Biškupija Željezo
biškupski (prema biškup)
Biškupski dvor (odredjeni biškupski dvor: Biškupski dvor u Željeznu, v. str. 99)
Bit, bit (krat. za Binary Digit, dvojčana jedinica)
bit, biti, biću i bićom (bivstvo)
bitan, bitna
biti, sam, smo, budi, bila, bio
bivstvo (bit)
Bizmečan
Bizmet (Wiesen bei Mattersburg)
bizmut (Bi)
biznis
Bizonja (Bezenye, H)
Bizonjac, Bizonjca
Bizonjci
Bizonjka
bizonjski
bižač
bižački (prema bižač)
bižati, bižim
BJ (znak za Bjelovar, Bjelovarsko-bilogorska županija)
bjelance
bjelančevina
bjeliji (komp. od bijel)
bjelina
bjelkast
Bjelokosna Obala (geogr.), Republika Bjelokosna Obala (država)
Bjelorusija (geogr.), Republika Bjelorusija (država)
Bjeloselac, Bjeloselca (prema Bijelo Selo)
Bjeloselci
Bjeloselka

bjeloselski
Bjelovarsko-bilogorska županija
Bk (znak za berkelij)
blag (dobrotivan)
blagoslov
blagosloviti, blagoslovljen
blatan, blatna
blatnjača
blatnjak
blato
blazina (dunja, perina)
blazniti
Blazović
Blazovićev (posv. pridj. prema Blazović)
blažen
Blažena Divica Marija
blejati, blejem i blejim, blejala, blejao
bleketati, blekećem, blekeći
blizak, bliska
blizu (pril.)
bliže (pril., um. od blizu)
bliži (um. od blizak)
blockbuster
bluditi, bludjen
B-matura
bobica
bobičast (prema bobica, zrnast)
Boccacciev (posv. pridj. prema Boccaccio)
Boccaccio, Boccaccia, Boccacciu (čit. Bokačo, Bokača, Bokaču)
Bochum (geogr.)
Bocvana (geogr.), Republika Bocvana (država)
bod (punkt)
bodljica
bodljika (trn)
bog (grčki bog Zeus)
Bog, Bože

bogat
bogatiji (komp. od bogat)
bogatstvo
bogmanje (zakletva)
bogmati se (zaklinjati se)
Bogorodica (Majka Božja)
Bogovičev (posv. pridj. od Bogović)
bohrij (Bh)
boj
Bojane (geogr., selo Steingraben)
bojkot (po imenu Boycott)
bojni (bojni spomenik)
bol, boli, bolju i boljom
bolest, bolesti, bolešću i bolešćom
bolestan, bolesna
Bolivija (geogr.), Republika Bolivija (država)
bolnica
bolje (komp. od dobro)
bombe (pl. t., bas, berde)
bombončić
bonus
boom i bum
bor (B)
borac, borca
Borenić
Borta (geogr., Oberwart/Felsőőr)
Bortanac, Bortanca
Bortanci
Bortanka
bortanski
bos, bosa
Bosanac, Bosanca
Bosanci
bosančica (vrst pisma)
Bosanka
bosanski
Bosna i Hercegovina (geogr.), Republika Bosna i Hercegovina (država, krat. BiH)
bosti, bodem, bola, bol, bodjen

bošnjački (bošnjački jezik)
Bošnjakov Brig (Unterpodgoria)
bot. (krat. za botanički)
botanički (prema botanika)
botanika
Boticelli, Boticellija
botičelijevski (odn. pridj. prema Boticelli)
božanstvo
Bože (V od Bog)
božica (božica Hera)
Božić
božićni (božićna igra, božićni svetki)
božji (prema bog: božja kravica)
Božji (prema Bog: Božja volja)
Božok (geogr., Bozsok, H)
Br (znak za brom)
BR i BRA (znak za Brazilija)
Brač (geogr., otok)
braća (zb. mn. od brat)
brak (hištvo)
braniti se, branim se
brat
bratac, bratca
brati, berem, beri, brala, brao
bratić
bratinstvo i bratstvo
Bratislava (Požon)
bratski (prema brat)
bratstvo i bratinstvo
Brazil i Brazilija (geogr.), Savezna Republika Brazil (država)
Brazilija i Brazil
Brest pod Učkom (geogr., selo u Istri)
bridak, britka
brig
briga (skrb)
Brigittin (posv. pridj. prema Brigitte)
brigovlje (prema brig)
brijač

brijački
brijaći (pridj.: brijaći aparat)
brijati se, brijem se
Brijuni (geogr., otoki)
brisati, brišem, briši, brišen
Brisel i Brüssel (geogr.)
Britanija (geogr., v. Velika Britanija)
britva
brizić (um. od brig)
brizljiv
brizuljak (um. od brig)
Brlić-Mažuranić
Brlić-Mažuranićkin (posv. pridj. od Brlić-Mažuranić)
brod
Brod na Kupi (geogr.)
brodar
brodet
brodogradnja
brodski (prema brod)
Brodsko-posavska županija
broj
brojan, brojna (mnogobrojan)
brojevni (pema broj)
brojidba
brojiti
brojka
brokat
brom (Br)
brončana dob
Bruère, Bruèrea, Bruèreu (čit. Brier, Brieria, Brieru)
Brunej (geogr.), Brunej Darusalam (država)
brus
brusiti, brušen
Brüssel i Brisel (geogr.)
bruto-plaća
Brza cesta S 31
brzina
brzjav (telegram)

brži (komp. od brz)
bubrig
bubrižni (prema bubrig)
buča
bučica (tikvica)
Bučje-Koprivnica (stanica)
bud (partikula)
budan, budna
Budimpešta i Pešta (geogr.)
budist
budistički (prema budist)
buditi, budim, budjen
budizam, budizma
buduće vreme (futr, gram.)
budućnost, budućnosti, budućnošću i budućnošćom
budžet
buha
buhica
buhinji (prema buha)
Bukarest (geogr.)
bum i boom
Burkina Faso, Burkina Fasa, Burkina Fasu (geogr., država)
Burundi, Burundija, Burundiju (geogr.), Republika Burundi (država)
burza
Butan (geogr.), Kraljevina Butan (država)
butelja
bypass
BZÖ, BZÖ-a (krat. za Bündnis Zukunft Österreich)

C

C (znak za kulon, znak za ugljik)
Ca (znak za kalcij)
CAD (znak za kanadski dolar)
Calcutta, Calcutte, Calcutti (geogr.,
čit. Kalkuta, Kalkute, Kalkuti)
Callas (čit. Kalas)
Callasin (posv. pridj. od Callas)
Canis lupus (vuk)
Cannes, Cannesa, Cannesu (geogr.,
čit. Kan, Kana, Kanu)
car (cesar)
Caravaggiev (posv. pridj. prema
Caravaggio)
Caravaggio, Caravaggia, Caravaggiu
(čit. Karavadžo, Karavadža, Kara-
vadžu)
casting
catering
c-činovnik
CD (krat. za Compact Disk, kompak-
tna ploča)
cd (znak za candela, svjetlosna jakost)
Cd (znak za kadmij)
CD-plejer
CD-ROM (krat. za Compact Disc
Read-Only Memory, CD-ispisni kom-
paktan disk)
Ce (znak za cerij)
Cécile, Cécile, Cécili (čit. Sesi-
le, Sesili)
Cécilin (posv. pridj. prema Cécile)
Celindof (Zillingtal)
Celindofac, Celindofca
Celindofci
Celindofka
celindofski
Celje (geogr., Mariazell)
Celzij
Celzije (posv. pridj. od Celzij: 5

Celzijevih stupnjeva)
°C (znak za Celzijev stupanj)
centar, centra
centilitar, centilitra
centimetar, centimetra
centralan, centralna
cenzor
cerij (Ce)
cesar (opći pojam)
Cesar (v. ...)
Cesarev (posv. pridj. prema Cesar)
cesta
cezij (Cs)
Cf (znak za kalifornij, californium)
CGG (krat. za Crikveni glasnik Gra-
dišća)
CH i CHE (znak za Švicarska)
Champagne, Champagne, Champag-
ni (geogr., čit. Šampanj, Šampanje,
Šampanji)
Charles Spencer Chaplin
CHF (znak za švicarski franak)
Chloe, Chloe, Chloi (čit. Kloe, Kloe,
Kloi)
cidača (cidilce)
cidilce
cigla
ciglenka
cijel i cio
cijena
Cikleš (Sigleß)
Ciklešac, Ciklešca
Ciklešci
Cikleška
cikleški
Cikljinac, Cikljınca (prema Hrvatski
Cikljin)
Cikljinci
Cikljinka
cikljinski
ciklon

ciklus
cilindar, cilindra
ciliti, ciljen (vraćiti)
cimator
cin (kositar, Sn)
Cindrof (Siegendorf)
Cindrofac, Cindrofa
Cindrofc
Cindrofka
cindrofski
ciničan, cinična (prema cinik)
cinik
cinizam, cinizma
cinja (emajl)
cink (Zn)
cio, cijela i **cijel**
Cipar (geogr.), Republika Cipar (država)
cipelar
cirkonij (Zr)
cirkumfleks (dugi silazni naglasak, znak ^)
cista
cit
cjelodnev, cjelodnevna
cjelokupnost, cjelokupnosti, cjelokupnošću i cjelokupnošćom
cjenik (prema cijena)
cl (znak za centilitar)
Cl (znak za klor)
cm (znak za centimetar)
Cm (znak za kirij)
c-mol
CN i **CHN** (znak za Narodna Republika Kina)
Co (znak za kobalt)
Cocteau, Cocteaua, Cocteauu (čit. Kokto, Kotoa, Koktou)
Cogrštof (Zagersdorf)
Cogrštofac, Cogrštofa
Cogrštofc

Cogrštofka
cogrštofski
coll. (krat. za kolektivum, zbirna imenica, gram.)
Columbia, Columbije, Columbij (čit. Kolambija, Kolambije, Kolambiji)
Cr (znak za krom)
crème fraîche, crème fraîchea, crème fraîcheu (čit. kremfreš, kremfreša, kremfrešu) i krem freš
Cres (geogr., otok i grad)
crescendo (muz.)
Crikva (zajednica vjernikov, kršćanov)
crikva (zgrada)
crikve, crikav (mn. od crikva)
crikveni (prema crikva)
Crikveni glasnik Gradišća (CGG)
Croatia liberata (knjiga)
crta (–, —)
crtaći (pridj.: crtaći pribor)
crtati
crtica (–)
Cruzin (posv. pridj. prema Cruz)
Cs (znak za cezij)
Cu (znak za bakar)
cucak, cucka (kucak, pas)
cukor
Cundrava (Au am Leithagebirge)
Cundravac, Cundravca
Cundravci
Cundravka
cundravski
cvasti, cvatem, cvala, cvao
Cvićnica (Cvitna/Macicna nedilja)
cvijeće
cvijet
cvitni (prema cvijet: Cvitna nedilja, Macicna nedilja)
cvječarnica
CZ i **CZE** (znak za Češka)
CZK (znak za češka koruna)

Č

č. i **čit.** (krat. za čitaj)
ča god i što god (bilo ča/što)
ča-to i što-to
čagod i štogod (nešto)
čaj (te)
Čajta (Schachendorf)
Čajtanac, Čajtanca
Čajtanci
Čajtanka
čajtanski
čak. (krat. za čakavski, gram.)
čar (milina)
Čarobna frula (Mozartova opera)
čarter
čas (vrime)
časni (prema čast, honorarni: časni konzul, časna sestra)
časopis
čast, časti, čašću i čašćom (dika, slava)
čašćenje (slavlje)
Čeh
Čehi
Čehinja
čekati
čelce i čeoce (um. od čelo)
čeličan, čelična
čelik
čelnik
čelo
Čemba (Schandorf)
Čembanac, Čembanca
Čembanci
Čembanka
čembanski
čemeran, čemerna
čeoce i čelce (um. od čelo)
čer
Česka (geogr.), Republika Česka

(država)
česki
česko-slovački
čestica ili **partikula**
četiremilijardni
četiretisuć (4000)
četrdesetdvojina, jedna četrdesetdvojina (1/42), dvi četrdesetdvojine (2/42)
čtvrť, četvrti (kvart)
čičak, čička
čihati, čišem
čiji
čiji god (bilo čiji)
čijigod (nečiji)
Čile (geogr.), Republika Čile (država)
činilac, činioca
činilački (prema činilac)
činiti
činjenica
činjenički (prema činjenica)
čips
čist (komp. čišći)
čistiti, čišćen
čistoća
čišćenje
čišći (komp. od čist)
čit. i č. (krat. za čitaj)
čitalac, čitaoca (štitelj)
čitalački (prema čitalac, štiteljski)
čitati (štati)
čitav (čitovat)
čitovat (čitav)
čižma
čižme, čižam (mn. od čižma)
ČK (znak za Čakovec, Međimurska županija)
član (kotrig)
članak, članka
človičac, človičca (um. od človik)
človičanstvo

človiče (V od človik)
človičji (prema človik)
človik
čopor (jato)
črapati (grbastati)
črijeda
črljen
Črljeni križ
črljeniti (se)
črljenka
Črljenkapica
črljeno-bijelo-črljen
črnac, črnca
črnački (prema črnac)
Črna Gora (geogr.), Republika Črna Gora (država)
Črni Kontinent (Afrika)
črnkinja
Črnogorac, Črnogorca
Črnogorci
Črnogorka
črnogorski
čuda (pril., mnogo)
čudakrat (pril., mnogokrat)
čuditi se, čudim se
čudjenje
čudo
čudotvoran, čudotvorna
Čunovac, Čunovca
Čunovci
Čunovka
Čunovo (Čunovo, SK)
čunovski
čuti, čujem, čuj, čula, čuo
čvrst
čvršći (komp. od čvrst)
ćuk
ćut, ćuti

D

D (krat. za dativ, gram., krat. znak za damu u šahu)
d. d. (krat. za dioničko društvo)
Da Vinci (Leonardo da Vinci)
Da Vincijev (posv. pridj. prema Da Vinci)
daća
dag (znak za dekagram)
dalaj lama (opća imenica)
Dalaj Lama (vl. ime, v. str. 91)
dalek
dalekozor
dalje (pril., komp. od daleko)
Dalmacija (geogr.)
dalmatinac, dalmatinca (dalmatiner, kukac/cucak/pas)
Dalmatinac, Dalmatinca (stanovnik Dalmacije)
Dalmatinci (stanovnici Dalmacije)
dalmatiner (dalmatinac, kukac/cucak/pas)
Dalmatinka
damast
damastni
Dan ljudskih prav
Dan mladine (DM)
danas-zutra (pril.)
dan-dva
Danica (astr., Jutarnja zvijezda)
Danska (geogr.), Kraljevina Danska (država)
Dante, Dantea, Danteu
Daphne, Daphne, Daphni (čit. Dafne, Dafne, Dafni)
darvinski (odn. pridj. prema Darwin)
Darwinov (posv. pridj. od Darwin)
daska
daske, dasak (mn. od daska)
dašćen

daščica (um. od daska)
datoteka
datum
Davor
dcl i dl (znak za decilitar, tekućina)
DE i DEU (znak za Njemačka)
dead-line (krajnji rok)
dealer i diler
Debeli (nadimak)
debeli (opći pojam)
decilitar, decilitra (dcl i dl)
decimetar, decimetra (dm)
dekagram (dag)
dekan
dekl. (krat. za deklinacija, sklonidba, gram.)
deklinacija (sklonidba, gram.)
deklinirati (sklanjati, gram.)
dekolte, dekoltea
DEM (znak za njemačka marka)
dem. (krat. za deminutiv, umanjenica, gram.)
deminutiv (umanjenica, gram.)
demokracija
demonstrirati
desert
desetina
desetljetni
desno
detalj (pojednost)

deterdžent

devedeset

devetmesečan, devetmesečna

devetnaest

devetsto

devetsto tisuć

DGŠVB, (krat. za Dvojezična glavna škola Veliki Borištof)

DHK, DHK-a (krat. za Društvo hrvatskih književnika)

dica (pl. od dite)

dičak

dičakić (um. od dičak)

dičan, dična (slavan, prema dika)

dičinji (dičji)

dičji (dičinji)

dida (djed, stariotac)

Die Presse (novine)

diftong (dvoglas)

dignuti, dignem

digraf (dvoslov: dž, lj, nj)

dihati, dišem

dijabetičar

dijagnoza

dijagonala

dijakritički (dijakritički znak, gram.)

dijakronija

dijal. (krat. za dijalektalni, dijalekatski, gram.)

dijel i dio

dijalekatski (dijalektalan)

dijalekt

dijalektalan, dijalektalna (dijalekatski)

dijaliza

dijamant

dijaspora

dijeceza

dijelom (pril.)

dijet

Dijecezanska gimnazija

Dijon (geogr.)

dika (čast, slava)

diler i dealer

diliti, diljen

dinamovac, dinamovca

dio, dijela i **dijel**

dionica (akcija)

dionički (prema dionica)

dipl. inž. (krat. za diplomirani inženir: dipl. inž. Šubašić)

dir. (krat. za direktor i direktorica)

direktan, direktna (neposredan)
direktni ili upravni govor (gram.)
disertacija
disident
diskurs
diskutirati
dispozicij (Dy)
distributer
dite, diteta (pl. dica)
ditić (um. od dite)
ditički
divica
divičica (um. od divica)
divlji
divojka
divojke, divojak (mn. od divojka)
dizati, dižem, diži
dižonski (odn. pridj. prema Dijon)
djed (dida, stariotac)
djelač
djelački (prema djelač)
djelati
Djelatna zajednica hrvatskih komunalnih političarova u Gradišću (DZ)
djelatni (djelatni dan)
djelatnik
djelo
djelomičan, djelomična
dkg (stari znak za dekagram, dag)
dl i dcl (znak za decilitar, tekućina)
DM (krat. za Dan mladine)
dm (znak za decimetar)
dob (epoha, era, perioda, razdoblje)
dob, dobe
dobar, dobra, dobri
dobričina
Dobro Polje (Dobré Pole, CZ)
dobroćudan, dobroćudna
dobrotivan, dobrotivna (blag)
dodatan, dodatna
dodavanje

dodiliti, dodilim
DOGH, DOGH-a (krat. za Društvo za obrazovanje Gradišćanskih Hrvatov)
dogodjaj
dohadjati
dojdući
dojiti
dojti, dojdem, dojdi, dojdući, došao, došla
dokad/dokada i do kada (pril.)
dokle (pril.)
doktor (krat. dr.)
dokumenat, dokumenta
dokumentarni
dolina
Dolinci (Hrvati Puljanskoga kotara)
Dolnja Austrija (geogr., Niederösterreich)
Dolnja Borta (Unterwart/Alsóőr)
Dolnja Pulja (Unterpullendorf)
Dolnje Šice (Unterschützen)
dolnji
Dolnji Čatar (Alsócsatár, H)
Dolnji kraj
dolnjoaustrijski (prema Dolnja Austrija)
Dolnjočatarac, Dolnjočatarca
Dolnjočatarci
Dolnjočatarka
dolnjočatarski
Dolnjopuljanac, Dolnjopuljanca
Dolnjopuljanci
Dolnjopuljanka
dolnjopuljanski
Dolnjošicanac (prema Dolnje Šice)
Dolnjošicanka
dom
doma (pril.)
domaći
domaći (pridj.: domaća zadaća)

domesticirati

Dominika (geogr.), Zajednica Dominike (država)

dominikanac, dominikanca (kotrig reda sv. Benedikta)

Dominikanska Republika (geogr., država)

domom (pril.)

domorodac, domoroca

don (krat. za dominus)

dopodne (pril.)

dopustiti, dopušćen

dopusćati

DOS (krat. za Disk Operating System, diskovni operativni sistem)

dosad/dosada i do sada (pril.)

dosje, dosjea

dosle (pril.)

doslovan, doslovna (od slove do slove)

dost (pril.)

dostajati, dostajem

dostati, dostanem, dostala, dostao

dotle (pril.)

doušnik

dovle (pril.)

doživotan, doživotna

dr. (krat. za drugi, drugo, krat. za doktor)

dr. med. (krat. za doktor medicine)

dr. sc. (krat. za doktor znanosti)

drag

draga (dnika, dolina)

dragocjen

dragoća

draška (um. od draga)

Drava (geogr., Drau)

draži (komp. od drag)

Drfelj (Dörfl)

Drfeljčan

drhtati, drhćem

drhtetati, drhtećem

drivodjelac, drivodjelca (tesar)

drmati

droban, drobna

drobiti, drobljen

droptinka (mrvica)

drug

drugačiji

Drugi (atribut za vladara)

drugi (drugi put)

drugi (drugi put, opći pojam i broj)

Drugi svitski boj

Drugi vatikanski koncil

društven (prema društvo)

društvo (G mn. društav)

Društvo hrvatskih književnika (DHK)

Društvo za obrazovanje

Gradišćanskih Hrvatov (DOGH)

Društvo za polipšanje sela Bandol (odredjeno društvo)

Društvo za turizam (odredjeno društvo)

družica

družiti se

država

DU (znak za Dubrovnik, Dubrovačko-neretvanska županija)

dual (dvojina, gram.)

Dubai, Dubaia, Dubaiu (geogr.)

dubleta

Dubrovačka Republika

Dubrovačko-neretvanska županija

duet

dug

Dugi otok (geogr.)

dugo (pril.)

dugočasan, dugočasna

dugovičan, dugovična (dugoga vjeka, trajan)

duh

Duh Sveti
duha
duhan
Duhi (svetak)
duhi (mn. od duh)
duhovit
duhovnički (prema duhovnik)
duhovništvo
duhovnik
dukat (zlatnik)
Dumas, Dumasa, Dumasu (čit. Dima, Dimaa, Dimau)
Dunaj (geogr., Donau)
Dunajski kanal (geogr.)
dunja (blazina, perina)
durati
duša
dušak, duška
dušati, dušim
duševan, duševna
dušički (prema dušik)
dušik (N)
dušobrižnik
dužan, dužna (prema dug)
duži (kom. od dug i dužičak)
dužičak, dužička
dužičkast
Dužički (nadimak)
dužički (opći pojam)
dužina
dvadeset (dvadeset jedan put, dvadeset osam puta, dvadeset pet)
dvadesetpetina (šest dvadesetpetin, 6/25)
dvadesettretina (1/23)
dvanaest
dva-tri
dvisto
dvistoveti
dvitisuć (ali: pet tisuć)
dvi-tri (dvi-tri ljeta)

dvodnevn
dvoglas (difting)
dvojak, dvojka
dvoja-troja (dvoja-troja sela)
dvojba (sumlja)
dvojče (um. od dvojak)
dvojezičan, dvojezična
Dvojezična glavna škola Veliki Borištof (DGŠVB)
Dvojezična savezna gimnazija Borta
dvojiti
dvokolce
dvorac, dvorca
dvoslov (digraf: dž, lj, nj)
dvostruki (udvojen, dupljast)
dvotočka (:, pravopisni znak, opći pojam)
Dvotočka (časopis)
Dy (znak za dispropoziciju)
DZ (krat. za Djelatna zajednica hrvatskih komunalnih političara u Gradišću)

DJ

djački (prema djak)
djak
djakinja
djavao, djavla (vrag)
djundja
djundje (ogrlica)
djundjerka
djurdjevac, djurdjevca
djurdjica

DŽ

džamija (moše)
džemper
džerzej
džez-grupa
džez
džez-gitara
džezist
džez-orkestar
džezva (posuda za kuhanje kave)
Džibuti (geogr.), Republika Džibuti (država)
džihad (boj za vjeru)
džinsi
džip
džoger
džoging
džokej
džoker
džudo
džungla
džus

E

ě (krat. za jat, gram.)
E (znak za Eisenstadt, međunarodna krat. za istok)
Ebner-Eschenbach
Ebner-Eschenbachin (posv. pridj. od Ebner-Eschenbach)
Eco
Ecov (posv. pridj. prema Eco)
E-dur
EDV (krat. za Elektronische Datenverarbeitung, elektroničko obdjelanje podatkov)
Egipat, Egipta i **Egiptom** (geogr.), Arapska Republika Egipat (država)
Egiptom i **Egipat**, Egipta

EGY i **ET** (znak za Egipat i Egiptom)
egzaktan, egzaktna
egzamen
egzekucija
egzemplar
egzistencijalizam, egzistencijalizma
ehinacea (pupavica)
Eiffel
Eiffelov turam
einsteinij (Es)
ekav. (krat. za ekavski, gram.)
ekonomija (gospodarstvo)
ekonomski (gospodarski)
Ekscelencija (titula, Vaša Ekscelencija, Njegova Ekscelencija)
ekskurs
ekspoze, ekspozeeza
eksteritorijalan, eksteritorijalna
ekstra
ekstreman, ekstremna
Ekvador (geogr.), Republika Ekvador (država)
Ekvatorska Guineja (geogr.), Republika Ekvatorska Guineja (država)
ekvator
elastičan, elastična
elefant (slon)
elektr. (krat. za električni)
elektricitet, elektriciteta
električar
električni (prema elektricitet)
elektronički (elektronski)
elektronski (elektronički: elektronska pošta, krat. e-mail)
element, elementa
elipsa
e-mail (krat. za elektronska pošta)
emajl (cinja)
Eminencija (titula, Vaša Eminencija, Njegova Eminencija)

emisija
emulzija
energičan, energična (prema energija)
energija (odlučnost)
Engleska (geogr.)
engleski
Engleskinja
Englez
entuzijast
epicentar, epicentra
epizoda
epoha (dob, era, perioda, razdoblje)
Er (znak za erbij)
era (dob, epoha, perioda, razdoblje)
erbij (Er)
Eritreja (geogr., država)
Es (znak za einsteinij)
ES i ESP (znak za Španjolska)
espresso
Esterházy (pisac)
Esterházy, Esterházyja, Esterházyju
Esterházyjev (posv. pridj. od Esterházy: Esterházyjev dvorac)
Estonija (geogr.), Republika Estonija (država)
ET i EGY (znak za Egipat)
etaža
etc. (krat. za et cetera, i tako dalje)
Etiopija (geogr., država)
Etna (geogr.)
etnički (narodni)
etnograf
etnografija
etnografski (prema etnografija)
Eu (znak za europij, krat. za Europa)
EU, EU-a (krat. za Europska Unija, znak za Eisenstadt Umgebung)
EUR (znak za euro)
Europa (geogr., kontinent, Eu)
europeizacija
Europejac, Europejca

Europejci
Europejka
europij (Eu)
Europska komisija
Europska unija (EU)
Europska zajednica (EZ)
europski
Europski parlamenat
Europsko vijeće
Eurovizija
eV (znak za elektronvolt, energija)
evandjelje (dio maše)
Evandjelje (knjiga)
evandjeoski (prema Evandjelje)
Evangelistička crkva Austrije
evangelistički (lutorski, evangelistički prodikač)
event (dogodjaj)
EZ (krat. za Europska zajednica)

F

F (znak za fluor)
f. (krat. za femininum, ženski rod, gram.)
fabrica (opći pojam)
Fabrica cipelov Nono (ime fabrike)
fabrikat (produkt, proizvod)
face-lifting
facol (rubac)
fajfa
fajgulica (ljubica, Viola odorata)
fanjak, fanjka (gubonac)
fanjki, fanjak (mn. od fanjak)
farad (po imenu Faraday)
farba
farbar (ličilac, moljar)
farizejuški

Farski ured (odredjeni farski ured,
Farski ured Bandola, v. str. 99)
farski ured (opći pojam)
fasada
fascinacija
fast food
fašist
Fe (znak za željezo)
Felis leo (lav)
feljton
femininum (krat. f., ženski rod,
gram.)
fen
fer
fermij (Fm)
festival
fešta
FI i FIN (znak za Finska)
Ficko (prezime)
Fidži (geogr.), Republika Fidži
(država)
Fifi (nadimak)
fig. (krat. za figurativno)
figura
figurativan, figurativna (prema figu-
ra)
Filešci
Fileška
fileški
Filež (Nikitsch)
Filežac, Filešca
Filip Lipi
Filipini (geogr.), Republika Filipini
(država)
film
filozof
filozofija
filozofski
Finska (geogr.), Republika Finska
(država)
fizički (fizička sila)

fizika
flegma (ravnodušnost)
flegmatičan, flegmatična
fleka
flop
fluor (F)
Fm (znak za fermij)
fokus (žarišće)
folija
folišan, folišna (himben, neiskren)
folklor
Folklorna grupa Hajdenjaki
folklorni
fontana (vodoskok)
forma (oblik)
fortissimo (muz.)
fosfor (P)
fot. (krat. za fotografski)
fotograf
fotografija
fotografski (prema fotograf i fotogra-
fija)
fotolabor
fotomontaža
fotoreporter
Foucold, Foucolda, Foucoldu (čit.
Fuko, Fukoa, Fukou)
FPÖ, FPÖ-a (krat. za Freiheitliche
Partei Österreichs)
FR i FRA (znak za Francuska)
fr. i franc. (krat. za francuski)
fra (krat. za fratar, fra Marko)
Frakanava (Frankenau)
Frakanavac, Frakanavca
Frakanavci
Frakanavka
frakanavski
franak, franka (pinez)
Franc Jožef I.
franc. i fr. (krat. za francuski)
franciškan (franjevac)

francoz (francuski ključ)
Francuska (geogr.), Republika Francuska (država)
Francuska revolucija
francuski
Francuskinja
Francuz
franjevac, franjeva (franciškan)
franjevački (prema franjevac)
Franjo Meršić Frakanavac, Franje Meršića Frakanavca
Franz von Suppé (skladatelj)
fratar, fratra (redovnik)
fratarski (prema fratar)
frekvencija
FRF (znak za francuski franak)
frizer
frižak, friška
front
FS (krat. za Feri Sučić)
FUEN, FUEN-a (krat. za Federalistička unija europskih narodnih grup)
FUEV, FUEV-a (krat. za Föderalistische Union Europäischer Volksgruppen)
fut. (krat. za futur, buduće vrime, gram.)
futur (buduće vrime, gram.)
fuzija

G

G (krat. za genitiv, gram., krat. za giga, znak za Graz)
g (krat. za gram)
Ga (znak za galij)
Gabon (geogr.), Republika Gabon (država)
gaće (pl. t.)

gadolimij (Gd)
gajica (Gajevo pismo)
Gajus Julijus Cezar
galij (Ga)
gama-zrake i γ-zrake
Gambija (geogr.), Republika Gambija (država)
Gana (geogr.), Republika Gana (država)
garant (jamac)
garantirati (jamčiti)
gardist
Garibaldi, Garibaldija, Garibaldiju
Garibaldijev (posv. pridj. prema Garibaldi)
GB (krat. za Gigabyte, gigabajt)
GB i GBR (znak za Velika Britanija)
GBP (znak za britanska funta)
GBR i GB (znak za Velika Britanija)
Gd (znak za gadolimij)
gdja (krat. za gospodja)
gdjica (krat. za gospodjica)
gdo god (bilo gdo)
gdogod (negdo)
Ge (znak za germanij)
Gegi (nadimak)
gen. (kratica za genitiv, gram.)
genealogija
general
generalna sjednica
generalni (generalna sjednica, generalno spravišće)
genijalan, genijalna
geogr. (krat. za geografski)
Georgija v. Gruzija
Gerištof (Kroatisch Geresdorf)
Gerištofac, Gerištofca
Gerištofci
Gerištofka
gerištofski
germanij (Ge)

GH (krat. za Gradišćanski Hrvati)
gh. (krat. za gradišćanskohrvatski)
ghkj. (krat. za gradišćanskohrvatski književni jezik)
gibak, gipka
gibati, gibam i gibljem, gibaj, giblji, giban i gibljen
Gijeca (Kittsee)
Giječan
Giječani
Giječanka
giječanski
giljotina
Gillete (brijač Gillete)
gimnazija
gimnazijalac, gimnazijalca (prema gimnazija)
gimnazijski (prema gimnazija)
Gina Lollobrigida
Ginin (posv. pridj. od Gina)
gipkoća (prema gibak)
Giselle, Giselle, Giselli (čit. Žizel, Žizele, Žizeli)
Gisellin (posv. pridj. prema Giselle, čit. Žizelin)
gl. (krat. za glagol, verbum, gram.)
gladak, glatka
gladan, gladna
gladijator
gladnjača
gladnjak
glagol (verbum, gram.)
glagolski (pema glagol, verbalni, gram.)
glagolski pridjev (particip, gram.)
glas
glasen, glasna
Glasilo (časopis)
glasilo (opći pojam)
glasiti, glašen
glaska (glašenje)

Glasnik (Crikvene novine Željezanske biskupije, Crikveni glasnik Gradišća, CGG)
glasnik (opći pojam)
glasovati, glasujem, glasuj (odibirati, odibrati, votirati)
glašenje (glaska)
glatkoća
glavna rečenica (gram.)
glavna škola (opći pojam)
Glavna škola Sveti Mihalj (GŠ Sv. Mihalj)
Glavna ulica
glavni
glavni broj (kardinalni broj, gram.)
glazba (muzika)
gledalac, gledaoca (gledatelj)
gledatelj (gledalac)
gledati
glede (pril.)
glicinija
gliva
globalizacija
glodati, glodjem, glodji
gluh
gluhoća
glušati, glušim, glušeći
gmajna (općina)
gnjazdo
godišnji (15-godišnji)
Goethe, Goethea, Goetheu
Goetheov (posv. pridj. prema Goethe)
Gogo (nadimak)
gol (cilj, vrata, zgoditak, šport)
gola (roda, štok)
golf
Golfska struja (geogr.)
Goli brig (geogr.)
Goli otok (geogr.)
gora
gori-doli (pril.)

Gornja Austrija (Oberösterreich)
Gornja Pulja (Oberpullendorf/ Felsőpulya)
Gornje Šice (Oberschützen)
Gornji Čatar (Felsőcsátar, H)
Gornji grad
Gornji kraj
Gornji Ramac (Oberrabnitz)
Gornjoaustrijanac, Gornjoaustrijan-
 ca
Gornjoaustrijanka
gornjoaustrijanski
Gornjočatarac, Gornjočatarca
Gornjočatarci
Gornjočatarka
gornjočatarski
Gornjopuljanac (prema Gornja
 Pulja)
Gornjopuljanci
Gornjopuljanka
gornjopuljanski
gorostas (kolos, orijaš)
gorostasana, gorostasna
Gorski kotar (geogr., krajina u
 Hrvatskoj)
gosp. (krat. za gospodin)
Gospa (Majka Božja)
gospa (opći pojam)
gospica (gospodjica)
Gospić (geogr.)
gospoda (plemići, više društvo)
gospodarski (ekonomski)
Gospodarsko sveučilište
Gospodin (Bog)
gospodin (opći pojam)
gospodski (prema gospoda)
gospodja (gospa)
gospodjica (gospica)
gostionica (krčma: gostionica Ohr)
gotički
gotika

gotov
govedji (govedski: govedje pečenje)
govedo
govedski (govedji: govedsko meso)
govor
govorač
govorački (prema govorač)
govoran, govorna
govorenje
govoriti, govorim, govoreći
govorni jezik
Grac i Grace (geogr.)
grad (varoš, tvrđava, dvorac)
grad (stupanj, znak °)
grad. (krat. za gradski i gradišćanski)
Gradišćanac, Gradišćanca
Gradišćanci
Gradišćanka
Gradišćanska zemaljska vlada
 (Zemaljska vlada)
gradišćanski
Gradišćanski Hrvati
Gradišćanskohrvatska jačka mladih
 (GRAJAM)
gradišćanskohrvatski (prema Gra-
 dišćanski Hrvati)
gradišćanskohrvatski književni
jezik (ghkj.)
gradišćanskohrvatski običaj
gradišćansko-štajerski
 (gradišćansko-štajerska granica)
Gradišće (geogr., Burgenland)
graditi, gradjen
gradja
gradjan
grad-selo (odnos)
gradski
grafem (gram.)
grafija
gram (g)
gram. (krat. za gramatički)

gramatički (prema gramatika)
gramatika
granica (medja)
granični (prema granica)
grašac, grašca (um. od grah)
Graz (uz Grac i Grace, geogr.)
grazioso (muz.)
grbastati, grbašćem, grbašći (črapati)
grč (kolika, trzavica)
Grčka (geogr.), Republika Grčka (država)
Grčka pravoslavna crkva
grčki
Grčkokatoličanska crkva
gremij i gremijum
gremiji (mn. od gremij)
gremijum i gremij
Grenada (geogr., država)
grih
grilati
grintoš
grintoški (prema grintoš)
gristi, grizem, grizi, grizla, grizao
 grizen
grišan, grišna
grišnik
grižljiv
grižnja
grob
grof (grof Janko Drašković)
Grüne (krat. za Die Grünen – Die grüne Alternative, Zeleni)
grupa
Gruzija (geogr., Georgija), Republika Gruzija (država)
GS (znak za Güssing, znak za Gospić, Ličko-senjska županija)
GŠ (krat. za Glavna škola)
gubonac, gubonca (fanjak)
Guajana (geogr.), Republika Guajana (država)

Guatemala (geogr.), Republika Guatemala (država)
Guineja (geogr.), Republika Guineja (država)
Guineja Bisau, Guineje Bisau (geogr.), Republika Guineja Bisau (država)
gumbica
guska
gusnuti, gusnem
gust (um. gušći)
gušćara
gušći (um. od gust)
guštarna (zdenac)
gveljba

H

H (krat. za Ugarska, znak za vodik, znak za henri)
h (znak za ura)
ha (znak za hektar)
Habsburška Monarhija
Haci (Hrvati na Hati)
hafniji (Hf)
Haiti (geogr.), Republika Haiti (država)
hajda (hajdina)
Hajdenjaki (društvo)
hajdi (inter.)
hajdina (hajda)
Hajduk Split (Hrvatski nogometni klub Hajduk Split)
hajdukovac, hajdukovca
HAK, HAK-a (krat. za Hrvatski akademski klub)
haker
hakovac, hakovca
hakovka

hakovski
haljina
handy i hendi
Hans Christian Andersen
Haračun (Horitschon)
hardver i hardware
harmonija (sloga)
Harry Potter (knjiga i film)
hasan, hasni (korist)
hasij (Hs)
hasniti (koristiti)
hasnovati, hasnujem (koristiti se, služiti se nečim)
hasnovit
Haški sud (Internacionalni kazneni sud u Den Haagu)
Hat, Hati (geogr., Heideboden)
HAZU (krat. za Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti)
H-bomba (hidrogenska bomba)
HD (krat. za High Density, visoka gustoća)
He (znak za helij)
hektar
hektika
hektolitar, hektolitra
helij (He)
hendi i handy
Henry Kissinger
Hera
Herbert von Karajan
herc (po imenu Hertz)
heretičar
herezija (krivovjerje, krivovjerstvo)
Hf (znak za hafnij)
Hg (znak za živu)
HGKD, HGKD-a (krat. za Hrvatsko gradišćansko kulturno društvo u Beču)
high-tech igračke
higijena
himba

himben (folišan, neiskren)
himbenjača
himbenjak
himna
hinjiti
hiperromantičan, hiperromantična
historičar
historija (povijest)
historijski (povijesni, prema historija)
hištvo (brak)
hititi, hitim, hićen
HIV-pozitivan
hiža
Hiža zlata (molitvenik)
hižica
hižičar
hižni (prema hiža)
HKD, HKD-a (krat. za Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću)
HKDC, HKDC-a (krat. za Hrvatski kulturni i dokumentarni centar)
hl (znak za hektolitar)
hlače (pl. t.)
hlačice (um. od hlače)
hlačnjak (pas, remen)
hlad (sinj)
hladan, hladna
hladnoća
HMI, HM (krat. za Hrvatska matica iseljenika)
HN (krat. za Hrvatske novine)
HND, HND-a (krat. za Hrvatsko nakladno društvo)
HNK, HNK-a (krat. za Hrvatsko narodno kazalište)
HNVŠ (krat. za Narodna visoka škola Gradišćanskih Hrvatov)
Ho (znak za holmij)
hobi, hobija
hobi-slikar

holmij (Ho)
horizontalan, horizontalna (vodoravan)
Horka (Magyarfalva, H)
Horvat
Horvátov (posv. pridj. od Horvat)
hotel (hotel Hilton)
hotelijer
HR i HRV (znak za Hrvatska)
HR, HR-a (krat. za Hrvatski radio)
hračak, hračka
hrana
hraniti
hranjiv (prema hrana)
hrast
Hrašćina-Trgovišće (stanica)
hrbat, hrpta
hrčak
hrdja
hrdjav
hrdjaviti
hren
hrga
hrgav (prema hrga)
HRK (znak za hrvatska kuna)
hrkati, hrčem
hrnjati, hrnji
hrptenjača
hrptišće
hrskav
HRT, HRT-a (krat. za Hrvatska radio-televizija)
hrustiti (se)
hruška
Hrvat
hrvati se (boriti se)
Hrvatica
Hrvatska (geogr.), Republika Hrvatska (država)
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU)

Hrvatska Čenča (Kroatisch Tschantschendorf)
Hrvatska Hazlava (Haslau an der Donau)
Hrvatska matica iseljenika (HMI, HM)
Hrvatska Nadalja (Horvátnádalja, H)
Hrvatske novine (HN)
Hrvatske Šice (Horvátlovő, H)
hrvatski
Hrvatski akademski klub (HAK)
Hrvatski Cikljin (Spitzzicken)
Hrvatski Grob (Chorvátsky Grob, SK)
Hrvatski Hašaš (Kroatisch Ehrendorf)
Hrvatski Jandrof (Jarovce, SK)
Hrvatski kulturni i dokumentarni centar (HKDC)
hrvatski narodni preporod
Hrvatski povijesni institut
Hrvatski radio (HR)
Hrvatski sabor
Hrvatsko gradišćansko kulturno društvo u Beču (HGKD)
Hrvatsko kulturno društvo (HKD)
Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću (HKD)
Hrvatsko nakladno društvo (HND)
Hrvatsko narodno kazalište (HNK)
Hrvatsko štamparsko društvo (HŠtD)
Hrvatsko zagorje (geogr.)
Hrvatskočencanac, Hrvatskočencanica
Hrvatskočencanci
Hrvatskočencanka
hrvatskočencanski
Hrvatskohašašac, Hrvatskohašašca
Hrvatskohašašci
Hrvatskohašaška

hrvatskohašaški
Hrvatskonadaljčan
Hrvatskonadaljčani
Hrvatskonadaljčanka
hrvatskonadaljčanski
hrvatsko-nimški
Hrvatskošicanac, Hrvatskošicanca
Hrvatskošicanci
Hrvatskošicanka
hrvatskošicanski
hrvatstvo
hržulja
Hs (znak za hasij)
HŠtD, HŠtD-a (krat. za Hrvatsko
 štamparsko društvo)
http (krat. za Hypertext Transfer Pro-
 tocol)
HU i **HUN** (znak za Ugarska/Madjar-
 ska)
HUF (znak za ugarski forint)
Hugo, Hugoa, Hugou (franc. pisac
 Victor Hugo, čit. Igo, Igoa, Igou)
humanist
humanistički (prema humanist)
humanizam, humanizma
hustiti, hušćen
hvaliti, hvaljen
hvalospjev
hvat (kloftra)
Hz (znak za herc)

I

I (krat. za instrumental, znak za jod,
 krat. za istok, znak za Innsbruck)
i dr. (krat. za i drugo)
I. H., **i.h** (krat. za Ignac Horvat)
i sl. (krat. za i slično)
i t. d. i **itd.** (krat. za i tako dalje)

Iberijski poluotok (geogr.)
ići, idem, idući, išla, išao
ideal
idealist
idealistički (prema idealist)
idealizam, idealizma
ideja
identičan, identična
ideologija
ideološki (prema ideologija)
ie. (krat. za indoeurospki, gram.)
iglica
igličast
igra
igrač
igračka
igrati
igrokaz (kazališna igra)
II. (krat. za Drugi, Ivan Pavao II.)
ijek. (krat. za ijekavski, gram.)
ijekavac, ijekavca
ijekavski (gram.)
ikav. (krat. za ikavski, gram.)
Ilir (stanovnik Ilirije)
ilirac, ilirca (sljedbenik ilirizma)
ilirizam, ilirizma (hrvatski narodni
 preporod)
ILS (znak za izraelski Šekel)
im. (krat. za imenica, substantiv,
 gram.)
imanje
ime, imena
imenica (substantiv, gram.)
imenički (pema imenica)
imenjak
imobilan, imobilna
imp. (krat. za imperativ, zapovidni
 način, gram.)
imperativ (zapovidni način, gram.)
impf. (krat. za imperfekt, krat. za
 imperfektivni, nesvršeni, gram.)

impresionist

impresionistički (prema impresionist)

impresionizam, impresionizma

in (u modi, u trendu)

In (znak za indij)

IN i **IND** (znak za Indija)

INA, **INE** (krat. za Industrija nafte)

indekl. (krat. za indeklinabilno, gram.)

indeklinabilan, indeklinabilna (nisklonjiv, nepremisljiv)

IND i **IN** (znak za Indija)

indij (**In**)

Indija (geogr.), Republika Indija (država)

indirektan, indirektna

indirektni ili **neupravni govor** (gram.)

Indonezija (geogr.), Republika Indonezija (država)

indukcija (izazivanje električne struje)

induktivnost, induktivnosti, induktivnošću i induktivnošćom

Industrija nafte (**INA**)

inf. (krat. za infinitiv, neodređeni način, gram.)

infinitiv (gram.)

infinitivan, infinitivna (infinitivna grupa, gram.)

informacija

infuzija (med.)

inkompetentan, inkompetentna

Innsbruck

innsbruški (odn. pridj. prema Innsbruck)

inskribirati (upisati)

insolventan, insolventna

institut

instr. (kratica za instrumental, gram.)

instrumental (gram.)

insubordinacija (nepokornost, kraćenje poslušnosti)

institucija (ustanova)

intarzija

integracija

inter. (krat. za interjekcija, uzvik, gram.)

interfiks (spojnik)

interjekcija (uzvik)

intermeco i **intermezzo** (muz.)

internacionalan, internacionalna (medjunarodan)

internacionalizam, internacionalizma

internist

interpunkcija

intervencija

intervjuirati

investirati (ulagati, uložiti)

inzulin

ipak

iPOD

Ir (znak za iridij)

irački (prema Irak)

Irak (geogr.), Republika Irak (država)

Iran (geogr.), Izlamska Republika

Iran (država)

iridij (**Ir**)

ironičan, ironična

ironija

Irska (geogr., država)

iscipati

iscuriti

iseliti (**se**), iseljen

ishadjati

ishoditi, ishodjen

ishustiti, ishušćen

iskati, išćem, išći

iskaznica

isključiti

isključiv (ekskluzivan)

isključna ili **izuzetna** (restriktivna)
rečenica (gram.)
iskopati
iskoristiti, iskorišćen
iskorišćavanje
iskrčiti
Island (geogr.), Republika Island
(država)
Isosport (firma)
ispadanje
ispasti, ispadem, ispala, ispao, ispa-
djen
ispeći, ispečem, ispeci, ispekla, ispe-
kao, ispečen
ispiliti, ispiljen
ispitati
ispiti, ispijem, ispila, ispio, ispit
isprazniti, ispraznim, ispražnjen
isprekidati, isprekidan (isprekidan
govor)
isprošiti, isprošen
ispružiti
ispuniti, ispunjen
ispunjavati
Istarska županija
isti
istina
istisnuti, istisnem, istisnut
isto tako (pril., takaj)
Istočni autoput
istojezičan, istojezična
Istok (političko područje, istočne
zemlje i narodi, v. str. 97)
istok (stran svita)
istovrstan, istovrsna (iste vrsti)
isusovac, isusovca (jezuit)
iščekivati, iščekujem
iščrpiti, iščrpljen
IT i ITA (znak za Italija)
Italija (geogr.), Republika Italija
(država)

itd. i i t. d. (krat. za i tako dalje)
iterbij (Yb)
itrij (Y)
Ivan
Ivan Grozni
Ivan Kukuljević Sakcinski, Ivana
Kukuljevića Sakcinskoga
Ivan Pavao Drugi
Ivan Vuković
Ivana Brlić-Mažuranić, Ivane Brlić-
Mažuranić
Ive (augm. od Ivan)
Ivica (um. od Ivan)
izbliza (pril.)
izbliza-izdaleka (pril.)
izbor
izbori (izbori u parlamenat)
izbrusiti, izbrusim, izbrušen
izdaleka (pril.)
izdavač
izg. (kratica za izgovaraj)
izgovaranje
izgovor
izlam
izlamski (prema izlam)
izlet
izmatati, izmaćem, izmaći
iznad (prij.)
izostavljati
izostavnik (apostrof)
Izrael (geogr.), Država Izrael
(država)
izraz
izraziti, izražen
izražavati
izreći, izrečem, izreci, izrekla, izre-
kao, izrečen
izričit (izričita rečenica)
izum (izmišljenje)
izuzetak, izuzetka
izuzetan, izuzetna

izuzetna (restriktivna) ili **isključna**
rečenica (gram.)
izvedenica (derivat, gram.)
ižgati, ižgem

J

J (krat. za jug, znak za džul)
JČ i **jč** (krat. za Jurica Čenar)
jackpot
Jacqueline, Jacqueline, Jacquellini
(čit. Žaklin, Žakline, Žaklini)
jačati, jačam
jačina (jakost)
jačiti
jačka
jačkar
Jadran (geogr., Jadransko morje)
Jadransko morje (geogr.)
jahač
jahaći (pridj., jahaće čizme)
jahati, jašem, jaši
Jahve
jak (komp. jači)
Jakac (um. od Jakov)
Jakač (pripadnik Jakačevih)
Jakačevi (hižno ime prema Jakac)
jako (pril.)
jakost, jakosti, jakošću i jakošćom
(jačina, snaga)
Jakov
jama
jamac, jamca (garant)
Jamajka (geogr., država)
jamčiti
Jandrin (posv. pridj. prema Jandre)
Jandrof (Jarovce, SK)
Jandrofčan
Jandrofčani

Jandrofčanka
jandrofski
januar (siječanj)
Japan (geogr., država)
jarac, jarca
jarak, jarka
jarčac (um. od jarac)
jarčen (prema jarac: jarčena slama)
jarčić (um. od jarak)
jasan, jasna
jasle (pl. t.)
jaslice (um. od jasle, pl. t.)
jasnoća
jato (čopor)
javljati se
jd. (krat. za jednina, singular, gram.)
JE (znak za Jennersdorf)
Jean-Jacques Rousseau, Jeana-Jacquesa Rousseaua, Jeanu-Jacquesu Rousseauu (čit. Žan-Žak Ruso, Žana-Žaka Rusoa, Žanu-Žaku Rusou)
jedan, jedna
jedanput (pril.)
jedanaest
jedinica
jedino
jednačenje (asimilacija, gram.)
jednačiti
jednadžba
jednak
jednakost, jednakosti, jednakošću i jednakošćom
jednina (singular, gram.)
jednoč-dvakrat (pril.)
jednostavan, jednostavna
jednostavniji (komp. od jednostavan)
Jelka
Jemen (geogr.), Republika Jemen (država)
jenersdorfski (v. jeništrofski)
Jeništrof i **Jennersdorf**

jeništrofski
Jennersdorf i Jeništrof
Jerba (geogr., Oberwart)
jerbač
jerbački (prema jerbač)
Jerbančan
Jerbančani
Jerbanka
jerbanski
jesen, jeseni
Jezerjanac, Jezerjanca
Jezerjanci
Jezerjani (Eisenhüttl)
Jezerjanka
jezerjanski
jezero
jezero (tisuć)
jezičac (um. od jezik)
jezični (prema jezik)
jezik
jezikoslovac, jezikoslovca
jezikoslovlje (lingvistika)
jezuit (isusovac)
JI (krat. za jugoistok)
jihikati, jihičem (juhukati, klicati)
jilo
jod (I)
Johann Wolfgang von Goethe
John Fitzgerald Kennedy
Jordanija (geogr.), Hašemitska Kraljevina Jordanija (država)
još
jozefinizam, jozefinizma
JP i JPN (znak za Japan)
JPY (znak za japanski jen)
Jug (političko područje, južne zemlje i narodi, v. str. 97)
jug (stran svita)
jugoistok
jugozapad
juhukati, juhučem (jihikati, klicati)

junačić (um. od junak)
junački (prema junak)
junak
jupa
Jupiter
jur. (krat. za juristički)
Jura (geogr., Győr/Raab, H)
Jureta (augm. od Jure, pripadnik Juretinih)
Juretini (hižno ime prema Jureta)
juristički
Jurkac (um. od Jure, Juraj)
Jurkač (pripadnik Jurkačevih)
Jurkačevi (hižno ime prema Jurkac)
Jurkl (um. od Jure, Juraj i pripadnik Jurklovih)
Jurklovi (hižno ime prema Jurkl)
južna Afrika (geogr., južni dio Afrike)
Južna Afrika (geogr., Južnoafrička Republika, država)
Južna Amerika (geogr., kontinent)
Južna Korea (geogr.), Republika Južna Korea (država)
južni (prema jug)
Južni autoput
Južni Tirol (Italija, geogr.)
JZ (krat. za jugozapad)

K

K (znak za kalij, znak za kelvin, znak za Klagenfurt, znak za kralja u šahu)
KA (znak za Karlovac, Karlovačka županija)
kabao, kabla
kabriolet
kača
kad god (pril., bilo kada)

kad i kada (pril.)
kada-tada (pril.)
kade god (pril., bilo kade)
kade ki (ko-ki)
kade koga (prema kade ki)
kadegod (pril., negde)
kadgod (pril., koč-toč, kočkrat)
kaditi (kuriti, pahati)
kadmij (Cd)
kajk. (krat. za kajkavski, gram.)
kajkavski (gram.)
kako
kako god (bilo kako)
kakogod (nekako)
kako-tako (pril.)
kalcij (Ca)
kalifornij (Cf)
kalij (K)
Kalištrof (Kaisersdorf)
Kalištrofac, **Kalištrofca**
Kalištrofci
Kalištrofka
kalištrofski
Kambodža (geogr.), Kraljevina Kambodža (država)
kamenčić (um. od kamen)
Kamerun (geogr.), Republika Kamerun (država)
kamilica
kamiličin (posv. pridj. od kamilica)
kamo god (pril., bilo kamo)
kamogod (pril., nekamo)
kamra
kanal
kancelar (kancelar Kreisky)
kandidat
kaniti
kantina
kaos
kapučino
kar kada (pril., kadgod, koč-toč,

ponekad)
karakteristika
karatni (18-karatni)
kardinal
kare, **karea**
Karibati (geogr., država)
karijera
Karlo Veliki
Karlovačka županija
Karlovačko pivo (marka)
karta
kaseta i kazeta
kasino
kaštel (dvorac, grad)
kat (gornji kat, prvi kat)
Katalena (Sankt Kathrein im Burgenland)
Katalenac, **Katalenca**
Katalenci
Katalenka
katalenski
Katar (geogr.), Država Katar (država)
Katarina
Kate (augm. od Katarina)
katedrala sv. Štefana (Sveti Štefan)
Katica (um. od Katarina)
katoličanstvo
kauzalan, **kauzalna**
kazač
Kazahstan (geogr.), Republika Kazahstan (država)
kazališće (teatar)
kazališni (prema kazališće)
kazeta i kaset
KC (znak za Koprivnica, Koprivničko-križevačka županija)
kći i kćer, **kćere**
kemija
kemijski (prema kemija)
Kemlja (Horvátkimle, H)

Kemljanac, Kemljanca
Kemljanci
Kemljanka
kemljanski
kemp
Kenija (geogr.), Republika Kenija
 (država)
Kennedy, Kennedyja
Kennedyjev (posv. pridj. od Kennedy)
keramičar
keramički (prema keramika)
keramika
Key Biscayne, Key Biscayna, Key
 Biscaynu (geogr.)
kg (znak za kilogram)
ki
ki god (bilo ki)
kič
kigod (neki)
kihati, kišem
kilogram (kg)
kilogrammetar, kilogrammetra
kilometar, kilometra (km)
kilopond
kilovat
kilovatsat
Kina (geogr.), Narodna Republika
 Kina (država, CN i CHN)
kinematograf
Kineska zid
kineski (prema Kina)
kino
kinopredstava
kinoteka
Kirgistan i Kirgistan
Kirgistan i Kirgisistan (geogr.), Kir-
 giska Republika (država)
kirij (Cm)
Kisečan
Kisečani
Kisečanka

Kisečka gora (geogr.)
kisečki (prema Kiseč)
Kiseg (Kőszeg, H)
Kisela Voda (Sauerbrunn)
kiseo, kisela (kisela voda, mineralna
 voda)
kišobran
ki-ta
kitica
kitičar
kivi, kivija
kl. (krat. za klasa)
kladnja (rakaš)
klasa
klasicizam, klasicizma
klati, koljem, kolji
klepetati, klepećem, klepeći
klica
klicati, klicam (kliti)
klicati, kličem (jihikati, juhukati)
Klimpuh (Klingenbach)
Klimpušac, Klimpušca
Klimpušci
Klimpuška
klimpuški
klinčac
kliše, klišea
kliti, klijem (klicati)
klizak, kliska
kloftra (hvat)
klor (Cl)
klup, klupi, kluplju i klupom
klupčica (um. od klup)
kljetu (pril.)
ključ
Ključarevci (Allersdorf)
Ključarevčan
Ključarevčani
Ključarevčanka
ključarevski
km (znak za kilometar)

kmet
kmetski
kmetstvo
knez (knez Esterházy)
kneževina (opći pojam)
know how (znati kako, imati znanje, tehnologiju)
knjiga
knjigovodja
knjiž. (krat. za književni)
knjižara Manz
književni (prema knjiga, književni jezik)
književnik
književnojezični
književnost (literatura)
knjižica
knjižnjičar
kobalt (Co)
ko-ča/što
koedukacija
koegzistencija
ko-kakov
ko-ki
kolac, kolca
kolar (opći pojam)
Kolarovi (hižno ime prema kolar)
koliko
koliko-toliko (pril.)
Kolumbija (geogr.), Republika Kolumbija (država)
kolje (zb. mn. od kolac)
Koljingrob (Kalkgruben)
Koljnof (Kópháza, H)
Koljnofac, Koljnofca
Koljnofci
Koljnofka
koljnofski
koludrica (redovnica, časna sestra)
kombi (auto)
kombipaket

kombinacija
komisija
Komori (geogr.), Unija Komorov (država)
komp. (krat. za komparativ, gram.)
komparativ (gram.)
kompletan, kompletna (potpun, cje-lovit)
kompozitor
komunalan, komunalna
komunikacija
komunikacijski (prema komunikaci-ja)
komunike, komunikea
komunist
komunistički (prema komunist)
komunizam, komunizma
konac, konca (kraj)
konačan, konačna
konfederacija (savez držav)
konferencija
Kongo, Konga, Kongu (geogr.), Demokratska Republika Kongo (drža-va, bivši Zair, poznata i kot Kongo Kinshasa)
Republika Kongo (država, poznata i kot Kongo Brazzaville)
kongres (spravišće)
konjugacija (sprezanje, gram.)
konkretan, konkretna
konsignacija
konsonant (suglasnik, gram.)
konsonantizam, konsonantizma (gram.)
konsonantski (suglasnički: konso-nantska grupa, gram.)
konstrukcija
kontejner i container
kontekst
kontekstni (prema kontekst)
kontinent

konto
kontrafagot (muz.)
konvencija
konzerva
konzervans
konzulent (savjetnik)
konzultacija (savjetovanje, tanačenje)
konzument (potrošač)
konj
konj. (krat. za konjugacija, sprezanje, gram.)
konjac, konjaca (skakavac)
konjac, konjaca (um. od konj, konjić)
konjić (um. od konj, konjac)
koordinator
kopački
Kopački rit (geogr.)
kopneni
kopno-otok (odnos kopno-otok)
Koprivničko-križevačka županija
koracati
koračnica (marš)
korak
korak-dva
Korčula (geogr., otok i grad)
Koreja (geogr.)
korist, koristi, korišću i korišćom (hasan)
koristan, korisna (hasnovit)
koristiti, korišćen
Kornatski otoki (geogr.)
koruna
Koruška (geogr., Kärnten)
koruški Slovenci
Korzika (geogr., otok)
korzo
kosa crta (/)
kosač
kosački
kosinus
kosišće
kositar, kositra (cin, Sn)
kositi, košen
kost, kosti, košću i košćom
kostanj
Kostarika (geogr.), Republika Kostarika (država)
kostim
košćen (prema kost)
kot
kotao, kotla
kotar
kotarski
Kotarski sud Željezno
kotrig (član)
kovač
Kovačevi (hižno ime prema kovač)
kovački (prema kovač)
kovati, kujem, kuj, kovala, kovao
koza
KPÖ, KPÖ-a (krat. za Kommunistische Partei Österreichs)
KR (znak za Krapina, Krapinsko-zagorska županija)
Kr (znak za kripton)
kraći (komp. od kratak)
kradljivac, kradljivca (tat, žepar)
kraj (prij.)
kraj (krajina, konac)
krajina (kraj, okolica)
krajni (prema kraj)
Krakova (geogr.)
kralj (kralj Tomislav)
kraljev (posv. pridj. prema kralj)
kraljevski (odn. pridj. prema kralj)
kraljica (engleska kraljica Elizabeta II.)
kraljičin (posv. pridj. prema kraljica)
Krapina (grad, HR)
Krapinsko-zagorska županija (znak KR)
krasan, krasna

krasota (raskoš, sjaj)
krat. (krat. za kratica)
kratak, kratka
kratica
kratiti, kratim, kraćen
kratkoća
kratkovidan, kratkovidna
krčevina
krčki (prema Krk: krčko pleme)
Krčki most (geogr.)
krčma Derdak
krčmar
Krčmarovi (hižno ime prema krčmar)
kreacija
krem
krem freš i crème fraîche
krem za kožu Nivea
kreppapir
kresati, krešem, kreši
krik (opći pojam)
Krik (slika Edvarda Muncha)
kripost, kriposti, kripošću i kripošćom
kripostan, kriposna
kripton (Kr)
Kristuš
Kristušev (posv. pridj. od Kristuš)
Kristuševo narodjenje (Božić)
Krišna
kriterij i kriterijum
kriv
krivovjerje (herezija, krivovjerstvo)
krivovjerstvo (herezija, krivovjerje)
križ
križanje (raskršće)
križić (um. od križ)
Krk (geogr., otok i grad)
krnj (krnjav, šćrbav, nekompletan: krnji oblik, gram.)
krom (Cr)

krsni (prema krst)
krst
krstiti, kršćen
kršćan
kršćanstvo
kršćati
krug
kruh
Kruh nebeski (molitvenik)
krupje
krušac, krušca (um. od kruh)
krušan, krušna (prema kruh, krušna muka)
krušna peć (krušnica)
krušnica (krušna peć)
krv
krvav
ksenon (Xe)
Kuba (geogr.), Republika Kuba (država)
kucak, kucka
kuce, kuceta (um. od kucak)
kucić (um. od kucak)
kucinji i kucji (prema kucak)
kucin (galženjak)
kucji i kucinji (prema kucak)
kuća
kudaj (pril.)
kude god (pril., bilo kim putem)
kudegod (pril., nekudaj)
kuga
KUGA, KUGA-e i Kuge (krat. za Kulturna zadruga)
kuhača
kulon (prema imenu Coulomb)
kultura
Kulturna nagrada Gradišćanskih Hrvatov
Kulturna zadruga Veliki Borištof (KUGA)
kulturni (prema kultura)

kum
kuma
kumaj (pril., jedva)
kumče, kumčeta, pl. kumići (kumić)
kumić (kumče)
kumići (pl. od kumče i kumić)
kupalište (kupelj)
kupati se
kupe, kupea
kupelj (kupalište)
kupiti
kupon i coupon
kura (liječenje, vračenje)
kuriti (kaditi, pahati, nalagati)
kurs i kurz
kus
kusić (um. od kus)
kusićak (um. od kusić)
kušati
Kuvajt (geogr.), Država Kuvajt (država)
kužan, kužna (prema kuga)
kvadrat
kvalitet
kW (znak za kilovat)

L

L (znak za Linz, krat. za lokativ, gram., znak za lovca u šahu)
I (znak za litar, tekućina)
I. (krat. za lice, gram.)
L. S. (krat. za locus sigilli=mjesto pečata)
La (znak za lantan)
labud
labudji (prema labud)
lagak, laka, laki
lagav, lagva (bačva, hordov, voz)

lagvar (bačvar)
lajati, lajem, laji
Lajta (geogr.)
Lajtanac, Lajtanca (prema Lajtica)
Lajtanska gora (geogr.)
lajtanski (prema Lajta i Lajtica)
Lajtica (Pötzneusiedl)
lak
lakoman, lakomna (pohlepan)
lakomišljen (frivolno)
lakomnica (točir)
lani (pril.)
lantan (La)
Laos (geogr.), Narodna Demokratska Republika Laos (država)
lapat, lapta (oronica, polje)
lapti, lapat i laptov (mn. od lapat)
last minute ponuda (ponuda u zadnjoj minuti)
László, Lászla, Lászlu
lašci (mn. od lažac)
lat. (krat. za latinski)
latinica (latinsko pismo)
Latvija i Letonija (geogr.), Republika Latvija/Letonija (država)
lav (Felis leo)
lavrencij (Lr)
layout i lay-out (oblikovanje publikacije)
lazno (pril.)
lažac, lašca
LCD (krat. za Liquid Crystal Display, ekran s tekućimi kristali)
LCD-tiskač
leća
leći, ležem, lezi, legla, legao
LED (krat. za Light Emitting Diode, svituća dioda)
ledena dob
leglo (leglo bolesti)
Leipzig (geogr.)

leksik i leksika (rječnik)
leksika i leksik (rječnik)
Leonardo da Vinci
Lero (nadimak)
lesica
lesičji (prema lesica)
Lesoto (geogr.), Kraljevina Lesoto (država)
Letonija i Latvija (geogr.), Republika Latvija/Letonija (država)
ležaj
ležati, ležim, leži
leže (pril., ležeći)
Li (znak za litij)
Libanon (geogr.), Republika Libanon (država)
liberalan, liberalna
liberalizam, liberalizma
Liberija (geogr.), Republika Liberija (država)
Libija (geogr.), Velika Socijalistička Narodna Libijska Arapska Džamahirija (država)
lice (peršona, osoba, gram.)
Ličan (prema Lika)
Ličani
Ličanka
ličilac, ličioca (farbar, moljar)
ličinka
lički (prema Lika)
Ličko polje (geogr.)
Ličko-senjska županija
lični (prema lice, osobni: lična zamjenica, gram.)
lider (peljač)
lifestyle (životni stil)
Lihtenštajn (geogr.), Kneževina Lihhtenštajn (država)
lihtenštajnski (odn. pridj. prema Lihhtenštajn)
liječenje (kura, vraćenje)

lijek
lijen
Lika (geogr., krajina)
Limforčan (prema Limfort)
Limfort (Ebenfurth)
LINAK, LINAK-a (krat. za Literarno naticanje mladih književnikov)
lingua franca (internacionalni jezik, danas engleski)
lingvistika (jezikoslovlje)
linija
lip
Lipa Naša (Republika Hrvatska)
Lipica (geogr.)
lipicanac, lipicanca (konj)
Lipovac, Lipovca (Steinfurt, geogr.)
lisnat (prema list: lisnata loza/šuma)
list (rodni list)
list, listi, lišču i liščom
lista (spisak)
lišće (zb. mn. od list)
lit. (krat. za literarno)
litar, litra
literaran, literarna (prema literatura)
Literarno naticanje Ignac Horvat
Literarno naticanje mladih književnikov (LINAK)
literatura (književnost)
litij (Li)
ličinja (urodja)
Litva (geogr.), Republika Litva (država)
livo-desno (pril.)
lizati, ližem (flakati)
lm (znak za svitlost)
lodna (prodavaonica, trgovina)
lodnar
Lodnarovi (hižno ime prema lodna)
lonac, lonca
lončić (um. od lonac)
London (odaljenost New York – Lon-

don)
Longitolj (Langental)
Longitoljac, Longitoljca
Longitoljci
Longitoljka
longitoljski
Lorenin (posv. pridj. od Loren)
lovac, lovca
lovci (mn. od lovac)
lovor-vijenac, lovor-vijenca
Lovreta (Maria Loretto)
loza
Lr (znak za lawrencij)
Lu (znak za lutecij)
lucifer (čovik s osebinami Lucifera)
Lucifer (ime vruga, v. str. 93 i 94)
lud (kom. ljudi i ludiji)
ludji i ludiji (kom. od lud)
Ludwig van Beethoven
luka
Luksemburg (geogr.), Veliko
Vojvodstvo Luksemburg (država)
luksuz
lumpati (mulatovati, piti)
lutecij (Lu)
lx (znak za rasvitljenje)

LJ

ljekovit
ljenariti se
ljeniji (komp. od lijen)
ljetni (60-ljetni)
ljeto
ljetovati, ljetujem
ljubav, ljubavi, ljubavlju i ljubavom
ljubezniji (komp. od ljubezan)
ljubica (draga)
ljubica (fajgulica, Viola odorata)

ljubičica (um. od ljubica)
ljubljeni (dragi, klinčac)
ljudi (mn. od človik)
ljudski
ljudstvo
ljutiti

M

M (krat. za mega)
m (znak za metar)
m. (m. r.) (krat. za muški rod, gram.)
m. p. (krat. za manu propria=vlašćom rukom)
M. P. (krat. za mjesto pečata)
m. r. (krat. za muški rod, gram.)
MA (znak za Mattersburg)
Maca (ime mačke)
macica (Salix capraea)
Macicna nedilja (Cvitna nedilja, Cvićnica)
mačak, mačka
mačka
mačke, mačak (mn. od mačka)
Madagaskar (geogr.), Republika Madagaskar (država)
madj. (krat. za madjarski)
Madjar
Madjari
Madjarica
Madjarska (geogr.), Republika Madjarska (država)
madjarski
mag. (krat. za magistar i magistra)
Magdini (hižno ime prema Magda)
Magdoš (pripadnik Magdinih)
magistar, magistra (krat. mag.)
magistra (krat. mag.)
magla

magleni (prema magla)
magnet
magnetski (prema magnet)
magnezij (Mg)
Maja
majka
Majka Božja
Majka Božja Celjanska
majkica (um. od majka)
majkin (prema majka)
Majkin dan (svetak)
Majna (geogr., Main)
Makedonija (geogr.), Republika
 Makedonija (država)
make-up i make up (šminka)
Mala Cjenka (Kiscenk, H)
Mala Holovajna (Kleinhöflein)
Mala Kapela (geogr., dio brigovlja
 Kapela)
Mala kola (astr.)
Mala maša (svetak)
Mala noćna muzika (Mozartova
 serenada)
Mala staza (ulica)
Mala stran (Prag, geogr.)
Malavi (geogr.), Republika Malavi
 (država)
Malezija/Malajzija (geogr., država)
Mali (geogr.), Republika Mali (drža-
 va)
Mali (nadimak)
mali (opći pojam)
Mali Borištof (Kleinwarasdorf)
Mali Jezuš
Mali Karpati (geogr., dio Karpatov)
Mali Medveš (Kleimürbisch)
Mali medvid (astr.)
Mali princ (knjiga)
malin i mlin
malo
Maloborištofac, Maloborištofca

Maloborištofci
Maloborištofka
maloborištofski
maloholovajnski (prema Mala Holo-
 vajna)
Malomedvešac, Malomedvešca
 (prema Mali Medveš)
Malomedveška
malopoznat i malo poznat
maloprodaja
Malta (geogr.), Republika Malta
 (država)
mama
mangan (Mn)
Manitu
manje (pril., um. od malo)
Mann, Manna, Mannu (Thomas
 Mann)
mar kada (bilo kada, pril.)
mar ki (bilo ki, ki god)
marc
Mare, Mare, Mari (augm. od Marija)
Marica (um. od Marija)
Maričin (posv. pridjev od Marica)
Marija
Marija Terezija
Marijanski (prema [Divica] Marija:
 Marijanska jačka)
Marijev (posv. pridjev od Mario)
Marijin (posv. pridjev od Marija)
Mario, Marija
marof
Marof (Mönchmaierhof)
Marofac, Marofca
marofac, marofca (marofski djelač,
 biruš)
Marofci
Marofka
marofski (prema marof i Marof)
Maroko (geogr.), Kraljevina Maroko
 (država)

Mars (astr.)
Marseilles, Marseillesa, Marseillesu
 (čit. Marsej, Marseja, Marseju,
 geogr.)
marš
Maršalovo Otočje (geogr.), Republi-
 ka Maršalovo Otočje (država)
Martin
Martinja (svetak sv. Martina)
Marz-Rohrbach (stanica)
masa
maskenbal
Massima, Massime, Massimi
mast, masti, mašču i maščom
Mate
Mate Meršić Miloradić, Mate
 Meršića Miloradića
matematičar
matematički (prema matematika)
matematika
materijal
matični ured (opći pojam)
Matični ured (odredjeni matični
 ured: Matični ured općine Uzlop, v.
 str. 99)
matineja
Matrštof (geogr., znak MA)
Mauricijus (geogr.), Republika Mau-
 ricijus (država)
Mauritanija (geogr.), Izlamska
 Republika Mauritanija (država)
Mauzi (nadimak)
May, Maya, Mayu
Mayev (posv. pridj. prema May)
mazati, mažem
mbar (znak za milibar)
mc (krat. za irsko mac)
Md (znak za mendelevij)
ME i MEX (znak za Meksiko)
med. (krat. za medicinski)
medalja

medaljon
medicina
medicinski (prema medicina)
medij i medijum
medja (granica, umejak)
**Medjimurska županija i Međi-
 murska županija**
medju (prij.)
Medjugorje i Međugorje (geogr.)
medjunarodan, medjunarodna (inter-
 nacionalan)
mefisto (človik s osebinami Mefista)
Mefisto (ime vruga, v. str. 94)
megaerg
megaherc
mejl i mail (e-pošta, elektronska
 pošta)
mekak, meka
Mekinić
Meksiko (geogr.), Sjedinjene Mek-
 sičke Države (država)
memorija
mendelevij (Md)
mercedes (po imenu Mercedes)
Mérimée, Mériméea, Mériméeu (čit.
 Merime, Merimeea, Merimeu)
Merkur (astr.)
Meršić-Žgančev (posv. pridj. od
 autorskoga para Meršić-Žganec)
mesar
Mesarovi (hižno ime prema mesar)
Mesijaš
meštar, meštra
metati, mećem, meći
Mg (znak za magnezij)
MHz (znak za megaherc)
michiganski (odn. pridj. prema
 Michigan)
Mihac (um. od Mihovil)
Mihać (pripadnik Mihaćevih)
Mihaćevi (hižno ime prema Mihac)

Miholja (svetak sv. Mihovila)
Mihovil
Mikini (hižno ime prema Miko)
Miko (um. od Mikula, pripadnik Mikinih)
mikroamper
Mikronezija (geogr.), Savezne Države Mikronezije (država)
Mikulinja (svetak, Sveti Mikula)
milibar
milijarda
miliji (komp. od mio)
mililitar, mililitra
milimetar, milimetra
Milištrof (Miedlingsdorf)
Milištrofac, Milištrofca
Milištrofci
Milištrofka
milištrofski
milja (nautička milja, kopnena milja)
milje, miljea (sredina)
Milka (čokolada Milka)
Miloradićev (posv. pridj. od Miloradić)
milost, milosti, milošću i milošćom
milostan, milosna
milostivan, milostivna
milovati, milujem, miluj
MIM (krat. za Mlada inicijativa Mjenovo)
Mimi (nadimak)
min (krat. za minuta, znak: ')
ministar, ministra (ministar Bach)
Ministarstvo vanjskih poslova
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS)
minivan
minus-pol
minus-tolerancija
miran, mirna
mirenje

Miró, Miróa, Miróu
misao, misli, mišlju i mišljom
misaoni
Misec (astr.)
misec (opći pojam: misec maj)
misečina (uv. od misec)
misečni (prema misec)
misililac, mislioca
misлити, mišljen
Mississippi, Mississippija (geogr.)
miš
Mišić (nadimak)
mišić (um. od miš; muskul)
mišljenje
mitološki
Mjanmar (geogr.), Unija Mjanmar (država)
Mjenovac, Mjenovca
Mjenovci
Mjenovka
Mjenovo (Kroatisch Minihof)
mjenovski
mjera
mjerni (prema mjera, mjerna jedinica)
mjesni, mjesna (prema mjesto)
mjesto
mjesto i namjesto (prij.)
MK i MOC (znak za Makedonija)
ml (znak za mililitar)
ml. (krat. za mladji)
mlad (kom. mladji)
Mlada inicijativa Mjenovo (društvo, krat. MIM)
Mlada tamburica Filež (društvo)
mladenac, mladenca (mladić)
mladenački (prema mladenac)
mladić (mladenac)
mladohižnik
mladji (kom. od mlad)
mlatac, mlatca i mlaca (mlatić)
mlatić (mlatac)

mлатiti, mlaćen
mledan, mledna (mršav)
Mletačka Republika (geogr., Venecija)
mličan, mlična (prema mliko)
Mlična staza (astr.)
mliko
mlin i malin
mlrd. (krat. za milijarda)
mm (znak za milimetar)
Mn (znak za mangan)
MN i MNE (znak za Crna Gora)
mn. (kratica za množina, gram.)
mnogo (čuda)
mnogokrat
množenje (multiplikacija)
množina (plural, gram.)
množiti (multiplicirati)
Mo (znak za molibden)
mobbing i mobiranje
moć, moći, moću i moćom
moći, morem, mogla, mogao
modalan, modalna
modalna ili načinska rečenica (gram.)
model
moderan, moderna (moderna galerija)
moderna (knjiž. smir)
Moderna galerija (muzej)
moguć (bogat, vjerojatan)
mogućnost, mogućnosti, mogućnošću i mogućnošćom
Moj novi minimulti (časopis)
molba
Moldavija (geogr.), Republika Moldavija (država)
molibden (Mo)
Molièrov (posv. pridj. prema Molière)
molitvenik
moljar (farbar, ličilac)

Monako (geogr.), Kneževina Monako (država)
Monarhija (Austro-Ugarska Monarhija)
Mongolija (geogr., država)
Montafon (geogr.)
montafonka (krava)
Montafonka (stanovnica Montafona)
Monte Carlo (geogr.)
morati
Moravska (geogr., Mähren)
Moravsko polje (geogr., Marchfeld)
morebit (pril.)
morje
Mozambik (geogr.), Republika Mozambik (država)
Mozart
MP3-player
mračan, mračna (prema mrak)
mračiti se
mrak
mrazan, mrazna
mravnoća
mražnjak
mrčenje (pomračenje: mrčenje Miseca/Sunca)
mrčina (mračnina, škurina)
mrhunac, mrhunca i **mrhunac**
mrhunčnjak i mrvunčnjak
mrk (mračan)
mrskoća (prema mrzak)
mršav (mledan)
mrtav, mrtva, mrtvi
mrtvac
mrtvački (prema mrtvac)
Mrtvih god (svetak)
Mrtvo morje (geogr.)
mrvice (droptinka)
mrvičica (um. od mrvica)
mrhunac, mrvunca i **mrhunac**
mrhunčnjak i mrhunčnjak

mrzak, mrska
mrziti
mrži (komp. od mrzak)
mržnja
MS-DOS (krat. za Microsoft Disk Operating System, mikrosoftov diskovni operacijski sistem)
mučan, mučna (prema muka)
mučenički (prema mučenik)
mučenik
Mučindrof (Großmutschen)
Mučindrofac, Mučindrofca
Mučindrofci
Mučindrofka
mučindrofski
mučitelj
mučiti
mudar, mudra
mudrac
mudrački (prema mudrac)
muha
mūka (bijela muka)
muka (muka Kristuševa)
mukotrgan, mukotrpna
mulatovati, mulatujem (lumpati, piti)
multi (krat. za multinacionalni koncern)
multiplicirati (množiti)
München (geogr.)
Mura (geogr.)
mušica
muški (prema muž: muški rod, gram., krat. m. r.)
Muški zbor Harmonija (društvo)
muško, muškoga (prema muž: muško dite)
mušt
muz. (krat. za muzički)
Muzej grada Beča
Muzej suvrime ne umjetnosti
muzički (prema muzika, krat. muz.)

muzika (glazba)
mužika (muzika)
MW (znak za megavat)

N

N (krat. za nominativ, gram., znak za dušik, znak za njuton, međunarodna krat. za sjever)
n. (krat. za neutrum, sridnji rod, gram.)
N. B. (krat. za nota bene, bilješka)
N. N. (krat. za ime nepoznato)
Na (znak za natrij)
nabosti, nabodem, nabodi, nabola, nabol, nabodjen
nabranje
nabrajati
Nacionalna banka
Nacionalna biblioteka
načelnica (načelnica Radić)
način
načinska rečenica (modalna rečenica, gram.)
načinski (prema način)
načisto (pril.)
nadaleko (pril.)
nadalje (pril.)
naddržavni
nadesno (pril.)
nadgradnja
nadimak, nadimka (dodatni naziv)
nadiv, nadivi, nadivlju i nadivom
nadjačati (obladati)
nadletiti
nadnaravan, nadnaravna (zvrhunaravan, nadzemaljski)
nadom (domom, u stan, pril.)
nadomjesni (prema nadomjestak)

nadomjestak, nadomjestka (nadomješćenje)
nadomjestiti, nadomješćen
nadomješćati
nadomješćenje (nadomjestak)
nadozidati, nadozidam i nadozidjem, nadozidaj i nadozidji, nadozidan i nadozidjen
nadražen (razdražen)
nadzemaljski (nadnaravan)
nadzeman, nadzemna (nad zemljom)
nadzornica
nadzornik
nagao, nagla
naglas (pril.)
naglasak, naglasaka (akcent, gram.)
naglasiti, naglasim, naglašen
nagovoriti
nagrada
Nagy, Nagy, Nagy (čit. Nadj, Nadja, Nadju)
Nagyev (posv. pridj. prema Nagy)
nahadjati se
naj- (u superlativu se piše skupa s pridjevom: najjači, najjalniji, najjasniji, najjederniji, najjednostavniji, najjeftiniji, najjužniji)
najjači
najperzeti si
najti, najdem, najdi, našao, našla, najden
najzad (pril.)
najzaddojti, najzaddojdem, najzaddojdi, najzaddošla, najzaddošao
najzadržati (se), najzadržim (se)
nakraj (pril.)
nakratki (pril.)
nakriž (pril.)
nalagati, nalažem, nalaži
nalivo (na livu stran, pril.)
naložiti

Nama, Name (krat. za Narodni magazin)
namakati, namačem, namači
Namibija (geogr.), Republika Namibija (država)
namjesto i mjesto (prij.)
nanofarad (mjera)
nanometar, nanometra
nanosekunda
napajači (pridj.: napajanje korito)
napajati
napamet (pril.)
napisati, napišem
napodne (pril.)
napojiti
napomena
napon (napetost, visoki napon)
naprotiv (pril.)
napuniti, napunjen
Narda (Mala Narda, Kisnarda i Velika Narda, Nagynarda, H)
Nardanač/Nardarac, Nardanca/Nardarca
Nardanci/Nardarci
Nardanka/Nardarka
nardanski /nardarski
narod
naroditi se, narodjen
narodna grupa
Narodna stranka
Narodna visoka škola
Gradišćanskih Hrvatov (HNVŠ)
narodni
narodnjak
naručiti
narudžba
nasamariti
nasladan, nasladna (pohotljiv)
nasladjivati se, nasladjujem se, nasladjuj se (uživati)
naslipi (pril.)
naslonjač

nastajati, nastajem, nastajala, nastajao
nastanak, nastanka (početak)
nastati, nastanem, nastani, nastala, nastao
nastavljati
nastran (pril.)
nastup
Naša teta Kate (naslov pjesme)
našiti, našijem, našij, našit
natakati, natačem, natači
natčlovik
naticanje (konkurencija)
Naticanje u strani jeziki (priredba)
naticatelj
naticati se, natičem se, natiči se (presiganjati se)
natkomisar
natkriliti
natkriti, natkrijem, natkri, natkrla i natkrla, natkro i natkrio, natkrt
natočiti
natpastir
natpis
natpjevati
natporučnik
natprirodan
natrij (Na)
natući, natučem, natuci, natukla, natukao, natučen
naučan, naučna (naviknut, obiknut)
naučni (prema nauka, znanstven)
nauka (znanost)
naumburški (odn. pridj. prema Naumburg)
Nauru (geogr.), Republika Nauru (država)
nautički
navada (navika, pravica, običaj, tradicija)
navadan, navadna (običajan, tradicio-

nalan)
navažati
navečer (pril.)
navijač
navijački
navijeke (pril.)
navika (navada, pravica, običaj)
naviknut (obiknut, naučan)
navodniki („ „“)
navoziti, navožen
navrijedi (pril.)
nazadnje (pril.)
naziv
nazloban, nazlobna
nazvistiti, nazvistim, nazvišćen
NB (krat. za Nikola Benčić)
Nb (znak za niobij)
Nd (znak za neodimij)
ND (znak za Neusiedl am See, Niu-zalj)
NE (medjunarodna krat. za sjevero-istok)
Ne (znak za neon)
ne (pišemo odvojeno od glagola, s iznimkom glagolov **neću**, **neka**, **nes-tati**)
nebesa (pl. od nebo)
nebeski (prema nebo)
nebesko tijelo
nebo, pl. nebesa
nečiji
nečistoća
nećak
neću, nećeš, neće, nećemo, nećete, nećedu
nedobar, nedobra
negacija (niječnica, nijekanje)
negdo
nego (suprotivni vez.)
nehrvat
neiskren (himben, folišan)

neistina
nejasnoća
nejednakost, nejednakosti, nejednakošću i nejednakošćom
neka, nekamo, nekatе
nekakov
neki
nekolik
nekriv
nekvašen (prez kvasa)
nemir
nemiran, nemirna
nemoć, nemoći
neod. n. (krat. za neodredjeni način, infinitiv, gram.)
neodimij (Nd)
neodlučan, neodlučna
neodredjen (neoredjeni oblik pridjeva, gram.)
neodredjeni način (infinitiv, gram.)
neodredjenost, neodredjenosti
neolitik (mladja kamena dob)
neon (Ne)
neoženjen
Nepal (geogr.), Kraljevina Nepal (država)
neposredan, neposredna (direktan)
nepostojani (nepostojano a, gram.)
nepremisljiv (indeklinabilan, nesklonjiv, gram.)
neprestano (pril.)
neprijatelj
neprilika
neptunij (Np)
nered
nesigurnost, nesigurnosti, nesigurnošću i nesigurnošćom
nesklonjiv (indeklinabilan, nepremisljiv, gram.)
nesloga
nesrića

nestajati, nestajem
nestati, nestanem, nestani (skrsnuti)
nesv. (krat. za nesvršeni, imperfektivni, gram.)
nesvršeni glagol (imperfektivni glagol, gram.)
nešto
neto-zaslužak, neto-zaslužka
Netrebkin (posv. pridj. prema Netrebko)
Netrebko
neudata
nevidljiv
Newfoundland (geogr.)
new look (novi izgled, pogled)
New York, New Yorka (geogr.: odaljenost New York – London)
Newyorška filharmonija
newyorški (prema New York)
nezavisan, nezavisna
nezavisno složena rečenica (gram.)
Ni (znak za nikal)
nicati, ničem
ničiji
nigdo
Niger (geogr.), Republika Niger (država)
Nigerija (geogr.), Savezna Republika Nigerija (država)
nijansa
niječna partikula (gram.)
niječnica (negacija)
nijekanje (negiranje, negacija)
nikako (pril.)
nikakov
nikal (Ni)
Nikaragua (geogr.), Republika Nikaragua (država)
niki
nikolik
Nimac, Nimca

nimam, nimaš, nima, nimamo, nimate, nimaju
Nimci
Nimica
Nimška (geogr.), Savezna Republika
Nimška (država)
Nimška Čenča (Deutsch Tschantschendorf)
nimški
nimško-hrvatski
nimško-poljski
niobij (Nb)
nisam, nisi, nije, nismo, niste, nisu
niskoća
niskorazredan, niskorazredna
ništo
Niuzalj, Niuzlja (Neusiedl am See, ND)
Niuzaljsko jezero (geogr.)
nizak, niska (um. niži)
nizati se, nižem se, niži se (biti poredjen jedan za drugim)
nizina
Nizozemska (geogr.), Kraljevina
Nizozemska (država)
niži (um. od nizak)
no (inter.)
No (znak za nobelij)
Nobel
nobelij (No)
Nobelova nagrada
nobelovac, nobelovca
nobl
noć, noći, noću
noćni
noga
nogica (um. od noga)
nogometni (opći pojam: nogometno društvo)
nom (krat. za nomen, imenica, gram.)
Norveška (geogr.), Kraljevina Nor-

veška (država)
nositi, nošen
nosorog (rinoceros)
nostalgicar
nostalgija
nošnja
notica (bilješka)
Nova Gora (Neuberg im Burgenland)
Nova Prerava (Nový Přerov, CZ)
Nova Ves (Chorvátska Nová Ves, SK)
novac, novca (pinez)
novacija
novčanica (banknota)
novčarka
Novi glas (časopis)
Novi Grad (Güssing)
Novi svit (Amerika)
Novi Zeland (geogr., država)
novinar
novinarski (prema novinar)
novine
novinski (prema novine)
Novo ljeto (svetak)
Novo Selo (geogr., Neudorf bei Parn-dorf)
Novogorac, Novogorca
Novogorci
Novogorka
novogorski
novoljetni (prema Novo ljeto)
novorodjen
novorodjenče, novorodjenčeta, mn.
novorodjenčici
Novoselac, Novoselca (prema Novo Selo)
Novoselci
Novoselka
novoselski
nož
nožac (um. od nož)
nožić (um. od nož)

Np (znak za neptunij)
npr. (krat. za naprimjer)
nuglast
nuklearan, nuklearna
num. (krat. za numerus, broj, gram.)
nuncij
nutri (pril.)
NW (medjunarodna krat. za sjevero-zapad)

NJ

njihati (se), njišem (se), njiši (se)
njufaundlanac, njufaundlanca
(kucak)
njuh
njušiti
njuškalo

O

O (krat. za objekt, gram.)
o. lj. (krat. za ovo ljeto)
o. m. (krat. za ovoga miseca)
obadva, obadvi
obao, obla (krugao)
obavijest, obavijesti, obaviješću i obaviješćom
objelati
objelivati, objelujem, objeluj
obećanje
obećati, obećam, obećaj
običaj (navada, pravica)
običajan, običajna (navadan)
običan, obična
obiknut (naviknut, naučan)

obist, obisti, obišću i obišćom
obistan, obisna (razuzdan)
orbitati, obićem, obići
objasniti, objašnjen
objašnjavati (razlagati)
objašnjenje
objekt
obladati (nadjačati)
oblati
oblići (se), obličem (se), oblici (se), oblikla (se), oblikao (se), obličen
oblik (forma)
oblikovanje
obločić (um. od oblok)
oblok
obnoviti, obnovljen
obraditi, obradim, obradjen
obradjivati, obradjujem, obradjuj
obramba
obrambeni
obraniti, obranim, obranjen
obrnuti, obrnem, obrnut
obuti, obujem, obuj, obula, obuo, obut
ocat, octa
ocean
oci (mn. od otac)
ocijeniti
ocjena
OCR (krat. za Optical Character Recognition, optičko čitanje znakov)
očalji (pl. t.)
oče (V od otac)
očekivati, očekujem
Očenaš (molitva)
očev (posv. pridj. od otac)
Očev dan (svetak)
očimetanje (predbacivanje, prigovor)
očinski (prema otac)
očinstvo
očividac, očividca i očivica, mn. oči-

vidci i očivici
očividan, očividna
očko (um. od otac)
očuh
očuvati
odahnuti, odahnem
odaja
odaljen
odaljenost, odaljenosti, odaljenošću i
 odaljenošćom
odaljiti se
odan (privržen)
odavle (pril.)
odgoj
odgovarati
odiliti, odiljen
odlučnost, odlučnosti, odlučnošću i
 odlučnošćom (energija)
odmah (pril., velje)
odn. (krat. za odnosni)
odnosno (pril.)
odrasti, odrastem, odrasti, odrasla,
 odrastao, odrasćen
odreći se, odrećem se, odreci se,
 odrekla se, odrekao se
odredjivati, određujem (definirati)
odreketati se, odrekećem se, odrekeći
 se, odreketala se, odreketao se
odrizati, odrižem, odriži, odrižen
odstupati
oduševljenje
odvajati
odvojiti, odvojen
odzvanjati (glušati, odbijati se)
ofer (aldov, žrtva)
oficijalan, oficijalna (služben)
ofriškati
oganj, ognja
ognjen (vruć, žarak)
ognjeni (zali, vrag)
ognjobranac, ognjobranca (ognjoga-

sac)
ognjobranski (prema ognjobranac)
ognjogasac, ognjogasca (ognjobra-
 nac)
okripiti (se), okripljen
okvir
olakšanje
olakšati
oleandar, oleandra
oligarh (bogatuš)
olovo (Pb)
om (po imenu Ohm, znak Ω)
Oman (geogr.), Sultanat Oman (drža-
 va)
omraziti, omražen
ončas (pril.)
online (izravno priključen)
o-noge
OP (znak za Oberpullendorf)
opat
opatica
opatija (kloštar s opatom)
opatija sv. Martina
Opatija-Matulji (stanica)
opaziti, opažen (upametzeti, zagleda-
 ti)
općeslavski
opći
opći pojam (apelativ, za razliku od
 vlastitoga imena, gram.)
općina
općinski (prema općina)
Općinski savjet (odredjeni općinski
 savjet: Općinski savjet Cindrofa, v.
 str. 99)
općinski savjet (opći pojam)
općinski ured
opel (v. str. 100)
Opel Astra (v. str. 100)
open air (pod vedrim nebom)
opet

opica
opičica (um. od opica)
opisati, opišem, opiši, opisan
opkoliti, opkoljen
oprašćati
opravdan
oprostiti, oprošćen
oprošćenje
opsidati, opsidam i opsidjem, opsidaj i opsidji
opskrbiti, opskrbljen
opslav. (krat. za općeslavski)
opstriti, opstrem, opstri, opstrla, opstro, opstrt
opšiti, opšijem, opšij, opšit
opteretiti, opterećen
optikati, optičem, optiči
optužiti
opus
orao, orla
Orden sv. Martina
ORF, ORF-a (krat. za Österreichischer Rundfunk)
organ
organizacija
organizator
organski (prema organ)
orgule
orhideja
orih
orihovica (orišnica)
orijentacija
orišac, orišca (um. od orih)
Orišićevi (hižno ime prema Orišić)
orišni (prema orih)
orišnica (orihovica)
orkan
orkestar, orkestra
Orlando (posv. pridj. prema Orlando)
orsag (država)

ortodoksan, ortodoksna (pravoslavan, pravovjeran)
ortodoksija (pravoslavlje, pravovjerve)
OS (znak za Osijek, Osječko-baranjska županija)
Os (znak za osmij)
osa
osam
osamnaestkaratni (18-karatni)
osebujan, osebuja
osebujno (pril.)
osebujnost, osebujnosti, osebujnošću i osebujnošćom
Osijek (geogr.)
osinjak (osinje gnjazdo)
osinji (prema osa)
osirotiti, osiroćen
Osječko-baranjska županija
oslobadljati
osloboditi, oslobodim, oslobodjen
osmeri (osmera blaženstva)
Osmansko/Otomansko/Tursko Carstvo
osmi
osmij (Os)
osnova (temelj)
osnovati, osnujem, osnuj (utemeljiti)
Osnovna škola Bandol (OŠ Bandol)
osnovni (osnovna škola)
osnovnoškolski (prema osnovna škola)
osoba (peršona)
osobni (peršonski)
osobno ili **peršonsko ime** (krsno ime, prezime i nadimki)
ostaviti, ostavljen
ostvarivati, ostvarujem, ostvaruj (realizirati)
OŠ (krat. za Osnovna škola)
otac, oca

Otac Bog (vjer.)
Otava (Antau)
Otavac, Otavca
Otavci
Otavka
otavski
otfućkati
othraniti
otirati
otkad/otkada i od kada (pril.)
otkinuti, otkinem
otkoracati
otkrhati
otkriti, otkrijem i otkrem, otkrij i
otkri, otkrila i otkrla, otkrio i otkro,
otkrit i otkrt
otkrivač
otkrivački (prema otkrivač)
Otkupitelj (Jezuš)
otkupitelj (opći pojam)
otkupiti, otkupljen
otkupljenje
otkvačiti
otok
Otomansko/Osmansko/Tursko
Carstvo
otpadnik
otpasti, otpadem, otpala, otpao,
otpadjen
otpeljati
otpiliti, **otpiljen**
otpirati
otpisati, otpišem, otpiši, otpisala,
otpisao, otpišen
otpjevati
otplatiti
otpluti, otplujem, otpluj
otpodne (pril.)
otpor (suprotstavljanje, električni
otpor)
otpovidati

otpraviti, otpravljen
otprimiti, otprimljen
otpustiti, otpušćen
otputovati, otputujem, otputuj
otpuziti
otvarati (otpirati)
out (vani, izvan mode, nesuvrimen)
ovca
ovčar
ovčarski (prema ovčar, ovčarski
kucak)
ovčica (um. od ovca)
ovčinja i ovčji (prema ovca)
ovde-onde
ovkraj
ÖVP, ÖVP-a (krat. za Österreichi-
sche Volkspartei)
OW (znak za Oberwart)
Oxford (geogr.)
oxfordski (prema Oxford)
Oxfordski rječnik
označivati, označujem, označuj
ozvučivanje (sonorizacija)

P

P (znak za fosfor, znak za paskal,
krat. za predikat, gram., znak za
Sankt Pölten, znak za pišaka u šahu)
P. S. (krat. za post scriptum)
PA (znak za Pazin, Istarska županija)
Pa (znak za protaktinij)
pacemaker (čit. pejsmejker, srčani
stimulator)
pacifizam, pacifizma
pad
Padova (geogr.)
Pag (geogr., otok i grad)
pahač

pahački (prema pahač)
pahati, pašem, paši (kaditi, kuriti)
PAIN, PAIN-a (krat. za Panonski institut)
Pajngrčan
Pajngrčani
Pajngrčanka
pajngrčanski
Pajngrt (Baumgarten im Burgenland)
pakao, pakla
Pakistan (geogr.), Izlamska Republika Pakistan (država)
Pakt za stabilnost u jugoistočnoj Europi
paladij (Pd)
palatalizacija (gram.)
Palau (geogr.), Republika Palau (država)
pamćenje
pamet, pameti, pameću i pamećom
pametn, pametna
pametiti, pametim, pamćen (spominjati se)
Panama (geogr.), Republika Panama (država)
pandiljak i ponediljak
panika
pank i punk
pankreas
Panonija (geogr.)
Panonska gimnazija Gornja Pulja
Panonska nizina (geogr.)
panonski (prema Panonija)
Panonski institut (PAIN)
papa (opći pojam: papa Ivan Pavao I.)
Papin (posv. pridj. prema Papa)
Papua Nova Guineja (geogr., država)
parada
paragraf
Paraguaj i Paragvaj (geogr.), Republika Paraguaj (država)

paraliza (ukočenost, drivenost)
Parapatićev Brig (Parapatitschberg)
parfem
pariški
Pariški ugovor (1951.)
Pariz (geogr.)
park
park and ride (parkiralište)
parobrod
part. (krat. za particip, gram.)
parti i party, partija, mn. partiji
participirati
partija (stranka: politička partija)
partijski (stranački)
partikula ili čestica (gram.)
party i parti, partija, mn. partiji
pas, psa (kucak, cucak)
pas (struk; hlačnjak, remen)
paskal (prema imenu Pascal)
pasmina (rasa)
pasti, padem, padi, pala, pao
pasti, pasem, pasi, pasla, pasao, pašen (pasti krave)
pastir
pastirče, pastirčeta, pl. pastirići (um. od pastir)
pastirić (um. od pastir)
pastorak, pastorka (sin muža ili žene iz prethodnoga hištva)
pastorče, pastorčeta (um. od pastorak)
pastorka (kćer/kći muža ili žene iz prethodnoga hištva)
paša (pašnjak)
pašnjak (paša)
paušala
pauza (stanka)
paviljon
pay TV (plaćena televizija)
paziti
pazljiv i pažljiv
pazuh

pažljiv i pazljiv
pažnja
Pb (znak za olovo, plumbum)
pčela
Pd (znak za paladij)
pean (kirurški instrumenat, prema Péan)
pečat (žig)
pečen (prema peći)
peč, peći, peću i pećom
peći, pečem, peci, pečuci, pekla, pekao, pečuci, pečen
pedagogija
pedagoški (prema pedagogija)
pedagoški institut
Pedagoški institut Gradišća (odredj-
eni)
Pedagoška visoka škola (prije Peda-
goška akademija)
pedeset
pedesetjednina (jedna pedesetjedni-
na: 1/51, dvi pedesetjednine: 2/51)
Pelé, Peléa, Peléu
peljač
peljački (prema peljač)
Penelopin (posv. pridj. prema Pené-
lope)
penzija
perfektivni (svršeni, gram.)
perina (blazina, dunja)
perioda (dob, epoha, era, razdoblje)
perječihanje
personal i perzonal
peršona (osoba)
peršonski (osobni, prema peršona)
peršonsko ili osobno ime (krsno ime,
prezime i nadimki)
Peru (geogr.), Republika Peru (drža-
va)
Perun (slavski bog)
Pervanac, Pervanca

Pervanci
Pervane (Kleinmutschen)
Pervanka
pervanski
pest (šaka, pešćica)
pešćica (um. od pest)
Pešta (geogr., Budimpešta)
pet tisuć (ali: dvitisuć)
Petar, Petra
Petarštof (Petersdorf, Mali i Veliki)
Petarštofčan
peteh (petelj, pivac)
petelj (peteh, pivac)
petešić (um. od peteh)
Peticrikva (Fünfkirchen, Pécs, H)
petmilioni
petnaestgodišnji (15-godišnja škola-
rica)
Petrov (posv. pridj. od Petar)
Petrova (svetak)
Petrovišćan i Petrovoselčan
Petrovišćani i Petrovoselčani
Petrovišćanka i Petrovoselčanka
petrovišćanski i petrovoselski
Petrovo Selo (Szentpéterfa, H)
Petrovoselčan i Petrovišćan
Petrovoselčani i Petrovišćani
Petrovoselčanka i Petrovišćanka
petrovoselski i petrovišćanski
petstoveti
pet-šest
pf. (krat. za perfekt, prošlo vrime i za
perfektivni, svršeni, gram.)
pianissimo (muz.)
piano (muz.)
Picasso, Picassa, Picassu
pidžama
piercing (probadanje kože)
pijan
pijanac, pijanca (pilac)
pijesak, pijeska

pijuk (jastreb, kokošar)
pijukanje
pijukati, pijučem, pijuči
pila
pilac, pilca (pijanac)
piljavka
piljenice
pinez
pinezi, pinez (mn. od pinez)
Pinka (geogr.)
Pinkovac, Pinkovca (Güttenbach)
pinkovački/pinkovski
Pinkovčan
Pinkovčani
Pinkovčanka
Pio, Pija
pir
Pirandellov (posv. pridj. prema Pirandello)
pisaći (pridj., pisaći stol)
pisan (pisani jezik)
pisati, pišem, piši, pisala, pisao, pišući
pišak
piše (pril.)
Pitagora
pitagorejski (odn. pridj. prema Pitagora odn. Pythagoras)
pitati
piti, pijem, pij
pitom
pivac, pivca (peteh, petelj)
pivo Tuborg
pjesma
pjesme, pjesam (mn. od pjesma)
pjesnat i pješćan (prema pijesak)
pjesnički (prema pjesnik)
pjesništvo (poezija)
pjesnik (poet)
pješćan i pjesnat (prema pijesak)
pješćenka

pjevač
pjevački (prema pjevač)
pjevati
PL i POL (znak za Poljska)
pl. (krat. za plural, množina, gram.)
pl. t. (kratica za plurale tantum)
placa
plač
plačko (plačljivko)
plačljiv
plačljivko (plačko)
plaća
plaćati
plaćnik
pladanj, pladnja (tanjur)
pladnjić (um. od pladanj)
plah (strašljiv, bojažljiv)
plahnuti, plahnem
Plajgor (Ólmod, H)
Plajgorac, Plajgorca
Plajgorci
Plajgorka
plajgorski
plakati, plaćem, plaći
plan
plašiti
platin (Pt)
platiti, plaćen
plato, platoa
Plava džamija
plavo-bijelo-plav
plaža
pleistocen
plejada
pleme, plemena
plemić (aristokrat, velikaš)
plemički (prema plemić)
plenum
Plitvička jezera (geogr.)
pljusak, pljuska (jaka godina, zaljiv)
ploča (tabla)

plperf. (krat. za pluskvamperfekt)
pluća, pluć (pl. t.)
plurale tantum, mn. pluralia tantum
 (jednbrojna rič, samo u množini,
 gram.)
pluskvamperfekt (pretprošlo vrime)
plus-pol
plutonij (Pu)
PLZ (znak za poljski zloti)
Pm (znak za prometij)
Po (znak za polonij)
po človičju (pril.)
po domaću (pril.)
po kucju/kucinju (pril.)
po našu (pril.)
po seosku i po selsku (pril.)
po vašu (pril.)
pobрати, poberem, poberi
počastiti, počašćen
početak, početka (nastanak)
početi, počnem, počni, počela, počeo,
počet
početnik
podatak, podatka
poddijalekt
Podgorac, Podgorca
Podgorci
Podgorje (Oberpodgoria)
Podgorka
podgorski
podmučkoma (pril.)
podnoć (pril.)
podnositi
podnošljiv
podnožje (podnožje briga)
podredjen
podredjena rečenica (gram.)
podrugljiv
podstava
poduhnuti, poduhnem
podušnuti, podušnem

poduzeće (firma)
poduzeti, poduzmem, poduzmi
 (započeti)
podužiti
podvarati
podvornica (službena)
podvornik (sluga)
podzeman, podzemna (pod zemljom)
poet (pjesnik)
poet. (krat. za poetski)
poetski
pogadjati se (pregovarati; slagati se)
pogibel, pogibeli
pogibelan, pogibelna
poglavar
poglavlje
pogoditi se (dogovoriti se, sporazu-
 miti se)
pogovor
pohadjati
pohenjati (pojenjati)
pohlepan, pohlepna (lakoman)
pohlepnjača
pohlepnjak
pohotljiv (nasladan, željan)
pojam, pojma
pojaviti se
pojedini
pojedinnost, pojedinosti, pojedinošću i
pojedinošćom (detalj)
pojednostavljenje
pojenjati (pohenjati)
pojisti, pojim, poji, pojila, pojio
pojti, pojdem, pojdi, pošla, pošao
pokazan, pokazna
pokazna zamjenica (demonstrativni
 pronomen, gram.)
pokr. (krat. za pokrajinski)
pokrajina (krajina)
pokrajinski
pokratiti, pokratim, pokraćen

pokret
pokrivač
pokrivati
pol (pril., pol ure)
polako (pril.)
polbrat
polhrvat
policija
polotok i poluotok
polnavodniki (' ')
polonij (Po)
polovica i polovina
polovičan, polovična (prema polovica)
polovina i polovica
položaj
položiti
polsloženica
polugar, polugra
poluotok i polotok
poluvrime, poluvrimena
Poljanci (Hrvati Željezanskoga i Matrštofškoga kotara)
Poljanci (Podler)
Poljanac, Poljanca
Poljanka
poljanski
polje
poljodjelac, poljodjelca (seljak)
Poljska (geogr.), Republika Poljska (država)
pomagač
pomagački (prema pomagač)
pomagati, pomažem, pomaži, pomagala, pomagao
pomalo (pril.)
pomastiti, pomašćen
pomesti, pometem, pometi, pomela, pomeo, pometen
pomnožavati se
pomoć, pomoći, pomoću i pomoćom

pomoći, pomorem, pomози, pomogla, pomogao, pomoreno
pomoćnik
pomračenje (mrčenje: pomračenje Miseca/Sunca)
ponašati se (držati se, vladati se)
ponediljak i pandiljak
poni, ponija
poniji, mn. od poni
ponoviti, ponovim
pop
popiliti, popiljen
pop-muzika, pop-muzike
pop-pjevač, pop-pjevača
porast
porastan, porasna
Porčan (prema Porka)
porijeklo
Porka (Burg)
porod
poroditi, rođen
porodjajni (prema porod)
Port Arthur, Port Arthura, Port Art-huru
Portugal (geogr.), Republika Portugal (država)
pos. (krat. za posesivni, posvojni, gram.)
posaditi, posadjen
posao, posla
posići, posićem, posici, posikla, posikao, posičen
posigati, posižem, posiži
posljednji
posljedica
posrkati, posrćem, posrči, posrčen
postaja (štacija, stanica)
postaviti
postepeno (pril.)
postojati, postojim, postojeći (egzistirati)

posttraumatski
posuda
posuditi
posudjenica (posudjena rič)
posv. (krat. za posvojni, posesivni, gram.)
posvidočiti
pošta
pošten
poštovani
potcijeniti
potencijal
potkopati
potkova
potkovati, potkujem, potkuj
potočić (um. od potok)
potočni
potočnica
potok
potom (pril.)
potomac, potomca
potpis
potpitanje
potplat
potpora
potpredsjednik
potresan, potresna
potriban, potribna
potribovati, potribujem, potribuj
potriboća
potripčina
potucati
potuketati, potukećem, potukeći
poudavati
povesti, povezem, povezi, povezla, povezao, povežen
povezati, povežem, poveži, povezan
povezivati, povezujem, povezuj
povidač
povidački
povidati, povidam, povidaj, povidala,

povidao (pričati)
povidati, povim, povi, povidala, povidao (reći, javiti)
povijesni (historijski)
povijest, povijesti, poviješću i poviješćom (historija)
povijestan, povijesna (historičan)
povjesničar (historičar)
površina (areal)
pozdrav
pozdraviti, pozdravljen
pozdravljati
pozitivan, pozitivna
pozitivan-negativan
pozlatiti, pozlaćen
Požeška kotlina (geogr.)
Požeško-slavonska županija
požeti, požanjem, požanji, požet
Požon (geogr., Pozsony, Bratislava, Pressburg, SK)
Pr (znak za praseodimij)
pr. v. (krat. za prošlo vrime, perfekt, gram.)
prag
Prag (geogr.)
prah
prasac, prasca
prase, praseti, pl. prašćići
praseodimij (Pr)
prašak, praška (um. od prah: prašak za pranje Ariel)
prašan, prašna
Prašćevčan
Prašćevčani
Prašćevčanka
Prašćevo (Rehgraben)
prašćevski
prašćić (um. od prasac)
prašćići (mn. od prase)
prašiti
praški (prema Prag: praški djak)

Praški duet (film)
praško (ugar, užeg=Brache)
pravac, pravca (smir)
pravi
pravica (navada, navika, običaj; pravda)
pravičan (prema pravica)
pravičnost, pravičnosti, pravičnošću i pravičnošćom
pravilan, pravilna
pravilo
pravopis
pravopisan, pravopisna (pravopisni znak)
pravoslavan, pravoslavna (ortodoksan, pravovjeran)
pravoslavlje (ortodoksija, pravovjerje)
Pravoslavna crkva
pravovjeran, pravovjerna (ortodoksan, pravoslavan)
pravovjerje (ortodoksija, pravoslavlje)
praznina
praznovjerje
pražni (prema prag)
pred. i predsjed. (krat. za predsjednik)
preddiplomski
predjelati (=vorarbeiten, prema predjelati = überarbeiten)
predikat (gram.)
predjelati (prenačiti)
predlog i prijedlog (prepozicija, krat. prij., gram.)
predložiti
predmetak, predmetka (prefiks, gram.)
prednosni
prednost, prednosti, prednošću i prednošćom
predočiti

predodžba
predračun
predsjednik (prezident)
predsjednikov (posv. pridj. prema predsjednik)
predstava
predstaviti, predstavljen
predstavljач
predstavljачica
predstavljачki (prema predstavljач)
predstavljanje
predstavljati
predstavnički (prema predstavnik)
predstavnik
predviditi, predvidim, predvidjen
predvrimen
prefiks (predmetak, gram.)
pregladjen
pregled
pregledati
preglednik (revizor)
prekid
prekinuti, prekinem, prekini, prekinut
prelaz i prijelaz
prelaziti
prema
preminiti i prominiti, preminjen i prominjen
prenačiniti, prenačinim, prenačinjen (predjelati, preminiti)
prenašati
prenositi, prenošen
prep. (krat. za prepozicija, prijedlog, gram.)
preparandija
prepis
prepisati, prepisem, prepishi, prepisan i prepisšen
preporučati
preporučiti

preporuka
prepostavni
prepostavnost, prepostavnosti, prepostavnošću i prepostavnošćom
prepovid, prepovidi, prepovidju i prepovidom
prepovidati, prepovim, prepovi, prepovidala, prepovidao, prepovidan
prepozicija (prijedlog, gram.)
presići, presičem, presici, presikla, presikao, presičen
presidati, presidam i presidjem, presidaj
presiganjati se (naticati se)
preskrajan, preskrajna
presvet (iznad svega svet)
Presveto Trojstvo
prethistorijski
prethoditi, prethodim
prethodnik
pretkip
pretplatnik
pretpostaviti, pretpostavljen
pretprošlo vrime (pluskvamperfekt)
prevelik
prevod i prijevod
prevodilac, prevodioca (prevoditelj)
prevoditelj (prevodilac)
prevoditi, prevodjen
prevoz i prijevoz
prez (prij.)
prez. (krat. za prezent, sadašnje vrime, gram.)
prezent (sadašnje vrime)
prezentacija (predstavljanje)
prezenter
prezenterica
prezentirati (predstaviti)
Prezidij (krat. za Prezidij socijalističkih mandatarov hrvatskih i mišanojezičnih općin)

prezident (predsjednik)
prezime, prezimena (obiteljsko ime)
približavati se
približno
pridj. (krat. za pridjev)
pridjev (adjektiv, gram.)
pridjev trpni (pasivni particip, gram.)
pridjevski (prema pridjev)
pridružiti se
pridržati, pridržim, pridrži
pridržavati, pridržavam
prignuti se, prignem se, prigni se, prignut
prigovor (očimetaње, protest)
prihadjati
prij. (krat. za prijedlog)
prijedlog i predlog (gram., prepozicija)
prijelaz i prelaz
prijem
prijesan, prijesna (nekuhan)
prijevod i prevod
prijevoz i prevoz
prikaz
prikazati, prikažem, prikaži
prikčer (pril.)
prikoredan, prikoredna
prikorednost, prikorednosti, prikorednošću i prikorednošćom
priložni (pema prilog, adverbijalni, gram.)
primarijus
primorje
Primorsko-goranska županija
Primula officinalis (hlačice, jaglac, popove gaćice)
pripadnik (kotrig, član)
priručnik (leksikon)
Prisičan
Prisičani

Prisičanka**prisički****Prisika** (Peresznye, H)**prisposoditi**, prisposobljen (usporediti)**priti**, pridem, pridi, prišla, prišao

(dojti)

pritisak, pritiska (tlak)**privileg****privilegiran** (prema privileg)**privlačiti****privržen** (odan)**priznati**, priznat**prizvuk** (sporedan šum)**problem****probuditi**, probudjen**procesija****procvitati**, procvićem, procvići/proc-
vitaj**prodekan****prodikač****prodikački** (prema prodikač)**prodikaonica****prodikovati**, prodikujem, prodikuj**producirati** (proizvoditi)**produkt** (fabrikat, proizvod)**produktivan**, produktivna (prema
produkt)**prof.** (krat. za profesor: prof. Lukić,
prof. Lukića)**profesija** (zvanje)**profesionalan**, profesionalna
(stručan)**profesor** (krat. prof.)**Profesor Baltazar** (film)**profesorica****program****programirati****programist****proizvod** (fabrikat, produkt)**proizvoditi**, proizvodjen (producirati)**prokleti**, proklem, prokli, proklet**prokletstvo****promet****prometij** (Pm)**prometni** (prema promet)**prometnica** (cesta)**prometno sredstvo****promil****prominiti i preminiti**, prominjen i
preminjen**pron.** (krat. za pronomen, gram.)**pronomen** (zamjenica, gram.)**propis****proročanstvo** (prema prorok)**prorok****prorokovati**, prorokujem, prorokuj**prošiti**, prošen**prosjak****proslava** (svečevanje)**prost****prostoća****prostor****prosvititeljstvo****proširen****prošnja****protaktinij** (Pa)**protekcija****protest** (prigovor)**protestantizam**, protestantizma**Protestantska crikva** (Evangelička
crikva)**protestantska crikva** (zgrada)**protestni** (protestna nota)**protivdokaz****protuliće****provincijalac**, provincijalca**provincijalka****Pruka** (geogr., Bruck an der Leitha)**prvi** (prvi kat, prvi razred)**Prvi hrvatski slavistički kongres****Prvi maj** (svetak)**Prvi svitski boj**

Prvi štuk (kvart, dio sela, ali: prvi štuk/kat)
prvobitan, prvobitna
psić (um. od pas)
psiha
psovati, psujem, psuj
psovka
pšenica
pšenični (pšenični kruh, pšenična muka)
Pt (znak za platin)
PT i Pt (krat. za Petar Tyran)
ptica
ptičar
ptičica (um. od ptica)
ptičinji i ptičji
ptičji i ptičinji
ptić
Pu (znak za plutonij)
Pulitzerova nagrada
punk i pank
puncirati (otisnuti žig, utisnuti puncu)
punktum
punobrojan, punobrojna
punoljetan, punoljetna (odrašćen)
purgatorij i purgatorijum
pupavica (ehinacea, Echinacea)
pust
pustina
pustiti, pušćen
pušćati
Put (časopis)
put (krat: deseti put, pet puti)
put (staza, cesta)
putor
putovanje
puzipave
PŽ (znak za Požega, Požeško-slavonska županija)

Q

q (znak za kvintal, quintal)

R

r. (krat. za razred i za rod, gram.)
Ra (znak za radij)
raca
račak, račka
račun
radij (Ra)
radiji (mn. od radio)
radijski
radijus
radikalac, radikalca
radikalan, radikalna
radio, radija
radiomehaničar
radiostanica
rado (pril.)
radon (Rn)
radost, radosti, radošću i radošćom
radostan, radosna
radovati se, radujem se, raduj se
rahao, rahla
rahliti
Rajna (geogr., Rhein)
rakaš (kladnja)
rak-rana
RAM (krat. za Random Access Memory, privrimena memorija)
Ramac (Gornji i Dolnji, Ober-/Unter-rabnitz)
Ramčan
ranking (čit. renking, popis najboljih)
rano
rasa (pasmina)

rasipnjača (rasprudnjača)
rasipnjak (rasprudnjak)
raskoš, raskoši, raskošju i raskošjom
 (krasota, sjaj)
raskošan, raskošna
raskršće (križanje)
raslina (biljka)
rasol, rasoli, rasolju i rasoljom (salamura)
Rasporak, Rasporaka (Draßburg)
Rasporčan
Rasporčani
Rasporčanka
rasporčanski
rasprudnjača (rasipnjača)
rasprudnjak (rasipnjak)
rasrditi se
rastavan, rastavna
rastavna rečenica (disjunktivna rečenica, gram.)
rastavni veznik (disjunktivni veznik, gram.)
rasti, rastem, rasti, rastao, rasla
rasvjetljenje
raširiti
rating i rejting (postupak za ocjenjivanje peršon, situacijov i dr.)
Raušer (Gattendorf)
Raušerac, Raušerka
Raušerci
Raušerka
raušerski
Ravni kotari (geogr., krajina)
ravnica
ravnodušnost, ravnodušnosti, ravnodušnošću i ravnodušnošćom
ravnopravan, ravnopravna
ravnopravnost, ravnopravnosti
Rayev (posv. pridj. prema Ray)
razdoblje (dob, epoha, era, perioda)
razdražiti

različan, različna
razlika
razlikovati, razlikujem, razlikuj
razljubiti
razljutiti, razljućen
razlomak, razlomka
raznjihati, raznjišem, raznjiši
razrasti se, razrastem se, razrasti se, razrasla, razrastao, razrašćen
razred
razrizati, razrižem, razriži, razrižen
razumivanje
razumljiv
razvalina
razvezati, razvežem, razveži, razvezan i razvežen
ražalostiti, ražalošćen
ražariti
ražvalati (razuzdati)
Rb (znak za robidij)
Re (znak za renij)
reakcionaran, reakcionarna
realan, realna
realist
realistički (prema realist)
realitet (stvarnost)
reanimacija
Rebac, Repca (Rabnitzbach)
rečenica
rečenični
rečenični dio/dijel (gram.)
reći, rečem, reci, rekući, rekla, rekao, rečen
red
redji (komp. od rijedak)
redni broj (ordinalni broj, gram.)
redosljed
redovnica (koludrica)
redovnički (prema redovnik)
redovništvo
redovnik (fratar)

reforma
reformacija
regija
registar, registra
rejting i **rating** (postupak za ocjenjivanje peršon, situacijov i dr.)
reket
rekreacija
Reks (nadimak)
rektor
rektorica
relevantan, relevantna
remek-djelo, remek-djela (majstorsko/vrhunsko djelo)
remen (pas, hlačnjak)
rendgen (aparati, po imenu Röntgen)
renesansa (preporod)
renesansni (prema renesansa)
renij (Re)
reno (po imenu Renault)
renome, renomea
rentaš
reorganizacija
republika
republikanac, republikanca
restoran (restoran Dubrovnik)
revizor (preglednik)
rezime, rezimea
režim
režiser
Rh (znak za rodij, rhodon)
RI (znak za Rijeka, Primorsko-goranska županija)
Ricinja (Ritzing)
Ricinjčan
rič, riči, riču i ričom
Rihard Lavljega Srca (=Richard Löwenherz)
riječni (potočni: riječni promet)
rijedak, rijetka
rijeka

Rijeka (geogr.)
riješiti
rijetkost, rijetkosti, rijetkošću i rijetkošćom
Rim (geogr.)
Rimljan
rimljanski (prema Rimljan)
rimokatoličan
Rimokatoličanska crkva
rimokatoličanski
rimski (prema Rim)
Rimsko Carstvo
rinoceros (nosorog)
ripa
ripica (Raps)
ripišće (polje s ripom)
riskantan, riskantna
rizanac, rianza
rizati, rižem, riži, rizan i rižen
riziko, rizika
rječnik
rješenje
rkt. i **rkat.** (krat. za rimokatoličan)
Rn (znak za radon)
road pricing, road pricinga (cestarina po kilometraži)
rob
robidij (Rb)
rock i **rok**
rod (genus, gram.)
roda (gola, štrok)
rodan, rodna
rodij (Rh)
roditi, rodim, rođen
rodjendan
rodni list
Rohunac, Rohunca (Rechnitz)
Rohunčan
rok
roker
rok-muzika, rok-muzike

rok-pjevač, rok-pjevača
Rom
ROM (krat. za Read Only Memory, ispisana memorija)
romantika
romantizam, romantizma
Romkinja
romski
Röntgen (ime)
Rooney, Rooneyja, Rooneyju (čit. Runi, Runija, Runiju)
Rooneyjev (posv. pridj. prema Rooney, čit. Runijev)
ropkinja
ropski (prema rob.)
Rorigljanac, Rorigljanca
Rorigljanci
Rorigljanka
rorigljanski
Rorigljin (Rauhriegel)
Rosvar (Rusovce, SK)
Rosvarac, Rosvarca
Rosvarci
Rosvarka
rosvarski
rotvajler (pasmina Rottweiler)
Rousseau, Rousseaua, Rousseauu (čit. Ruso, Rusoa, Rusou)
rovaš (zariz, znak)
roža
rožičast
RS i SRB (znak za Srbija)
Ru (znak za rutenij)
RU i RUS (znak za Ruska)
Ruanda (geogr.), Republika Ruanda (država)
rub
rubac, rupca (facol)
ručan, ručna (prema ruka: ručno djelo)
ručnik (utirač, utrnjak)

rujan, rujna (septembar, rujna jesen)
ruka
rukavac, rukavca (ogranak rijeke)
rukica (um. od ruka)
rukovet, rukoveti (svežanj)
ruljalce (um. od ruljalo)
ruljalo
Rumunjska (geogr., država)
rupčac i rupčić (um. od rubac)
Rupišanac, Rupišanca
Rupišanci
Rupišanka
rupišanski
Rupišće (Rumpersdorf)
RUR (znak za ruski rubel)
Ruska (geogr.), Ruska Federacija (država)
ruski
rusko-kineski
rutenij (Ru)

S

S (hrvatska krat. za sjever, međunarodna krat. za jug, znak za sumpor, krat. za subjekt, gram., znak za Salzburg, znak za skakača/konja u šahu)
s (znak za sekunda, vrijeme)
s. v. (krat. za sadašnje vrijeme, prezent, gram.)
Sabara (Zuberbach)
Sabarac, Sabarca
Sabarci
Sabarka
sabarski
sabotaža
sad i sada (pril.)
SAD, SAD-a (krat. za Sjedinjene Amerikanske Države)

sadašnje vrime (prezent, gram.)
sadašnji
sadržaj
sahnuti, sahnem, sahani, sahnut
Saint Saens, Saint Saensa, Saint Saensu (geogr.)
sajam, sajma (tržišće)
sajmišće
Salamunovo Otočje (geogr., država)
salamura (rasol)
saldo
Salvador (geogr.), Republika El Salvador (država)
Salzburg i Solnograd (geogr.)
salzburški (prema Salzburg)
Salzburški/Solnogradski festival
sam
sāmarij (Sm)
Sambotel (geogr., Szombathely, H)
samo (pril. i vezn.)
Samoa (geogr.), Nezavisna Država Samoa (država)
samodržac, samodršca (apsolutist, despot)
samoglasnički (prema samoglasnik)
samoglasnik (vokal, gram.)
samoobramba
samostalan, samostalna (neodvisan)
samosvist, samosvisti, samosvišću i samosvišćom
San Marino, San Marina, San Marinu (geogr.), Republika San Marino (država)
sana, san (pl. t.)
sanjati
sankač
sankački (prema sankáč)
sankati se
Santalek (Stegersbach)
Santalešci i Santaležani
Santaleška

santaleški
Santaležan
Santaležani i Santalešci
Sao Paulo, Sao Paula, Sao Paulu (geogr.)
sapun
Sardinija (geogr., otok)
sastanak, sastanka
sastaviti (složiti, skupastaviti)
sastavna rečenica (kopulativna rečenica, gram.)
Saudijska Arabija (geogr.), Kraljevina Saudijska Arabija (država)
Savezna gimnazija Željezno
savezna zemlja
Savezno ministarstvo obrazovanja, umjetnosti i kulture (BMUKK)
savjet (svitovanje, tanač)
savjetnica
savjetnik
Sb (znak za antimon)
SB (znak za Slavonski Brod, Brodsko-posavska županija)
SC (krat. za Sportclub)
Sc (znak za skandij)
Schiller
Schillerov (posv. pridj. prema Schiller)
SE (medjunarodna krat. za jugoistok)
Se (znak za selenij)
SE i SWE (znak za Švedska)
seaborgij (Sg)
sec (krat. za sekunda, znak ")
second hand shop (trgovina korišćene robe)
sedam
sedamdeset (70: sedamdeset tri pute)
sedamdnevni
sedam-osam (sedam-osam tisuć)
sedamsto (700: sedamsto sedamdeset pet, sedamsto sedamdeset pet puti)

sedamtisući
sedmeri (sedmera nebesa)
sedmi
Sejšeli (geogr.), Republika Sejšeli (država)
SEK (znak za švedska koruna)
seksi i sexy
sekunda (krat. sec, znak ")
sela, sel (mn. od selo)
Selce (geogr., selo Strebersdorf)
selce i seoce (um. od selo)
Selčan (prema Selce)
selenij (Se)
selidba i seoba
selce i seoce (um. od selo)
selo
selski i seoski
seljački (prema seljak)
seljak
seljakinja
Senegal (geogr.), Republika Senegal (država)
sentimentalan, sentimentalna (meko-ga srca)
seoba i selidba
seoce i selce (um. od selo)
seoski i selski
septembar, septembra (rujan)
sestra, mn. sestre, sestar
sestre, sestar (mn. od sestra)
sestrica
sestrin (posv. pridj. od sestra)
sexy i seksi
Sg (znak za seaborgij)
sg. (krat. za singular, jednina, gram.)
Shakespeare, Shakespearea, Shakespeareu (čit. Šekspir, Šekspira, Šekspiru)
Shakespeareov (posv. pridj. od Shakespeare, čit. Šekspirov)
shop (gšeft, lodna, bolta, trgovina,

prodavaonica)
shopping i šoping (kupovanje)
show (zabavna i na veliko inscenirana predstava, emisija, priredba)
show-program (jako šarolik program)
SI (krat. za sjeveroistok)
Si (znak za silicij)
sibilant (piskavi glas, gram.)
sibilarizacija (pretvaranje u sibilante, gram.)
sic (tako, lat.)
Sicilija (geogr., otok)
sići, sičem, sici, sikla, sikao, sičen
siditi
Sigmund Freud
Sigropsko sedlo (geogr.)
siguran, sigurna, sigurni
sigurno (pril.)
siječanj, siječnja (januar)
sijeno
Sijera Leone (geogr.), Republika Sijera Leone (država)
sila (snaga, jakost, moć)
silicij (Si)
simbol
simboličan, simbolična (prema simbol, simbolika)
simbolika
simbolizam, simbolizma
simentalka (krava)
simetričan, simetrična
simetrija
simo-tamo
Simposion croaticon
simpozij i simpozijum
simulator
sin
sinak (um. od sin)
sinčić (um. od sinak)
Singapur (geogr.), Republika Singa-

pur (država)
singular (jednina, gram.)
sinj (hlad)
sinoda
sinokoša
sintagma (skup riči, dio rečenice)
sinus
Sirija (geogr.), Republika Sirija (država)
siročće, siročeta
siročići (mn. od siročće)
siromašak, siromaška
siromaštvo
sisacki (prema Sisak)
Sisačko-moslavačka županija
Sisak, Siska (geogr.)
sistem
siže, sižea (sujet, osnovna tema)
sjaj (krasota, raskoš)
sjajan, sjajna
sjednica
sjesti, sjedem, sjedi, sjela, sjeo
Sjever (političko područje, sjeverne zemlje i narodi, v. str. 97)
sjever (stran svita)
sjever-jug (pravac, prostranost)
Sjeverna Amerika (geogr., kontinent)
Sjeverna Irska (političko područje, dio Velike Britanije)
sjeverna Irska (sjeverni dio Irske)
Sjeverna Korea (geogr.), Demokratska Narodna Republika Korea (država)
sjeverni (prema sjever)
sjeveroistok (SI)
sjeverozapad (SZ)
SK (znak za Sisak, Sisačko-moslavačka županija)
SK i SVK (znak za Slovačka)
skakati, skačem, skači
skakavac, skakavca (konjac)
skandij (Sc)

SKK (znak za slovačka koruna)
skl. (krat. za sklonidba, deklinacija, gram.)
sklanjati (deklinirati, gram.)
sklonidba (deklinacija, gram.)
skočiti
skoro (pril.)
skraja (pril.)
skrb, skrbi, skrblju i skrbljom (briga)
skrining (screening, analitičko pregledavanje)
skrsnuti, skrsnem, skrsni (nestati, zgubiti se)
skupa (pril.)
skupina
SL i SLO (znak za Slovenija)
slab
sladak, slatka, slatki
slagati, slažem, slaži
slast, slasti, slašću i slašćom (ugodan ukus, ugodna ćut)
slastan, slasna (delikatan, ukusan)
slatkoća
slatkovodan, slatkovodna
slava (čast, dika)
slavan, slavna (dičan)
slavlje (čaććenje)
Slavonac, Slavonca
Slavonci
Slavonija (geogr., krajina)
Slavonka
slavski
slijed
slijediti
Slike i sudbine (književno djelo)
slip
slipac, slipca
slipić (reptil)
slipoća
sliva (pril.)
sljedbenik (učenik)

sljedeći
sljedovanje
slog
sloga (harmonija)
slogotvoran, slogotvorna
slon (elefant)
slova (mala slova, velika slova)
Slovačka (geogr.), Republika Slovačka (država)
slovački
Slovak
Slovaki
Slovakinja
Slovenac, Slovenca
Sloveni
Slovenija (geogr.), Republika Slovenija (država)
Slovenka
slovenski
složan, složna (prema sloga)
složenica
složiti
složiv
složnost, složnosti, složnošću i složnošćom
slučaj
sluga, sluge (podvornik: vjeran sluga)
sluh
slušati
sluza
sluzav (prema sluza)
služba
služben (oficijalan)
službena (podvornica)
službeni pohod
služiti
Sm (znak za samarij)
smakati, smačem, smači
smekšati
smetena (vrhnje)
smih

smihljati se
smir (pravac, kurs)
smirom (pril., zadovoljan: nismo smirom)
smisao, smisla
smisaoni (prema misao: istoga misla, značenja)
smišan, smišna (prema smih)
smišiti se
smiti, smim
smočiti
smrt, smrti, smrću i smrćom
SMS, SMS-a (krat. za Short Message Service)
Sn (znak za cin, kositer)
snaga
snaha
snažan, snažna (prema snaga)
snig
snižan, snižna (prema snig)
Snižnjak (Schneeberg, geogr.)
snočka (pril.)
snop (svežanj, rukovet)
snoplje (zb. mn. od snop)
snowboard
soareja (večernja priredba, večerinka)
Socijaldemokratska stranka Austrije
socijaldemokratski
socijalistički
socijalizam, socijalizma
sočan, sočna (prema sok)
softver i software
sok
Sokrat i Sokrates
sol, soli, solju, soljom
Somalija (geogr.), Demokratska Republika Somalija (država)
sopran
spajanje (povezanje, povezivanje)
Spasitelj (Jezuš)

spasitelj (opći pojam)
spasiti, spašen
spašavati
spati, spim, spi (spavati)
spavaći (pridj.: spavaća soba)
spavati (spati)
specijalan, specijalna
speći, spečem, speci, spekla, spekao, spečen
Spielfeld-Straß (granični prijelaz)
spiker
Spinoza, Spinoze, Spinozi
spis (akt)
spisak, spiska (lista)
Splićan
Splićani
Splićanka
Split (geogr.)
splitski (prema Split)
Splitsko-dalmatinska županija
SPÖ, SPÖ-a (krat. za Sozialdemokratische Partei Österreichs)
spodob, spodobiti
spodoban, spodobna
spoj (veza: kratki spoj)
spojiti (povezati)
spojnik (interfiks, gram.)
spomenik
spomen-knjiga, spomen-knjige
spomen-ploča
spomenuti se, spomenem se, spomeni se
spominak, spominka (mn. spominki, opći pojam)
spominjati se, spominjem se, spominjaj se (pametiti)
Spominki (naslov knjige)
spovid, spovidi, spovidju i spovidjom
sprav, spravi, spravlju, spravljom
spravišće (kongres)
sprezanje (konjugacija, gram.)

spustiti, spušćen
Sr (znak za stroncij)
sr. r. (krat. za sridnji rod, neutrum, gram.)
Srb
Srbi
Srbija (geogr.), Republika Srbija (država)
srce
srčen (prema srce; hrabar, kuražiran; srčena kaplja)
srčina (srž)
srdašće (um. od srce)
srdit
srebren (prema srebro)
srebro
sredina
središće (centar, sredina)
Sredozemno morje (geogr.)
sredstvo
srića
srićan, srićna
Sridnja Europa (geopolitičko područje, sridnjoeuropske zemlje i ljudi)
sridnja Europa (sridnji dio Europe)
sridnja škola
Sridnji (vračke, dio hatara)
sridnji (prema sredina)
Sridnji put (odredjeni put u hataru)
sridnji put (sredinski put)
sridnji vijek
Sridnjoafrikanška Republika (geogr., država)
sridnjoeuropski (prema Sridnja Europa)
sridnjoškolac, sridnjoškolca
srijeda
Srpkinja
srpski
srž, srži, sržju i sržjom

ST (znak za Split, Splitsko-dalmatinska županija)

st. (krat. za stoljeće)

stabalje, stabalja (zb. mn. od stablo)

stablo

Stainach-Irdning (geogr., stanica)

stakalce (um. od staklo)

stakalje (zb. mn. od staklo)

staklo

stalan, stalna

stalnost, stalnosti, stalnošću i stalnošćom

stambeni (prema stan)

stan

standard

standardni (prema standard)

stanica (postaja, štacija)

stanić (um. od stan)

stanka (pauza)

stanovnik

starac, starca

starački (prema starac)

staramajka, staremajke, starojmajki (baba, staramat)

staramat i **staramati**, staremater (baba, staramajka)

starci (mn. od starac)

starčev (posv. pridj. od starac)

Stari (nadimak)

Stari Hodas (Althodis)

Stari kontinent (Europa)

Stari svijt (Euroazija i Afrika)

Starigrad

stariotac, starogaoca, staromuocu (djed)

Staro ljeto (Silvestar)

Starohodašćan

Starohodašćani

Starohodašćanka

starohodaški

stati, stojim, stoj, stojeći

statut

stav

staviti

stih (verzuš)

stil

stilistički (prema stil)

Stinjačan

Stinjačani

Stinjačka

stinjački

Stinjački Vrh (Hackerberg)

Stinjaki (Stinatz)

stipendija

stipnjača

stipnjak

sto

sto-dvisto

stojeća voda

stol

stolac, stolca

stolčac (um. od stolac)

stolić (um. od stol)

stoljeće

stolnjak

stonoga

stoprv (pril.)

str. (krat. za stran, stranica)

strah

strahoća

strahovit (prema strah)

stran, strani, stranju i stranjom (stran svita, stranica)

stranjski (stranjska zemlja)

strašan, strašna (prema strah)

strašiti

straško i **strašljivac**

strašljiv

strašljivac, strašljivca i **straško**

strelica (prema strijela)

stric

striče (V od stric)

stričev (posv. pridj. od stric)
strijela
stroncij (Sr)
stručan, stručna (prema struka, profesionalan)
stručna škola (opći pojam)
Stručna visoka škola u Željeznu (FH in Eisenstadt)
stručni naziv (terminus technicus)
stručnjak
struja (električna struja, elektricitet, morska struja)
struka (predmet, disciplina)
stubljak (lonac za mliko)
studija
stup
stupac, stupca
stupanj, stupnja (grad, znak °)
stupci (mn. od stupac)
stvarati
styling (prema stil, stilizacija)
subjekt (gram., krat. S)
sublegat
suci (mn. od sudac)
sučev (posv. pridj. od sudac)
sućut, sućuti
sud
sudac, suca
Sudan (geogr.), Republika Sudan (država)
sudbina
sudionik
suditi, sudjen
sudski (prema sud)
sufiks
suglasnički (prema suglasnik)
suglasnik (konsonant, gram.)
suh
suhiji i **suhlji** (komp. od suh)
sultan
sultanov (posv. pridj. prema sultan)

sumlja (dvojba)
sumpor (S)
sunašce (um. od sunce)
Sunce (astr.)
sunce (opći pojam)
suncokret
Sunčena terma Lučman (=Son-nentherme Lutzmannsburg)
sunčen (prema sunce)
sunčenka (črljenka)
Sunčev (posv. pridj. od Sunce)
sup. (krat. za superlativ, gram.)
superlativ (najviši stupanj poredjanja, gram.)
Suppéov (posv. pridj. prema Suppé)
suprotivan, suprotivna
suprotivna rečenica (gram.)
suprotnost, suprotnosti, suprotnošću i suprotnošćom
supst. (krat. za supstantiv, imenica, gram.)
supstantiv (imenica, gram.)
suradnja
Surinam (geogr.), Republika Surinam (država)
susjed
susjedski (prema susjed)
susjedstvo
suša
sušiti
suvrimen (moderan)
SV (krat. za Sportverein)
sv. (krat. za sveti: sv. Martin, sv. Mihovil)
svadba (veselje, pir)
svaki
svakojako (pril.)
svakoljetni
svakudir i **svakudaj** (pril.)
Svazi (geogr.), Kraljevina Svazi (država)

sveci (mn. od svetac)
svečev (posv. pridj. od svetac)
svečevati, svečujem, svečuj
svejedno (pril.)
svemir
Svemogući (Bog)
Svesvete i Svi sveti (svetak)
sveta Barbara
Sveta Lucija (geogr., država)
Sveta Stolica (država Vatikan)
svetac, sveca
svetačan, svetačna (prema svetak)
svetačnost (proslava, svečevanje)
svetak, svetka
sveti (opći pojam, sveti Mikula)
sveti Anton Paduanski
Sveti Kristofor i Nevis (geogr., država)
Sveti Martin (selo i svetak Martinja)
Sveti Mihalj (selo, St. Michael)
sveti Mikula (svetac)
Sveti Mikula (svetak Mikulinja i selo Sankt Nikolaus im Burgenland)
Sveti Otac (papa, v. str. 91)
Sveti Petar (crikva svetoga Petra)
sveti Petar (svetac)
Sveti Štefan (katedrala sv. Štefana)
Sveti Tome i Princip (geogr.), Demokratska Republika Sveti Tome i Princip (država)
Sveti Vincent i Grenadini (geogr., država)
svetica
Svetica (Kleinfrauenhaid)
Svetica za Jezerom (Frauenkirchen)
Svetičan
Svetičanka
Sveto pismo
Sveto Rimsko Carstvo Nimške Narodnosti
Svetojurje (St. Georgen)

Svetost (titula), Vaša Svetost, Njegova Svetost
svetost, svetosti, svetošću i svetošćom (opći pojam)
sveučilišće (univerzitet)
Svevišnji (Bog)
sveza (sveza riči)
svežanj, svežnja (rukovet, snop)
Svi sveti i Svesvete (svetak)
svića
svićkati se
Svićnica (svetak)
svidočanstvo
svidočiti
svidodžba
svidok
svist, svisti, svišću i svišćom
svistan, svisna (prema svist)
svit
svitlosni (prema svitlost)
svitlost, svitlosti, svitlošću i svitlošćom
svitovanje (savjet, tanač)
svitovati, svitujem, svituj, svitovala, svitovao (preporučati, tanačiti)
svitski (prema svit)
svoj
svojčas (pril.)
svrš. (krat. za svršeni, perfektivni, gram.)
svršeni (perfektivni, gram.)
svršeni glagol (perfektivni glagol, gram.)
SW (medjunarodna krat. za jugozapad)
Symposion croaticon
SZ (krat. za sjeverozapad)
Š

šablona
šah

šah. (krat. za šahovski)
šahovski (prema šah: šahovska figura)
šaka (dlan, pest, peščica)
šal
šalan, šalna
šampinjon (gliva: pečurka, pomodruha)
šampion (prvak u športu)
šandar i žandar
šarmantan, šarmantna
šator
ščipavac, ščipavca (škorpion)
šeik (opći pojam)
šeikov (posv. pridj. prema šeik)
šekspirovski (odn. pridj. prema Shakespeare)
šereg (jato)
šest (šest tisuć, 6000)
šesti (šesto mjesto)
šeststo (600)
šezdeset (60)
šezdesetljetni (60-ljetni)
ŠI (znak za Šibenik, Šibensko-kninska županija)
Šibensko-kninska županija
šik
šikan
Širokanac, Širokanca (prema Širokani)
Širokanci (prema Širokani)
Širokani (Allersgraben)
Širokanka
širokanski
Šiša (nadimak)
šiti, šijem, šit
šivaći (pridj.: šivaći mašin)
šivalja (krojačica)
šivati
škoda
škoditi, škodjen

škola
školar
školarina
školski (prema škola)
škur
škuroplav (ali škuro plav)
škurozelen
šmohan, šmohna
šofer
šoljin (cipela)
šoping i shopping
Šopron (Sopron, Ödenburg, H)
šopronska cesta
šostar
špacija (razmak)
špagetiji (mn. od špageti)
šparati
šporet (=Sparherd, štednjak)
šport. (krat. za športski)
Šri Lanka (geogr.), Demokratska Socijalistička Republika Šri Lanka (država)
štacija (postaja, stanica)
Štajerska (geogr., savezna zemlja)
Štajerska zemaljska vlada
štajerski
štampa (tisak)
štampati (tiskati)
Štamperak, Štamperka (Steinberg)
Štamperčan (prema Štamperak)
štamperski
štati, štem, šti (čitati)
Štatu slobode
štepa
Štikapron (Steinbrunn)
Štikapronac, Štikapronca
Štikapronci
Štikapronka
štikaprinski
štimati
štitelj (čitalac)

štiteljski (prema štitelj, čitalački)
što god i ča god (bilo ča/što)
što-to i ča-to
štogod i čagod (nešto)
štok. (krat. za štokavski, gram.)
štokavski (gram.)
štrajk
štrok (gola, roda)
šstudent
študij i študijum
študiji (mn. od študio i študij)
študijski (prema študio i študij)
študio, študija
Štuma (Stoob)
Štumčan (prema Štuma)
šujstar
Šujstarovi (hižno ime prema šujstar)
šuma
šumnik (opstruent, gram.)
Šuševac, Šuševca
Šuševci
Šuševka
Šuševo (Nebersdorf)
šuševski
Švedska (geogr.), Kraljevina Švedska
 (država)
Švicarska (geogr.), Švicarska Konfederacija (država)

T

T (znak za tesla, magnetska indukcija, znak za turam u šahu, krat. za Tirol)
t (znak za tona, masa, težina)
t. (krat. za točka)
t. j. (krat. za to je)
Ta (znak za tantal)
tabela

Tadžikistan (geogr.), Republika Tadžikistan (država)
tajedan, tajedna
tajedan-dva
Tajland (geogr.), Kraljevina Tajland (država)
taksa
taksi, taksija
taksiji (mn. od taksi)
Talijan
Talijanka
Tamburaški orkestar Ivan Vuković
Tamburaški orkestar Pinkovac (TOP)
tanac, tanca
tanač (savjet, svitovanje)
tanak, tanka (tanki rizanci)
tanci (mn. od tanac)
tanjur (pladanj)
Tanki (nadimak)
tantal (Ta)
Tanzanija (geogr.), Ujedinjena Republika Tanzanija (država)
Tauernski tunel
tat (kradljivac)
Tb (znak za terbij)
Tc (znak za tehnecij)
Te (znak za telur)
te, teja (čaj)
teatar, teatra (kazališće)
teče (V od tetac)
teći, teče, teci, tekući, tekla, tekao
tehnecij (Tc)
tekst
tekućina
telac, teoca i telca, mn. teoci i telci
telci i teoci (mn. od telac, G mn. telac)
telegram (brzojav)
TELEKOM, TELEKOM-a (krat. za Telekommunikation)
teleobjektiv

televizija
televizijski (prema televizija)
televizor Panasonic
televoting (glasovanje na televizijskoj emisiji)
telur (Te)
temelj
temeljan, temeljna (prema temelj)
temeljiti
Temerjanac, Temerjanca
Temerjanci
Temerjanka
temerjanski
Temerje (Tömörd, H)
temperatura
tendencija
tenis
teoci i telci (mn. od telac, G mn. telac)
tepao, topla i **topao**, topla
terbij (Tb)
Terezijanum u Željeznu
termocentrala
termoelekt. (krat za termoelektrični)
termoelektrični
termogalvanometar, termogalvanometra
termohlače
tesar (drivodjelac)
Tesla
tesla (prema Tesla, mjera za magnetsku indukciju)
teškoća
tetac, teca
težak, teška
Težak-Babićev (posv. pridjev od autorskoga para Težak-Babić: Težak-Babićeva gramatika)
težina
težiti
Th (znak za torij)

Ti (znak za titanij)
Tibet (geogr.)
Tibetska visoravan (geogr.)
tibetski
tih
Tihi ocean (geogr.)
tijelo
Tijelova (svetak)
tijesto
tikvica (bučica)
tim
tiraža
Tirol (geogr., savezna zemlja)
Tirolac, Tirolca
Tirolci
Tirolka
tisak, tiska (štampa)
tisućka
tisućljeće
tisućljetni
tišina
titanij (Ti)
titula
tjesnac, tjesnaca
tlak (pritisak)
Tm (znak za tulij)
to
toalet i toilette
tobrač
točan, točna
točir (lakomnica)
točiti
točka
točka zariz (;)
Togo (geogr.), Republika Togo (država)
toilette i toalet
tokijski (prema Tokio)
Tokijski proces
Tokio, Tokija (geogr.)
toliko

Tomizza, Tomizze, Tomizzi
Tonga (geogr.), Kraljevina Tonga (država)
TOP, TOP-a (krat. za Tamburaški orkestar Pinkovac)
topao, topla i **tepao**, tepla
toplina
torij (Th)
Tours, Toursa, Toursu (geogr., čit. Tur, Tura, Turu)
tradicija (navada, pravica)
trajekt (trajekt Liburnija)
Trajštof (Trausdorf an der Wulka)
Trajštofac, Trajštofca
Trajštofci
Trajštofka
trajštofski
traktor
tram
trapiti, trapljen
trbušac, trbušca (um. od trbuh)
trendi i **trendy**
Treti Rajh, Tretoga Rajha
Treti svit, Tretoga svita
tretina (1/3)
trg
Trg bana Josipa Jelačića
Trg Presvetoga Trojstva
Trg sv. Petra
trgač
trgadba
trgati (brati, feksati)
trgovačka akademija
Trgovačka akademija Santalek
trgovački
Tri kralji (svetak)
tribut
trideset (trideset prvi, trideset drugi put)
tridesettretina (pet tridesettretin, 5/33)

trijumf
Trinidad i Tobago (geogr.), Republika Trinidad i Tobago (država)
tristo (tristo pedeset peti)
tritisuć (3000)
trka
trkaći (pridj.: trkaći konj)
TRL (znak za turska lira)
trojstvo (opći pojam, Dreiheit)
Trojstvo (vjer.)
trokut
trputac, trputca i trpuca (Plantago)
Trst (geogr., Trieste)
trti, tare, tari, trla, tro, utrt i utaren
trudan, trudna
tržišće (prema trg, sajam)
tržiti
tsunami, tsunamija
tući, tučem, tuci, tućući, tukla, tukao, tučen
tudji
tudjica (tudja rič)
tudjinac, tudjinca
tulij (Tm)
tumačiti
Tunis (geogr.), Republika Tunis (država)
tup
tupokutan, tupokutna
tuposur i tupo sur
tur. (krat. za turski)
turboagregat
turbokompresor
turist
Turkmenistan (geogr., država)
turneja
turnir
Turska (geogr.), Republika Turska (država)
turski
Tursko/Osmansko/Otomansko

Carstvo
tustokljun
tušći (um. od tust)
Tuvalu (geogr., država)
tužilac, tužioca (tužitelj)
tužitelj (tužilac)
TV (krat. za Television, televizija)
T-veza/spojka (=T-Kupplung)
tvrd, kom. tvrdji i tvrdiji
tvrdjava (grad)
tvrdji i tvrdiji (kom. od tvrd)

U

ubiti, ubijem, ubij, ubit
ubog
ubosti, ubodem, ubodi, ubola,
ubo/ubol, ubodjen
uboštvo
učilo
učitelj
učiti
udio, udijela
udžbenik
ug. (krat. za ugarski)
Uganda (geogr.), Republika Uganda
(država)
ugar, ugara (užeg, praško)
Ugar, Ugra
ugarak, ugarka
ugarski
Ugarski Stari Grad (Magyaróvár, H)
ugasiti, ugašen
ugašati
ugljen (C)
ugljenar
ugljenokop
ugljični (prema ugljik)
ugljik (C)

ugorak, ugorka
Ugri
Ugrica
ugristi, ugrizem, ugrizi, ugrizla, ugri-
zao, ugrižen
uho, pl. uši
Ujedinjeni narodi (UN)
ukazati, ukažem, ukaži
ukazivati, ukazujem, ukazuj
uknjižiti
ukočenost, ukočenosti, ukočenošću i
ukočenošćom (paraliza, drivenost)
ukrajak, ukrajka
ukrajčić (um. od ukrajak)
Ukrajina (geogr., država)
ulagati, ulažem, ulaži (investirati)
ulica
Ulica Lovre Karalla
uličica (um. od ulica)
ulični (prema ulica)
uložak, uloška
uložiti (investirati)
ultrakonzervativan, ultrakonzerva-
tivna
ultrakratak, ultrakratka
um. (krat. za umanjenica)
umanjenica (deminutiv, krat. um.,
gram.)
umejak, umejka (medja)
umetanje
umetnuta rečenica (gram.)
umetnuti, umetnem, umetni, umetnu-
la, umetnuo, umetnut
Umočan (prema Umok)
Umočani
Umočanka
Umok (Fertőhomok, H)
umoški (prema Umok)
UN (krat. za Ujedinjeni narodi)
Unb (znak za ununbij)
Unda (Und, H)

Undanac, Undanca
Undanci
Undanka
undanski
UNICEF, UNICEF-a (krat. za United Nations International Children's Emergency Fund)
unija
univerzitet (sveučilište)
Unn (znak za ununnilij)
Uns (znak za ununseptij)
Unu (znak za unununij)
ununbij (Unb)
ununnilij (Unn)
ununseptij (Uns)
unununij (Unu)
upisati, upišem, upiši, upišen i upisan (inskribirati)
upitan, upitna
upitna rečenica
upitnik
upitomiti, upitomljen (domesticirati)
uplitati, uplićem
upotribiti
upravni ili direktni govor (gram.)
upućivanje
upućivati, upućujem, upućuj
ura (koliko je uri, dvi ure)
urar
ure (pl. t.: dvoje ure)
ureći, urečem, ureci, urekla, urekao, urečen
urodja (litinja)
uručiti
urudžba
Uruguaj (geogr.), Istočna Republika Uruguaj (država)
US i USA (znak za United States of America, Sjedinjene Amerikanske Države)
USD (znak za američki dolar)

uskoća
uskostručan, uskostručna
uskratiti, uskratim, uskraćen
usni (prema usta)
usnice
uspor. i usp. (krat. za usporedi)
usta
ustanova (institucija)
ušesa, ušes (uv. od uši)
uši, ušiju, ušimam, uši, ušima, ušima (mn. od uho)
uškoditi, uškodjen
uticaj
uticati, utičem, utiči
utičnica (kontaktdoza)
utikač
utirač (utrnjak, ručnik)
utopičan, utopična (prema utopija)
utopija
utrnjak (ručnik, utirač)
utrti, utarem, tari, utrla, utro, utrt i utaren
utvrditi, utvrđen
uv. (kratica za uvećanica)
uvećanica (augmentativ)
uvod
uzak, uska
Uzbekistan (geogr.), Republika Uzbekistan (država)
uzdahnuti, uzdahnem, uzdahni
uzdisati, uzdišem, uzdiši
Uzlop (Oslip)
Uzlopac, Uzlopca
Uzlopaci
Uzlopka
uzlopski
uzrejati
uzrok
uzv. (krat. za uzvik, interjekcija, gram.)
uzvičan, uzvična

uzvična rečenica (gram.)
uzvičnik
užeg (praško, ugar, Brache)
uži (komp. od uzak)
užitak, užitka
uživati (nasladjivati se)

V

V (znak za vanadij, znak za volt, krat. za vokativ, gram.)
v. (krat. za vidi)
v. r. (krat. za vlašćom rukom)
VA i VAT (znak za Vatikan)
vadne (pril.)
vakao, vakla (žlak)
valjati se
valovati, valujem, valuj
van (pril.)
Van Beethoven (Ludwig van Beethoven)
vanadij (V)
vanbižati, vanbižim, vanbiži i biži
van
Vanessa, Vanesse, Vanessi
vani (pril.)
vanjski
vankuš (podglavača)
Vanuatu (geogr.), Republika Vanuatu (država)
Varaždin (geogr.)
Varaždinska županija (geogr.)
Vardeš (Harmisch)
Vardešac, Vardešca
Vardešci
Vardeška
vardeški
varijacija

varljača (kuhača)
varoš (grad)
varošić (um. od varoš)
varoški
Varšava (geogr.)
vas, sva (zam. i pridj.)
vat (po imenu Watt)
Vatikan (geogr., država)
vatikanski (odn. pridj. od Vatikan)
Vazam, Vazma (svetak)
vazmeni (opći pojam, vazmeni svetki)
Vazmeni pandiljak/ponediljak (svetak)
važan, važna
važniji (komp. od važan)
večer
večera i vičera
večerinka (večernja priredba, soareja)
Večernji list (novine)
već (pril., komp. od mnogo)
veći (komp. od velik)
većina
većinski (prema većina)
Vedešin (Hidegség, H)
Vedešinac, Vedešinca
Vedešinci
Vedešinka
vedešinski
velar (mekonebni konsonant, gram.)
Velebit (geogr., krajina)
velečasni (kratica vlč.)
velegrad
veleposlanik
Veli Lošinj (geogr., uz Mali Lošinj)
veličanstvo (opći pojam)
Veličanstvo (titula), Vaše Veličanstvo, Njegovo Veličanstvo
velik
Velika Britanija (geogr.), Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske (država)

Velika čitanka (knjiga)
Velika Kapela (geogr., dio brigovlja Kapela)
velika maša (svetačna maša)
Velika maša (svetak)
Velika subota (svetak)
velikan (aristokrat, plemić)
velikaš (aristokrat, plemić)
veliki (opći pojam)
Veliki Borištof (Großwarasdorf)
Veliki Medveš (Großmürbisch)
Veliki medvid (astr.)
Veliki Petarštof (Großpetersdorf)
Veliki tajedan (tajedan pred Vazmi)
Velikoborištofac, Velikoborištofca
Velikoborištofci
Velikoborištofka
velikoborištofski (velikoborištofska crkva)
velikodušan, velikodušna
Velikomedvešac, Velikomedvešca (prema Veliki Medveš)
Velikomedvešci
Velikomedveška
velikomedveški
velikonimac, velikonimca
veljek i velje (pril. odmah)
Venecija (geogr.)
Venera (astr.)
Venezuela (geogr.), Republika Ven- zuela (država)
venezuelski (odn. pridj. prema Vene- zuela)
verb. (krat. za verbum, glagol, gram.)
Verdi, Verdija
Verdijev (posv. pridj. od Verdi)
verzija
verzuš (stih)
Veseli Undanci (društvo)
veselje (radost; pir, svadba)
Vesna (ime)

vez. (krat. za veznik, konjunkcija, gram.)
vezati, vežem, veži
veznički (prema veznik)
veznik (konjunkcija, gram.)
Vezuv (geogr.)
vi (lična zamjenica, 2. l. mn.)
Vi (oblik poštovanja u pismu)
vicenačelnik
vicekancelar
vid, vidi, vidju i vidom (pogled, aspekt: glagolski vid, gram.)
videorekorder
videosignal
viditi, vidim, vidjen
vidjati
vidjenje
vidnožit i vidno žut
vihor
vijeće
vijek
vijenac, vijenca
Vijetnam (geogr.), Socijalistička Republika Vijetnam (država)
vikati, vičem, viči
Vincječan
Vincječani
Vincječanka
vincječki
Vincjet (Dürnbach)
vinjeta (nalipnica)
vino Vrbnička žlahtina
violončelo
virostovati, virostujem, virostuj
Virovitičko-podravska županija
visibaba
Visočanstvo (titula)
visočina (visoravan)
visok
visoka škola
visokopoštovani i visoko poštovani

visoravan, visoravni (visočina)
visost, visosti, visošću i visošćom
 (opći pojam)
Visost (titula), Vaša Visost, Njegova
 Visost
vist, visti, višću i višćom
Viša škola za odgojiteljice u Borti
 (BAKIP)
viša škola (opći pojam)
viši (um. od visok)
viška
viške, višak (mn. od viška)
viškinji (viškinji stan)
vitica
vitičast
vitičasta zagrada ({ })
vivace (muz., čit. vivače)
Vivaldi, Vivaldija
vizualan, vizualna
vječan, vječna, vječni
Vječni Grad (Rim)
vječnost, vječnosti, vječnošću i vječ-
 nošćom
vjekovječnost, vjekovječnosti, vje-
 kovječnošću i vjekovječnošćom
vjenčac (um. od vijenac)
vjenčati se
vjer. (krat. za vjerski)
vjera
Vjera (ime)
Vjera Božja (molitva)
Vjerin (posv. pridj. od Vjera)
vjerojatan, vjerojatna i **vjerovatan**,
 vjerovatna
vjerovati, vjerujem, vjeruj, vjerovala,
 vjerovao
vjerovatno (pril.)
vjerski (prema vjera)
Vjesnik (novine)
vjetar, vjetra
vjetri (mn. od vjetar)

Vladimir (ime)
Vladimirov (posv. pridj. od Vladimir)
vlaga
Vlah (stanovnik Vlahije)
Vlahi
Vlahija
Vlahinja
vlak „Wiener Walzer“
vlas
vlast, vlasti (oblast)
vlastiti i vlašći
vlastito ime (gram.)
vlaški (prema Vlah)
vlažan, vlažna
vlč. (krat. za velečasni)
vod
vodik (H)
vodoravan, vodoravna (horizontalan)
vodoskok (fontana)
vodstvo (peljačstvo)
vojni (vojna sila)
vojvodina (opći pojam)
Vojvodina (geogr.)
vokal (samoglasnik, gram.)
vokalizacija (promjena *l* u *o*, gram.)
vokativ (kratica V, gram.)
vol
volfram (W)
volt (po imenu Volta)
Voltaire, Voltairea, Voltaireu (čit.
 Volter, Voltera, Volteru)
Voltaireov (čit. Volterov, posv. pridj.
 prema Voltaire)
volterovski (odn. pridj. prema Voltai-
 re)
Von Karajan (Herbert von Karajan)
Vorarlberg (geogr., savezna zemlja)
Vorištan (Hornstein)
Vorištanac, Vorištanca
Vorištanci
Vorištanka

vorštanski
voting (biranje, glasovanje)
voziti (se)
vožnja
vračenje (kura, liječenje)
vrata (pl. t.)
Vratna dolina (geogr.)
Vrbnička žlahtina (vino)
vrč
vrebac, vrepca
vrepčić (um. od vrebac)
Vrginmost (geogr.)
vrh
vrhnje (smetena)
vrhovni
Vrhovni sud Republike Austrije
vrhunac, vrhunca
vrića
vridnost, vridnosti, vridnošću i vridnošćom
vrime, vrimena
vrimenski
vrisk, vrisaka
vrt
vrtljac (um. od vrt)
vručiji (komp. od vruć)
VT (znak za Virovitica, Virovitičko-podravska županija)
VU (znak za Vukovar, Vukovarsko-srijemska županija)
vučica
vučji
vuk
vukodlak
Vukovar (geogr.)
Vukovarsko-srijemska županija
Vulka (geogr.)
vulkan
Vulkaprodrtstof (Wulkaprodersdorf)
Vulkaprodrtstofac, Vulkaprodrtstofca
Vulkaprodrtstofci

Vulkaprodrtstofka
vulkaprodrtstofski
VŽ (znak za Varaždin, Varaždinska županija)

W

W (medjunarodna krat. za zapad, znak za Wien, znak za volfram, znak za vat)

Würzburg
würzburgski (odn. pridj. prema Würzburg)
www (krat. za World Wide Web, svitska mriža)

X

Xe (znak za ksenon, xenon)
x-noge i **iks-noge**

Y

Y (znak za itrij)
Yb (znak za iterbij)
y-kromosom
YU i **YUG** (znak za Jugoslavija)

Z

Z (krat. za zapad)
z. n. (krat. za zapovidni način, impe-

rativ, gram.)
za (priј.)
zabiti, zabijem, zabij (zabiti čavao)
zabiti, zabim, zabi (zaboraviti)
Zabranjeni grad (geogr., bivša
 cesarska palača u Pekingu)
začudjen
zadaća
Zadar (geogr.)
Zadarska županija
zadnji
zadovoljan, zadovoljna
zadrgnuti (se), zadrgnem (se), zadr-
 ni (se)
zadusiti
Zagorac, Zagorca
Zagorci
Zagorka
zagorski
zagrada (())
Zagreb (geogr.)
zagrebačka filološka škola
Zagrebačka županija
zagrebački (opći pojam)
Zagrebački velesajam
Zagrepčan
Zagrepčani
Zagrepčanka
zahadjati
Zair (geogr.), Republika Zair
 (država)
zaistinu (pril.)
Zajčje selo (Hasendorf)
Zajčjeseljanac, Zajčjeseljanca
Zajčjeseljanci
Zajčjeseljanka
zajčjeseljski
Zajezerje (geogr. = Seewinkel)
zajti, zajdem, zajdi, zašla, zašao, zaj-
 den
zakasniti, zakašnjen

zaklenuti, zaklenem, zakleni
zakletva (bogmanje)
zaklinjati se, zaklinjem se, zaklinji
 se, zaklinjala, zaklinjao (bogmati se)
zaključan, zaključna
zaključna rečenica (gram.)
zakon (opći pojam)
Zakon o narodni grupa
zakutak, zakutka
zali (čovik s osebinami Zaloga, i opći
 pojam)
Zali (ime vruga)
zalive (dio morja ili jezera)
zaljiv (jaka godina, pljusak)
zam. (krat. za zamjenica)
Zambija (geogr.), Republika Zambija
 (država)
zamiriti
zamisliti se, zamišljen
zamišati se
zamj. (krat. za zamjenica, pronomen,
 gram.)
zamjenica (pronomen, gram.)
zamjenički (prema zamjenica, prono-
 minalni, gram.)
zanimanje (zvanje, profesija)
zao, zla (čemeran, nazloban)
Zapad (političko područje, zapadne
 zemlje i narodi, v. str. 97)
zapad (stran svita)
Zapadna Europa (političko područ-
 je, zapadne zemlje i narodi Europe, v.
 str. 97)
zapadna Europa (zapadni dio Euro-
 pe)
Zapadni autoput (A1)
zapaljač
zaposliti, zaposlen
zapovid, zapovidi, zapovidju i zapo-
 vidom
zapriti, zaprem, zapri, zaprla, zapro,

zaprt (zatvoriti)
zariz (koma)
zasad/zasada i **za sada** (pril.)
zasada i **za sada** (pril.)
zasid (lega)
zasidati, zasidam i zasidjem
zatim (pril.)
zato (pril.)
zatvoriti, zatvoren (zapriti)
zaustaviti, zaustavljen
zavisan, zavisna (odvisan)
zavisno složena rečenica (gram.)
zavolj (prij.)
zb. im. (krat. za zbirna imenica, collectivum, gram.)
zb. mn. (krat. za zbirna množina, gram.)
zbirna imenica (collectivum)
zbirni
zbluditi, zbludjen
zbogom (pril.)
zbor
Zbornik (časopis)
zbornik (opći pojam)
zborovodja
zboosti, zbodem, zbodi, zbola, zbol, zboldjen
zbrisati, zбриšem, zбриši, zбришен
zbrojiti
zbuditi, zбудjen
ZD (znak za Zadar, Zadarska županija)
Zdenci-Orahovica (stanica, geogr.)
zdesna (pril.)
zdola (pril.)
zdolnji
Zdravamarija (molitva)
zdrmati
zdrobiti, zdrobljen
združenje
združiti, združen

zdvojiti
zec
zečica
zečić (um. od zec)
zečji i **zečinji**
zelen
Zelenortska Republika (geogr., država)
zemaljski (prema zemlja)
Zemaljski arhiv
Zemlja (astr.)
zemlja (opći pojam)
Zemlja Izlazećega Sunca (Japan)
Zemlja Tisuć Jezer (Finska)
zemlja-zrak (naziv određene rakete)
zemlje, zemalj (mn. od zemlja)
zemljopis (geografija)
zemljopisan, zemljopisna
zeti, zamem, zami, zet
Zeus
ZG (znak za Zagreb, Zagrebačka županija)
zgoditak, zgoditka (cilj, gol, vrata, šport.)
zgora (pril.)
zgotoviti
zgrada
zgraditi
Zid plača (u Jeruzalemu)
zid, zidi, zidju i zidjom (stijena)
ZIGH, ZIGH-a (krat. za Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov)
Zimbabve (geogr.), Republika Zimbabve (država)
zjalav (bedav)
Zlati medvid (filmska nagrada u Berlinu)
zlatnik (dukat)
zlato (Au)
zločinac, zločinca
zločinački (prema zločinac)

zloća

Zn (znak za cink)

značajan, značajna

značenje

značiti

znak (znak jednakosti, znak dužine)

znalac, znaoca i znalca

znalci (mn. od znalac)

znanost, znanosti, znanošću i znanošćom (nauka)

znanstveni

Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov (ZIGH)

znati, znan

ZORA, ZORA-e (krat. za Društvo gradišćanskohrvatskih pedagoga, čit. Zora, Zore)

zovkraj-zonkraj (pril.)

Zr (znak za cirkonij)

zračiti

Zračna luka Bratislava

zračni (zračni prostor)

znak

zrakoplov

zrnast (bobičast)

zrnice (um. od zrno)

zrno

zrušiti

zutra (pril.)

zvana (pril. i prij.)

zvana-znutra (pril.)

zvanje (profesija)

zvijezda (um. zvjezdica)

zviranjak, zviranjka (izvor)

zvjezdica (um. od zvijezda)

zvonac, zvonca

zvončac (um. od zvonac)

zvrhunaravan, zvrhunaravna (nadnaravan)

zvučan, zvučna

zvučnik

zvuk

Ž

ž. r. (krat. za ženski rod, femininum, gram.)

žaja

žajan, žajna

žalba

žalost, žalosti, žalošću i žalošćom

žalostan, žalosna

Žamar (Reinersdorf)

Žamarac, Žamarca

Žamarci

Žamarka

žamarski

žar

žarak, žarka (vruć, ognjen)

žarište (fokus)

Žarnovčan (prema Žarnovica)

Žarnovčanci

Žarnovčanka

Žarnovica (Heugraben)

žarnovski

želudac, želuca

želja

željan, željna (pohotljiv)

željar

Željezanac (prema Željezno)

Željezanci

Željezanka

Željezanska biskupija

željezanski (prema Željezno)

Željezno (Eisenstadt)

željezo (Fe)

željiti, željen

žena

ženčica i ženčica (um. od žena)

ženka

ženkica i ženčica (um. od žena)
ženski (prema žena)
ženski rod (femininum, gram.)
žep
žepar (kradljivac)
žepić (um. od žep)
žeti, žanjem, žanji, (po)žet
žetva
žica (vlak)
Židan (Horvátsidány, H)
Židanac, Židanca
Židanci
Židanka
židanski
Židov
Židovi
Židovka
židovski (prema Židov)
žiri, žirija
žiriji, mn. od žiri
žiro
žiro-račun
žitak (život)
žito (teg)

živa i živo srebro (Hg)
živo srebro i živa (Hg)
život (žitak)
životopis (biografija)
živina
žlak (vakao)
žlica
žličica (um. od žlica)
žnjač
žnjački (prema žnjač)
žrtva (aldov, ofer)
žuč, žuči, žučju i žučjom
žukak, žuka
žukoća
žurnal
žurnalist
žut
žvale, žval (pl. t.)
žveplo (sumpor)

